

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Комисија за заштиту конкуренције

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ КОНКУРЕНЦИЈЕ
ЗА 2011. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2012. године

Садржај

1. ПРАВНИ ОКВИР ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ	3
2. КЉУЧНЕ НОВИНЕ У ПРИМЕНИ ЗАКОНА	5
3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ	8
3.1. Институционални капацитет	8
3.2. Административни капацитет	8
3.3. Финансијски извештај	10
4. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ	12
4.1. Рестриктивни споразуми	13
4.1.1. Управни поступци у току	13
4.1.2. Предмети окончани у управном поступку	14
4.2. Изузеће рестриктивних споразума од забране	18
4.2.1. Предмети окончани у управном поступку	18
4.2.2. Управни поступци у току	21
4.3. Злоупотреба доминантног положаја	22
4.3.1. Предмети окончани у управном поступку	22
4.3.2. Управни поступци у току	23
4.4. Одређивање мере заштите конкуренције	24
4.4.1. Предмети окончани у управном поступку	25
4.4.2. Управни поступци у току	27
4.5. Иницијативе за покретање поступка за утврђивање повреде конкуренције	28
5. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА	31
5.1. Концентрације одобрене у скраћеном поступку	32
5.2. Концентрације о којима је решавано у испитном поступку	43
5.3. Закључак којим се окончава поступак	45
5.3.1. Закључак којим се одбацује пријава	45
5.3.2. Закључак којим се обуставља поступак по службеној дужности	47
5.4. Управни поступци у току	47
6. СУДСКА КОНТРОЛА ОДЛУКА	48
7. УПУТСТВА И МИШЉЕЊА	50
7.1. Упутства	50
7.2. Мишљења дата на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту	51
7.3. Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције	56

7.3.1. Тумачење одредби о рестриктивним споразумима.....	56
7.3.2. Тумачење одредби о злоупотреби доминантног положаја	60
7.3.3. Тумачење одредби о концентрацијама.....	61
7.4. Мишљење по члану 157. Закона о стечају	63
8. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ	67
9. САРАДЊА СА РЕГУЛАТОРНИМ ТЕЛИМА И ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ У СРБИЈИ	70
9.1. Учешће представника Комисије у раду Комисије за државну помоћ	70
10. СРЕДСТВА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА.....	71
11. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА	72
11.1. Односи са Европском Унијом.....	72
11.2. Пројекти	74
11.3. Односи са другим међународним организацијама.....	75
11.4. Билатерални односи са земљама у окружењу	77
11.5. Међународне конференције и семинари.....	78
12. РЕЗИМЕ	79

1. ПРАВНИ ОКВИР ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) је, у претходној 2011. години, вршила јавна овлашћења и поступала у правном оквиру заштите конкуренције који је, по први пут од оснивања Комисије, био скоро у потпуности заокружен.

Основни пропис је Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09, у даљем тексту: Закон) који је почео да се примењује 01.11.2009. године. У складу са чланом 74. Закона, на поступке који су започети до дана почетка примене овог закона примењују се прописи по којима су започети, односно примењује се Закон о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 79/05) и подзаконска акта донета за спровођење тог закона. У поступку пред Комисијом примењују се правила општег управног поступка, садржана у Закону о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01), ако овим законом није другачије прописано (члан 34. Закона).

Правни оквир заштите конкуренције употпуњен је уредбама предвиђеним законом, којима се детаљније уређују права и обавезе учесника на тржишту и начин поступања Комисије, а то су: Уредба о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, број 89/09), Уредба о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 89/09), Уредба о споразумима о специјализацији између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, број 11/2010), Уредба о споразумима о истраживању и развоју између учесника на тржишту који послују на истом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, број 11/2010), Уредба о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, број 11/2010), Уредба о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера („Службени гласник РС“, број 50/2010) и Уредба о условима за ослобађање обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције из става („Службени гласник РС“, број 50/2010).

У складу са обавезом Комисије прописаном одредбом члана 31. Закона, донет је Тарифник о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције који је након добијања сагласности Владе Републике Србије, објављен у Службеном гласнику РС, бр. 49/2011.

Комисија је дужна да обезбеди пуну примену члана 73. Споразума о стабилизацији и придруживању између Србије и Европске уније (ЕУ) и држава чланица (члан 38. Прелазног трговинског споразума), и у том смислу, приликом израде подзаконских аката врши се усклађивање прописа са законодавством и праксом ЕУ, односно приликом одлучивања у поступку пред Комисијом, морају се применити критеријуми који проистичу из примене правила конкуренције која се примењују у ЕУ, што подразумева примарно и секундарно законодавство ЕУ, праксу институција ЕУ, као и пресуде Суда правде (*European Court of Justice*) и Суда опште надлежности (*General Court*).

Имајући у виду обавезу из ССП-а, Комисија је започела израду и усвајање смерница за примену одређених одредби Закона и Уредби, у складу са својим овлашћењем из члан 21. став 1. тачка 5. Закона, да доноси акте којима ће ближе дефинисати своје поступање. Смернице не обавезују странке у поступку, али обавезују Комисију, те се тиме постиже уједначена пракса и транспарентност у поступању, а тиме и правна сигурност.

У протеклом периоду Савет Комисије је усвојио Смернице Комисије за примену Уредбе о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера, које су донете 19.05.2011. године и објављене на интернет страници Комисије. У уводном делу Смерница наведени су разлози за њихово доношење који најбоље објашњавају неопходност за доношење овог акта, какав иначе доноси и примењује већина националних тела за заштиту конкуренције у ЕУ. У том смислу, Савет Комисије је указао да доноси ове смернице ради усклађивања са Законом о заштити конкуренције и наведеном Уредбом, а у циљу уједначавања своје праксе, чиме се остварује једнако поступање у истим или сличним ситуацијама према свим учесницима на тржишту – странкама у поступку пред Комисијом, као и у циљу транспарентности у поступању Комисије. Иако немају снагу подзаконског акта, управо захваљујући овим смерницама учесници на тржишту могу се унапред упознати са ставом Комисије о примени предметних одредби Закона и Уредбе, те се у том смислу смерницама остварује и општа превенција повреде конкуренције.

2. КЉУЧНЕ НОВИНЕ У ПРИМЕНИ ЗАКОНА

У претходној години, која је била прва године вршења одређених јавних овлашћења Комисије у складу са новим Законом, дошле су до изражаја користи од материјалноправних и процесноправних новина у Закону, али, на жалост, запажене су и неке њихове лоше стране. У овом делу истичемо само најзначајније, док ће у даљем тексту извештаја бити наведене и остале.

- Комисија је први пут у претходној години користила своје законско овлашћење да самостално изриче санкције за учињене повреде конкуренције односно мере заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини највише 10% од укупног годишњег прихода оствареног у години која претходи учињеној повреди. Наплата новчаног износа одређене управне мере врши се у корист буџета Републике Србије. Укупан новчани износ свих изречених мера заштите конкуренције износи 1.872.190.859,00 РСД (словима: милијардаосамстоседамдесетдвамилионастодеведесетхиљадаосамстопедесетдевет динара), а у протеклој години наплаћено је 310,074,025.00 РСД у корист буџета Републике Србије. У случајевима када се утврди повреда конкуренције, Комисија је увек изрицала и меру понашања, којом се постиже отклањање повреде, као и спречавање настанка такве или сличне повреде у будућности, давањем налога за предузимање одређеног понашања или забране одређеног понашања. Ефикасно сузбијање рестриктивних споразума (популарно називаних картели) и злоупотребе доминантног положаја, могуће је једино ако се кумулативно изричу и мере којима се отклања повреда конкуренције, и мере којима се кажњава учинилац. Ако учесник на тржишту, коме је изречена мера заштите конкуренције, понови у будућности повреду (поврат), износ мере се значајно увећава.

Управо због изречених мера заштите конкуренције, Комисија је често била на мети напада, што и није за чуђење. Странке у поступку пред Комисијом су друштва за изразитом економском и финансијском снагом, са финансијским ресурсима који им омогућавају да, за одбрану својих пословних интереса, ангажују не само домаће адвокатске канцеларије, већ и иностране, као и лобисте у Бриселу, професоре универзитета и друге стручњаке у одређеним областима, да користе говорнице разних форума и конференција за једнострано приказивање својих интереса. Упркос томе, управо је ова околност (изрицање казни), истицана у позитивном смислу, првенствено од стране међународних институција.

Комисија је у протеклом периоду уочила и указала на неке од проблема до којих може да дође услед одређених недостатака у самом тексту Закона, било да се ради о недовољно јасној формулацији, или још озбиљнијим пропустима, какав се може констатовати у дефиницији одредбе члана 57. став 5. Примена ове одредбе, којом се утврђује обавеза Комисије да камате и остале трошкове који настану у случају умањења износа или укидања управне мере, сноси Комисија, могла би да угрози не само ефикасну примену Закона, већ и само пословање Комисије.

- Користећи могућности које је овај закон предвидео у погледу овлашћења која су Комисији поверена, а која несумњиво утичу на јачање њене улоге у ефикасној примени закона, у протеклом периоду Комисија је први пут применила и одредбу члана 70. којом се прописује мера процесног пенала. Наведеном одредбом у ставу 1. утврђено је да ће се учеснику на тржишту одредити мера процесног пенала у износу од 500 до 5.000 евра за сваки дан понашања супротно налогу Комисије датом у поступку, односно непоступања по том налогу. Комисија је донела решења којима је одредила ову меру за три учесника на тржишту

(Veropoulos – SuperVero и „CDE S“ из Београда и КТС из Суботице), због непоступања по закључку Комисије за достављање података у поступку испитивања пријаве концентрације. Несумњиво је да је доношењем решења о одређивању мера процесног пенала, које нису само казненог, већ и превентивног карактера, Комисија показала спремност да учесницима на тржишту укаже, како на неопходност поштовања законских одредаба, тако и сарадње коју је неопходно остварити како би се поступак пред Комисијом одвијао уз пуно поштовање начела економичности, али и потребе да се у поступку утврде правилно и потпуно све чиненице и околности које су од значаја за доношење законитог и правилног решења.

- Комисија је започела примену тзв. *leniency* програма, односно ослободила од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције учесника споразума који је први пријавио постојање истог у 2 случаја. Пријављивање постојања рестриктивних споразума је најзначајнији начин откривања ове повреде. Учесник споразума, који је први Комисији пријавио постојање споразума или доставио доказе на основу којих је Комисија донела решење, ослобађа се од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције, под условом да Комисија није имала сазнање о постојању споразума или је имала сазнање али није имала довољно доказа да покрене поступак. Ово право се може остварити само ако се ради о учеснику споразума који није био иницијатор за закључење рестриктивног споразума. Применом ове одредбе, стимулишу се учесници рестриктивног споразума да пријаве постојање повреде Комисији, одустану од даљег учешћа у истом, омогуће Комисији кажњавање учинилаца, при чему за себе остварују право да буду ослобођени од плаћања казне.
- Значајна процесна новина у Закону, па тако и у поступању Комисије, је обавезно обавештавање странке о битним чињеницама утврђеним у поступку пре доношења решења (*statement of objections*), доприноси остварењу начела заштите права грађана и заштите јавног интереса. Ово обавештење омогућава да се странка упозна о свим утврђеним чињеницама које Комисија сматра одлучујућим и на којима ће засновати своју одлуку, тако да странка може да предложи извођење нових доказа, достави нове податке, изнесе своју (контра) аргументацију итд. Осим тога, ово обавештење је од посебног значаја за условно одобрење концентрације, јер омогућава да странка сама предложи посебне услове које је спремна да испуни како би концентрација била одобрена.
- Као што је истакнуто у прошлом извештају, прописани рок застарелости за изрицање и наплату изречене мере заштите конкуренције, је три године од дана извршења повреде конкуренције. Имајући у виду сложеност поступка, а нарочито тешкоће у откривању повреда конкуренције, судску контролу решења, као и евентуални поступак принудне наплате ове мере, Комисија сматра да се ради о изузетно кратком року. Дужи рокови застарелости прописани су у поступцима за кажњиве радње чија друштвена опасност и противправност није ништа већа и значајнија од радњи повреда конкуренције, као што су петогодишњи рокови застарелости за прекршаје у области царина, промета роба и услуга, пореских и других прописа. Из наведеног процењујемо да би могло доћи до немогућности наплате новчаног износа мере заштите конкуренције или процесног пенала, који су одређени правоснажним решењем, искључиво због истека рока застарелости.
- У поступку испитивања концентрације, рок од 30 дана за одлучивање о дозвољености концентрације у скраћеном поступку, показао се до сада као довољан, али само под претпоставком даљег јачања административних капацитета Комисије.

Међутим, то није случај и код испитног поступка. Наиме, Комисија је дужна да донесе решење у року од три месеца од дана покретања поступка по службеној дужности, иначе се сматра да је концентрација одобрена. Рок од 3 месеца је превише кратак, с обзиром да се у испитном поступку испитују концентрације учесника на тржишту чији је тржишни удео већи од 40%. Величина и снага ових учесника на тржишту и ефекти које могу изазвати на тржишту, захтевају сложене економске анализе, којима мора да претходи прикупљање података од њихових конкурената, добављача, купаца, државних органа итд. Овај рок је нарочито кратак у ситуацији када се концентрација може одобрити само условно, па странка може сама да предложи посебне услове које је спремна да прихвати да би концентрација била одобрена. У тој ситуацији, овако кратак рок није ни у интересу странке.

- Комисија настоји да следи опште прихваћену промену орјентације, која предност даје економском приступу у анализи, односно процени потенцијалних и/или стварних економских ефеката одређених радњи и/или понашања учесника на тржишту. Сходно томе, економски ефекти и квантитативна анализа добијају све већи значај и неизоставан су део испитних поступака, тако што допуњују чисту анализу правне форме или облика одређеног понашања учесника на тржишту. Последица оваквог, економски орјентисаног приступа, јесте и све већи фокус на посматрању тржишта у целини, чиме је омогућено детектовање евентуалних проблема у читавом сектору, што доприноси правовремености одлука и могућности реаговања превентивним мерама. Свеобухватно сагледавање и утврђивање чињеничног стања постиже се, између осталог, детаљним посматрањем учесника на тржишту кроз временске серије података (трендове вишегодишњих кретања), праћењем сезонских одступања, максималних, минималних и средњих вредности, узорковањем, као и помоћу других техника дескриптивне и инференцијалне статистичке анализе.

3. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ КАПАЦИТЕТ

3.1. Институционални капацитет

Комисија је Законом дефинисана као самостална и независна организација која врши јавна овлашћења у складу са Законом. Комисија за свој рад одговара Народној скупштини, којој подноси годишњи извештај о раду до краја фебруара текуће године, за претходну. Независност Комисије се обезбеђује начином избора председника Комисије и чланова Савета, као и кроз финансијску независност.

Народна скупштина Републике Србије донела је Одлуку о избору председника Комисије и Одлуку о избору чланова Савета Комисије у октобру 2010. године („Службени гласник РС“, број 73/2010). Ови органи су у току 2011. године радили у истом персоналном саставу у којем су и изабрани од стране Народне скупштине. У 2011. години одржана је 51 (педесетједна) седница Савета Комисије.

Институционална изградња Комисије настављена је кроз доношење и даље усклађивање општих аката Комисије са важећим Законом о заштити конкуренције и осталим законским и другим прописима. Хармонизација општих и других аката Комисије највећим делом је извршена у току 2010. године, а у току 2011. године донети су следећи акти: Правила заштите од пожара и Правилник о безбедности и здрављу на раду, као и сет пратећих аката за реализацију истих, а у оквиру тога извршена је и обука запослених. Донет је и Правилник о рачуноводству.

Знатно је унапређено јавно презентовање рада Комисије преко Информатора о раду и израдом нове веб презентације, углашене са смерницама из Закључка Владе 05 Број: 030-96880/2010 од 23. децембра 2010. године. На овај начин, омогућено је правовремено и потпуно информисање јавности о раду Комисије.

3.2. Административни капацитет

Стручна служба Комисије (у даљем тексту: Стручна служба) обавља стручне послове из надлежности Комисије у складу са овим законом, Статутом и другим актима Комисије. Стручна служба Комисије организована је у 7 сектора и то: Сектор за испитивање концентрација, Сектор за утврђивање повреда конкуренције, Сектор за међународну и домаћу сарадњу, Сектор за правне послове, Сектор за економске анализе, Сектор за материјално-финансијске послове и Сектор за нормативно-правне, кадровске и опште послове, а одређени број радних места систематизован је ван сектора као унутрашњих организационих јединица.

Сагледавајући потребе Комисије, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова, укупно је систематизовано 54 радна места у Стручној служби, од чега 45 извршилаца са ВСС, 1 извршилац са ВС, 7 извршилаца са ССС и 1 извршилац са II степеном стручне спреме. Међутим, због недовољних финансијских средстава и других материјалних услова, број запослених је знатно мањи, што је запажено као један од највећих проблема у досадашњем раду Комисије. У току 2011. године извршено је запошљавање 3 извршиоца са одговарајућом високом стручном спремом, тако да је административни капацитет у овој мери и ојачан. Међутим, неопходно је и даље јачање административног капацитета Комисије, имајући у виду како потребу за појачаним активностима на утврђивању и санкционисању злоупотреба

доминантног положаја и забрањених споразума, тако и обавезе које Србија има у процесу приступања Европској унији у погледу усклађивања праксе у овој области.

Стручна служба Комисије има укупно 31 запосленог у сталном радном односу. На пословима основног делокруга рада Комисије (рад на предметима) ради 20 запослених, док преостали запослени раде у Сектору за домаћу и међународну сарадњу и на заједничким пословима (нормативни-правни, кадровски, општи и финансијски послови) за потребе сектора који се непосредно баве заштитом конкуренције, односно за потребе Комисије као целине. Квалификациона структура запослених је одлична, с обзиром да 25 запослених имају високу стручну спрему, 1 вишу, а 5 запослених су са средњом стручном спремом. Од запослених са високом стручном спремом 1 запослени има докторат наука из области економије, 3 запослена су магистари економских наука, 2 запослена имају завршене специјалистичке студије у области права, 5 запослених имају завршене мастер студије а 6 запослених имају положен правосудни испит. Сви запослени имају положен стручни испит за рад у органима државне управе. У 2011. години извршен је пријем у радни однос 5 лица на неодређено време: 1 дипл. правник, 2 дипл. економиста и 2 извршиоца са средњом стручном спремом, од којих је један инвалидно лице, чиме је извршена обавеза из Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом („Службени гласник РС“, број 36/09). По уговору о делу повремено је било ангажовано укупно 4 лица. О стручном усавршавању запослених биће више речи у делу извештаја који се односи на међународну сарадњу.

Број и квалификациона структура запослених по унутрашњим организационим јединицама, укључујући руководиоце сектора, приказан је на следећој табели:

Р.б.	Назив организационе јединице	Укупно	ВСС	ВС	ССС
1.	Сектор за испитивање концентрација	6	6	0	0
2.	Сектор за утврђивање повреда конкуренције	7	7	0	0
3.	Сектор за међународну и домаћу сарадњу	2	2	0	0
4.	Сектор за правне послове	3	3	0	0
5.	Сектор за економске анализе	3	3	0	0
6.	Сектор за материјално-финансијске послове	3	1	1	1
7.	Сектор за нормативно-правне, кадровске и опште послове	5	3	0	2
8.	Радна места ван унутрашњих организационих јединица	2	0	0	2

У поређењу са бројем запослених у телима за заштиту конкуренције суседних земаља, као и са упоредивим земљама Европске уније, наведени број запослених у Комисији је знатно испод броја запослених у телима за заштиту конкуренције ових земаља. Искуство других земаља, нарочито оних европских са дужом традицијом у области заштите конкуренције, као и сопствено досадашње искуство, намећу потребу да Комисија у наредном периоду мора повећати свој административни капацитет, сразмерно континуираном повећању обиму посла и сложености предмета.

3.3. Финансијски извештај

Финансирање рада Комисије врши се у складу са финансијским планом који за сваку годину доноси Савет Комисије и подноси Влади ради добијања сагласности најкасније до 01. новембра текуће године за наредну годину.

Финансирање Комисије у току 2011. године, вршено је у складу са Финансијским планом, које је донео Савет Комисије и на који је Влада РС дала сагласност.

Приходи Комисије су сопствени приходи, за које није прописана намена, а обухватају приходе од накнада за решења и друге акте које по захтеву учесника на тржишту издаје Комисија, у складу са Законом.

У 2011. години остварен је позитиван финансијски резултат. Планиран је суфицит за 2011. годину у износу од 28,817,193.00 динара. Остварени суфицит већи је за 89% од планираног. Остварени вишак прихода над расходима ће према члану 32. Закона о заштити конкуренције бити уплаћен у буџет Републике Србије.

ПРИКАЗ ПЛАНИРАНИХ И РЕАЛИЗОВАНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА у (000 динара)

Р.бр.	Н а з и в	Остварено	Планирано	Индекс
		2011.г.	2011.г.	
1	ПРИХОДИ	209,178	190,000	107
2	РАСХОДИ	146,717	161,183	91

*Вишак прихода над расходима исказан је без обрачунатих курсних разлика и без амортизације Расходи Комисије су у целости финансирани из сопствених прихода.

СТРУКТУРА РАСХОДА У 2011. ГОДИНИ

позиција	РАСХОДИ	ПЛАНИРАНО 2011	РЕАЛИЗОВАНО 2011.	РЕАЛИЗОВАНО у %
1	2	3	4	5
411	ПЛАТЕ И ДОДАЦИ ЗАПОСЛЕНИХ	76,228,000.00	75,802,277.00	99.44
412	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ НА ТЕРЕТ ПОСЛОДАВЦА	14,092,312.00	13,267,302.00	94.15
413	НАКНАДЕ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРАВИЛНИКОМ	50,000.00	43,422.00	86.84
414	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА	450,000.00	202,799.27	45.07
415	НАКНАДЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ	1,032,495.00	1,002,904.00	97.13
416	НАГРАДЕ, БОНУСИ И ОСТАЛИ ПОСЕБНИ РАСХОДИ	2,500,000.00	2,425,118.00	97.00
421	СТАЛНИ ТРОШКОВИ	30,400,000.00	30,384,670.52	99.95
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА	4,400,000.00	4,140,621.31	94.11
423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	17,080,000.00	16,760,060.60	98.13
425	ИНВЕСТИЦИОНО ОДРЖАВАЊЕ	350,000.00	210,507.52	60.15
426	МАТЕРИЈАЛ	2,300,000.00	1,715,694.44	74.60
431	УПОТРЕБА ОСНОВНИХ СРЕДСТАВА	3,000,000.00	0.00	0.00
444	ПРАТЕЋИ ТРОШКОВИ ЗАДУЖИВАЊА (нег.кур.раз)	7,500,000.00	1,364.42	0.02
482	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ	150,000.00	74,697.08	49.80
512	МАШИНЕ И ОПРЕМА	1,500,000.00	633,685.96	42.25
515	НЕМАТЕРИЈАЛ. ИМОВИНА-КУПОВИНА СОФТВЕРА	150,000.00	52,153.64	34.77
	УКУПНИ РАСХОДИ	161,182,807.00	146,717,277.76	91.03

У структури расхода, највеће учешће имају зараде са 51,67%, стални трошкови са 20,71%, а услуге по уговору, које садрже и накнаде члановима Савета, чине 11,42% расхода пословања. Значајно учешће у структури расхода исказано је код сталних трошкова, који се односе на закуп пословног простора и пратеће трошкове. Наиме, Комисија користи пословни простор по основу Уговора о закупу бр. 3/07-13/09-20 од 05.08.2009. године, закљученим са друштвом „БЕО ИНВЕСТ 2009“ д.о.о. из Београда, као закуподавцем. Из тог разлога, а у циљу налажења трајног решења питања пословног простора, као и остварења значајних уштеда, Комисија се обратила надлежној дирекцији која располаже и управља пословним простором републике, као и Скупштини Града Београда.

У периоду од оснивања 2006. године па до ступања на снагу новог Закона, вишак прихода над расходима, по издвајању средстава резерви, преносио се у буџет Републике Србије. Ступањем на снагу новог Закона, Комисија нема право на издвајање средстава резерви, за разлику од свих других облика организовања обухваћених чланом 12. Закона о буџету Републике Србије за 2012. годину, те се вишак прихода над расходима у целости преноси у буџет, одмах након усвајања годишњег финансијског извештаја.

У наведеном периоду Комисија је по том основу уплатила у буџет Републике Србије 320,896,474 динара. По завршном рачуну за 2011. годину ће бити уплаћено још 62 милиона динара оствареног суфицита.

Финансијски план за 2012. годину Савет Комисије донео је на 54. седници одржаној 31.10.2011. године и на исти су надлежни органи дали позитивно мишљење, чиме је отпочела процедура за добијање сагласности Владе.

Комисија за заштиту конкуренције је, у 2011. години, одредила мере заштите конкуренције у укупном износу од 1.872.190.859,00 динара.

Комисија је у два случаја прописаних законом изрекла управну меру процесног пенала због не поступања у наложеном року по налогу Комисије у току спровођења поступка.

Наплата новчаног износа решењем одређене мере заштите конкуренције и процесног пенала врши се на прописане уплатне рачуне у корист буџета Републике Србије у складу са Правилником о допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Службени гласник РС“, број 10/2011).

Привредни субјекти којима је изречена мера заштите конкуренције и процесног пенала, по правоснажности и коначности донетих решења, извршили уплату следећих новчаних средстава, и то:

1. НОВЧАНИ ИЗНОС МЕРЕ ЗАШТИТЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ	310,074,025.00 РСД
2. ПРОЦЕСНИ ПЕНАЛИ ИЗ Закона о заштити конкуренције	<u>4,660,127.20 РСД</u>
	Укупно: 314,734,152.20

4. ПОВРЕДЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ

ПРЕГЛЕД ПОСТУПАКА ВОЂЕНИХ У СЕКТОРУ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДА
КОНКУРЕНЦИЈЕ
У ПЕРИОДУ 01.01.2011. – 31.12.2011. ГОДИНЕ

Врста поступка	укупан број вођених поступака	окончани поступци	поступци у току на 31.12.2011. године
рестриktivни споразуми	8	7	1
појединачно изузеће споразума од забране	14	8	6*
одређивање мере заштите конкуренције	7	5	2**
злоупотреба доминантног положаја	4	1	3
Мишљења	22	21	1
иницијативе за покретање поступка	24	17	7
остало	32	32	0
УКУПНО	111	91***	20***

НАПОМЕНА: * у јануару месецу 2012. године донета су коначна решења у свих 6 предмета
** у јануару месецу 2012.године у једном предмету донето је коначно решење
*** на дан сачињавања овог извештаја број окончаних поступака је 98, а број
поступака у току је 13.

4.1. Рестриктивни споразуми

Појам и забрана рестриктивног споразума

Члан 10.

Рестриктивни споразуми су споразуми између учесника на тржишту који имају за циљ или последицу значајно ограничавање, нарушавање или спречавање, конкуренције на територији Републике Србије.

Рестриктивни споразуми могу бити уговори, поједине одредбе уговора, изричитих или прећутних договора, усаглашене праксе, као и одлуке облика удруживања учесника на тржишту, а којима се нарочито:

- 1) непосредно или посредно утврђују куповне или продајне цене или други услови трговине;*
- 2) ограничава и контролише производња, тржиште, технички развој или инвестиције;*
- 3) примењују неједнаки услови пословања на исте послове у односу на различите учеснике на тржишту, чиме се учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте;*
- 4) условљава закључивање уговора или споразума прихватањем додатних обавеза које с обзиром на своју природу и трговачке обичаје и праксу нису у вези са предметом споразума;*
- 5) деле тржишта или извори набавки.*

Рестриктивни споразуми забрањени су и ништави, осим у случајевима изузећа од забране у складу са овим законом.

У периоду 01.01. – 31.12.2011. године вођено је укупно 8 поступака ради испитивања постојања повреде конкуренције из члана 10. Закона о заштити конкуренције - настале закључењем рестриктивних споразума. Од овог броја, 4 поступка су иницирана и покренута у претходном периоду, а настављени и окончани у 2011. години. У 2 предмета поступак је покренут и вођен у 2011. години, од којих је 1 завршен доношењем коначног решења а 1 је и даље у току, док су 2 поступка вођена као „поновљени поступци“ сагласно донетим пресудама Управног суда. Оба поновљена поступка завршена су доношењем коначних решења.

4.1.1. Управни поступци у току

Delta Generali Осигурање, Компанија Дунав Осигурање и Wiener Stadtische Осигурања

На основу иницијативе поднете крајем 2010. године, достављене документације и прикупљених допунских информација, Комисија је основано претпоставила постојање повреде конкуренције из члана 10. Закона и покренула поступак по службеној дужности против Delta Generali Осигурања, Компаније Дунав Осигурање и Wiener Stadtische Осигурања, сви из Београда. Поступак је покренут против наведених друштава за осигурање због тога што су закључила Уговор о конзорцијуму ради подношења заједничке понуде у поступку јавне набавке услуга осигурања и реосигурања ваздухопловне флоте, коју је спроводио а.д. за ваздушни саобраћај Jat Airways Београд. Предметни Уговор представља хоризонтални рестриктивни споразум за који није одобрено појединачно изузеће од забране у смислу Закона. Овакав споразум, у смислу члана 18. став 1. тачка 3), може представљати заједничко улагање, при чему учесници задржавају своју правну независност, а његова допуштеност мора се оценити у складу са чл. 10. и 11. Закона.

Имајући у виду сложеност предметног поступка, чињеницу да многи прикупљени подаци представљају заштићене податке и/или пословне тајне учесника на тржишту од којих су прибављени, као и чињеницу да је предметни поступак у току, за потребе овог извештаја није могуће навођење више детаља о овом предмету.

4.1.2. Предмети окончани у управном поступку

IDEA - Swisslion

Коначним решењем утврђено је да је одредба члана 5. став 4. Уговора о купопродаји закљученог у фебруару месецу 2009. године, између Идеа д.о.о. Београд, као купца и продаваца, Концерна Swisslion Таково д.о.о. Београд, који је Уговор закључио у име и за рачун зависних друштава: Swisslion д.о.о. Београд, Компанија Таково а.д. Горњи Милановац и Таково Аграр д.о.о. Горњи Милановац - у стечају, у којем је прописано да се продавац обавезује да ће примењивати један јединствени ценовник на подручју целе Републике Србије, заједно са рубриком „најниже малопродајне цене” из Ценовника Swisslion Group д.о.о. из Новог Сада, а који је у примени од 24.08.2009. године и чини саставни део Уговора, забрањени рестриктивни споразум, којим је утврђена продајна цена у даљој продаји, чиме је значајно нарушена конкуренција на тржишту трговине на мало прехранбеним производима из програма: кондиторских производа, прераде воћа и поврћа и дечије хране привредних друштава: Концерн Swisslion-Таково д.о.о. Београд, Swisslion д.о.о. Београд, Компанија Таково а.д. Горњи Милановац, Таково Аграр д.о.о. Горњи Милановац - у стечају, у неспецијализованим продавницама претежно прехранбене робе и друге робе широке потрошње типа самоуслуге, дисконта, супермаркета и хипермаркета (делатност 52110 - неспецијализована трговина на мало, претежно храном, дуваном и пићем) на територији Републике Србије.

Истим решењем као забрањени рестриктивни споразум утврђене су и одредбе: под тачком 1. Анекса IV/1 – Остали услови сарадње уз исти Уговор о купопродаји, а који Анекс су закључили Идеа д.о.о. Београд, као купац и Swisslion д.о.о. Београд, као продавац, на дан закључења основног уговора, којима је утврђена продајна цена у даљој продаји, чиме је значајно нарушена конкуренција на тржишту трговине на мало прехранбеним производима из програма: кондиторских производа привредног друштва Swisslion д.о.о. из Београда, у неспецијализованим продавницама претежно прехранбене робе и друге робе широке потрошње типа самоуслуге, дисконта, супермаркета и хипермаркета (делатност 52110- неспецијализована трговина на мало, претежно храном, дуваном и пићем) на територији Републике Србије, као и одредбе под тачком 7. Анекса IV/2 – Остали услови сарадње уз исти Уговор о купопродаји, а који Анекс су закључили Идеа д.о.о. Београд као купац и Компанија Таково а.д. Горњи Милановац, као продавац, на дан закључења основног уговора, којима је утврђена продајна цена у даљој продаји, чиме је значајно нарушена конкуренција на тржишту трговине на мало прехранбеним производима из програма прераде воћа и поврћа и дечије хране привредног друштва Компаније Таково а.д. Горњи Милановац, у неспецијализованим продавницама претежно прехранбене робе и друге робе широке потрошње типа самоуслуге, дисконта, супермаркета и хипермаркета (делатност 52110- неспецијализована трговина на мало, претежно храном, дуваном и пићем) на територији Републике Србије.

Као мера понашања, забрањено је свим привредним друштвима (странкама у поступку) свако будуће поступање којим би се могла нарушити конкуренција, изричитим или прећутним уговарањем одредби које садрже обавезу купца на примену минималне, заштитне, фиксне и/или препоручене цене, или утврђивањем на било који други начин продајне цене производа из производног програма привредних друштава из става 1. диспозитива, у даљој продаји. Одређена је мера заштите конкуренције Идеи у висини од 2% од укупног годишњег прихода оствареног у

2008. години, што износи 569.379.780,00 РСД (словима: петстошездесетдеветмилиона-тристаседамдесетдеветхиљадаседамстоосамдесет динара).

Странке у поступку: Swisslion Group д.о.о. из Новог Сада, Концерн Swisslion-Таково д.о.о. Београд, Swisslion д.о.о. Београд, Компанија Таково а.д. Горњи Милановац, и Таково Аграр д.о.о. Горњи Милановац - у стечају, ослобођене су од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције с обзиром да је у току поступка неспорно утврђено да је Идеа иницијатор забрањене одредбе, као и да је Swisslion Group први пријавио предметни Уговор, о којем, у моменту пријаве, Комисија није имала сазнања.

Ласта – Европа Bus

Привредна друштва, превозници СП Ласта а.д. Београд, и Европа Bus д.о.о. Ваљево, закључили су Уговор о заједничком обављању превоза путника у линијском превозу којим су утврдили јединствене цене карата у ценовницима на седам линија и то: Београд-Ваљево (преко Лајковца); Београд-Ваљево (преко Уба); Београд-Ваљево-Дивчибаре; Београд-Ваљево-Лозница; Београд-Ваљево-Крупањ; Београд-Ваљево-Љубовија и Београд-Ваљево-Тара. На овај начин, елиминисана је ценовна конкуренција између уговорних страна (међусобних конкурената) на релевантном тржишту, и истовремено омогућена константна и потпуну размену важних пословних информација између конкурената. Елиминисање ценовне конкуренције је директно у супротности са интересима потрошача односно путника. Коначним решењем Комисије, утврђено је да Уговор о заједничком обављању превоза путника на линијама одређеним истим уговором, којим је договорно утврђена јединствена цена карата за превоз путника на тим линијама, представља рестриктивни споразум из члана 10. став 2. тачка 1) Закона.

Странкама је изречена мера понашања, којом је забрањено свако будуће поступање којим би се могла нарушити конкуренција, изричитим или прећутним уговарањем и утврђивањем јединствене цене превоза путника у линијском превозу, као и разменом поверљивих пословних информација.

Одређена је мера заштите конкуренције и то: Ласти а.д. Београд, износ у висини 1,38 % од укупног годишњег прихода оствареног у 2009. години, што износи 117.248.070,00 РСД (словима: стотинуседамнаестмилионадвестотинечетрдесетосамхиљадаседамдесет динара), а Европори-Бус д.о.о. из Ваљева, износ у висини 1,38 % од укупног годишњег прихода оствареног у 2009. години што износи 1.737.765,00 РСД (словима: једанмилионседамстотинаатридесет-седамхиљадаседамстотинашездесетпет динара).

Јеремић превоз – Ниш експрес

Коначним решењем Комисије, утврђено је да Протокол о заједничком обављању превоза путника на релацији Пирот-Бабушница, потписан дана 24.08.2010. године између странака у поступку, које су међусобни конкуренти, представља рестриктивни споразум из члана 10. став 2. тачка 1) Закона. Овим Протоколом договорено је да: Јеремић превоз укине повратне карте; смање број полазака од 01.09.2010. године, у почетку за по један полазак у оба смера; продају месечних карата врши Ниш-експрес за оба превозника уз провизију од 7% од прихода; по завршетку месеца, Ниш-експрес сачињава обрачун продатих месечних карата при чему 50% припада Јеремић превозу, а 50% Ниш експресу од оствареног прихода; итд.

Одређена је мера понашања, којом је забрањено странкама у поступку свако будуће поступање којим би се могла нарушити конкуренција, изричитим или прећутним уговарањем и утврђивањем јединствених цена превоза, као и разменом поверљивих информација.

Иницијатору овог рестриктивног споразума, друштву Ниш експрес из Ниша, одређена је мера заштите конкуренције у висини од 0,6 % од укупног годишњег прихода оствареног у 2010. години, што износи 21.650.850,00 РСД (словима: двадесетједанмилионшестстотинапедесетхиљадаосамстотинапедесет динара).

Подносилац пријаве рестриктивног споразума, Јеремић превоз Ниш, испунио је законом предвиђене услове за ослобађање од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције, а сагласно томе ова странка у поступку је коначним решењем и ослобођена од те обавезе.

Након престанка примене предметног Протокола, цене карата код оба превозника значајно се снижавају у односу на цене из периода примене Протокола, при чему се уочава разлика у појединим ценама између ових превозника, а значајно веће снижење цена применио је превозник Ниш експрес.

Такси асоцијације

Опште удружење самосталних ауто-такси превозника лица и ствари БЕОТАКСИ, Београд; БЕОГРАДСКИ такси возачи доо, Београд; LUX TAXI доо, Београд; MAXISS EXPORT-IMPORT д.о.о., Београд; Удружења ауто-такси превозника лица и ствари ЧУКАРИЧКИ ПЛАВИ, Београд; Опште удружење такси возача ЖУТИ ТАКСИ, Београд; TAXI BELL д.о.о., Београд; MS CO PINK д.о.о., Београд; CD PEPSIS д.о.о., Београд; АУРОРА д.о.о., Београд; НБА д.о.о., Београд; АЛО ТАКСИ д.о.о., Београд; Синдикат такси возача и ауто-превозника (ТВИАП)

Коначним решењем утврђено је да је Одлука о примени јединствене цене такси услуга од 28. новембра 2006. године, којом је утврђен престанак важења свих облика попушта које су такси возачи примењивали на територији града Београда, донета од стране претходно наведених друштава и удружења, забрањени споразум, којим је битно нарушена конкуренција на релевантном тржишту пружања услуге ауто-такси превоза на територији града Београда.

Коначним решењем, као мера понашања, странкама у поступку, забрањено је свако будуће понашање којим би могли нарушити конкуренцију на основу предметне Одлуке, која је забрањена и ништава, или на други начин споразумом утврдити престанак важења свих облика попушта у вршењу услуге ауто-такси превоза на територији града Београда као релевантног тржишта.

Предметно решење донето је у поновљеном поступку, поступајући по пресуди Управног суда број 15 У.2185/10 (2007) од 02.07.2010. године, којом је поништено Решење Комисије из децембра 2007. године, којим је утврђено да је предметна Одлука забрањени споразум, који је по самом закону ништав. У току поновљеног поступка, отклоњени су процесни недостаци на које је указао суд и донето решење.

Истим решењем обустављен је поступак против Синдиката Независност, јер је утврђено да нема пасивну легитимацију у конкретној управној ствари, као и против Синдиката Самосталаца, јер је исти престао са радом и брисан је из регистра.

Поступак у овој управној ствари окончан је, сагласно члану 74. Закона, применом претходног Закона о заштити конкуренције, из ког разлога није могла истовремено бити одређена и мера заштите конкуренције.

IDEA д.о.о. и GRAND PROM а.д.

Коначним решењем утврђено је да је одредба Анекса I – Основни комерцијални услови и накнаде Уговора о купопродаји закљученог у марту месецу 2009. године, између GRAND PROM а.д. Београд, у својству продавца, и IDEA д.о.о. Београд, у својству купца, под називом „Работи”, у делу у којем је уговорена обавеза продавца да одобри купцу 2% рабата за поштовање препоручених цена продавца у оквиру основног рабата од 10% на фактури, за производе из производног програма „Гранд”, „Аргета” и „Штарк”, забрањен рестриктивни споразум, којим је значајно нарушена конкуренција на тржишту трговине на велико производима из производног програма „Гранд”, „Аргета” и „Штарк”, као и на тржишту трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно прехрамбене робе и друге робе широке потрошње типа самоуслуге, дисконта, супермаркета и хипермаркета (делатност 52110- неспецијализована трговина на мало, претежно храном, дуваном и пићем) на територији Републике Србије, чиме су GRAND PROM а.д. и IDEA д.о.о. учинили повреду конкуренције.

Истим решењем изречена је мера понашања, којом је забрањено овим привредним друштвима свако будуће поступање којим би се могла нарушити конкуренција, изричитим или прећутним уговарањем одредби које садрже обавезу купца на примену минималне, заштитне, фиксне и/или препоручене цене, или утврђивањем на било који други начин продајне цене производа из производног програма „Гранд”, „Аргета” и „Штарк” у даљој продаји.

Мера заштите конкуренције одређена је Идеи у висини од 1,5% од укупног годишњег прихода оствареног у 2008. години, што износи 427.034.835,00 РСД (словима: четиристотинедвадесетседаммилионатридесетчетирихиљадеосамстотридесетпет динара), а Гранд Прому у висини од 2% од укупног годишњег прихода оствареног у 2008. години, што износи 249.866.580,00 РСД (словима: двеста четрдесетдевет милиона осамсто шесдесет шест хиљада петсто осамдесет динара).

Против коначног решења странке у поступку су поднеле тужбу и покренуле управни спор који је окончан пресудом Управног суда IУ. 7215/11 од 29.09.2011. године којом је предметно решење Комисије поништено, а предмет враћен Комисији на поновно одлучивање. У току је поновљени поступак, а Комисија је поднела захтев за преиспитивање предметне пресуде Врховном касационом суду.

БМА Trading - Карате федерација

Коначним решењем утврђено је да је одредба члана 4. Уговора закљученог између Карате федерације Србије, Београд и Предузећа ВМА Trading д.о.о. из Београда, дана 25.08.2006. године, у Београду, забрањени споразум, који за циљ и последицу има битно спречавање и нарушавање конкуренције на тржишту продаје заштитне борилачке опреме - рукавица и штитника за потколенице и рис стопала, која носе ознаку „WKF Approved”, на територији Републике Србије.

Истим решењем, као мера понашања, странкама у поступку забрањено је свако будуће поступање којим би могли нарушити конкуренцију на начин описан у ставу 1. диспозитива овог решења, а истовремено је поново наложено Карате федерацији Србије, да на својој интернет страни објави да такмичари у борбама на такмичењима која организује Карате федерација Србије и која се налазе на њеном календару такмичења могу користити било коју марку заштитне опреме - рукавица и штитника за потколенице и рис стопала, која носи ознаку „WKF Approved”. Констатује се да је овај налог странка у поступку извршила.

Предметно решење донето је у поновљеном поступку, поступајући по пресуди Управног суда број 17 У. 9887/10 од 29.06.2011. године. Поступак у овој управној ствари вођен је и окончан сагласно члану 74. Закона, применом претходног Закона о заштити конкуренције, из из ког разлога није могла истовремено бити одређена и мера заштите конкуренције.

4.2. Изузеће рестриктивних споразума од забране

Услови за изузимање од забране

Члан 11.

Рестриктивни споразуми могу бити изузети од забране уколико доприносе унапређењу производње и промета, односно подстицању техничког или економског напретка, а потрошачима обезбеђују правичан део користи под условом да не намећу учесницима на тржишту ограничења која нису неопходна за постизање циља споразума, односно да не искључују конкуренцију на релевантном тржишту или његовом битном делу.

4.2.1. Предмети окончани у управном поступку

У извештајном периоду Комисији је поднето укупно 14 захтева за појединачно изузеће споразума од забране у смислу члана 12. Закона о заштити конкуренције. Закључно са 31.12.2011. године окончано је укупно 8 поступака од којих је у 6 донето решење којим се појединачно изузеће одобрава, а два поступка окончана су доношењем закључка о одбачају захтева. У преосталих 6 предмета поступак је окончан доношењем решења у јануару месецу 2012. године, те ће сагласно овоме та коначна решења бити обухваћена наредним годишњим извештајем.

Tigar Tyres – с.т.р. Шипета

Одбачен је захтев привредног друштва Tigar Tyres д.о.о. Пирот, за појединачно изузеће од забране Уговора о дистрибуцији закљученог са С.Т.Р. Шипета Чачак. Предмет Уговора је испорука брендова Групације MICHELIN (све производне линије) и бренда Тигар од стране Tigar Tyres д.о.о. Пирот купцу С.Т.Р. Шипета Чачак уз доделу неексклузивног права продаје/дистрибуције производа који су предмет овог уговора.

Комисија је закључила став да предметни Уговор не представља рестриктивни споразум који за последицу може имати значајно ограничење конкуренције, јер слобода дистрибутера у погледу даље препродаје брендова групације Michelin није ограничена ни на који начин у смислу одредби прописа о заштити конкуренције, те се нису стекли услови за спровођење поступка испитивања и процене испуњености услова за појединачно изузеће рестриктивног споразума од забране.

Tigar Tyres – Klacska Jugoslavija д.о.о.

Одбачен је захтев привредног друштва Tigar Tyres д.о.о. Пирот, за појединачно изузеће од забране Уговора о испоруци и одржавању пнеуматика који ће то друштво закључити са предузећем Klacska Jugoslavija д.о.о. Београд.

Закључено је да предметни Уговор не представља рестриктивни споразум који за последицу може имати значајно ограничење, нарушавање или спречавање конкуренције, с обзиром да се ради о уговору о испоруци и одржавању пнеуматика, које купац, као крајњи корисник, користи

у обављању своје редовне делатности, а закључује га са произвођачем пнеуматика као продавцем.

MERCATOR-S д.о.о. – Сања д.о.о., СТР Шљивик и СТР Код Николине

Одобрено је појединачно изузеће предметних споразума – уговора о партнер франшизингу које је Mercator-S д.о.о. Нови Сад закључило са привредним друштвима Сања д.о.о. Суботица, Шљивик СТР Беочин и Код Николине СТР Петроварадин, на период од 4 године од дана њиховог закључења.

Комисија је мишљења да одредба о одређивању асортимана, у конкретном случају, не представља ограничење учеснику на тржишту које није неопходно за постизање циља споразума, односно не представља додатно и неоправдано ограничење примаоцу партнер франшизе у погледу уређења асортимана. Имајући у виду предмет и циљ Уговора, ово ограничење не би могло нарушити конкуренцију између различитих „брендова“ (*inter-brand* конкуренција), која би била на штету потрошача.

Комисија је оценила да максималне препоручене цене, у конкретном случају, не представљају ограничење учеснику на тржишту које није неопходно за постизање циља споразума, а ово из разлога што се њима не ограничава слобода примаоца партнер франшизе у погледу самосталног утврђивања цене, а уз то се препоручене максималне цене односе само на производе трговачке марке даваоца партнер франшизе Mercator.

Уговор не производи негативне ефекте на штету потрошача, јер се пословна стратегија темељи на успостављању одређених (виших) стандарда пружања услуге што је у корист и самих потрошача. Исто тако корист потрошача огледа се и у бољој доступности производа обележних знаком „Mercator“, економичности и сигурности набавке кроз франшизни систем велепродаје, повећању информисаности потрошача о понуди у продајним објектима примаоца партнер франшизе, маркетиншким активностима, одржавању и контроли стандарда услуге која се пружа потрошачима.

Конзорцијум друштава за осигурање – Републички завод за здравствено осигурање

Одобрено је појединачно изузеће од забране Уговора о конзорцијуму закљученог између друштава за осигурање: Energoprojekt Garant A.D. Нови Београд, Wiener Stadtische osiguranje A.D. Београд и A.D. Uniqa neživotno osiguranje Београд, ради подношења заједничке понуде у поступку јавне набавке услуге осигурања имовине и лица у здравственим установама, у преговарачком поступку без објављивања јавног позива, коју је као наручилац спровео Републички завод за здравствено осигурање, Београд. Изузеће је одобрено на период од 6 месеци од дана његовог закључења.

Подносиоци захтева, напред наведена друштва за осигурање, су конкуренти у понуди и пружању услуга животног и неживотног осигурања, односно специфичне врсте услуге осигурања људи и имовине. Предметни захтев поднет је због намере подношења заједничке понуде по расписаном позиву, а подносиоци захтева искључиво заједничком понудом испуњавају све услове из Конкурсне документације, те сходно томе формирају конзорцијум.

Иако се предметним споразумом не омогућава директан допринос унапређењу производње и промета, истим се свакако ствара могућност већег и ширег избора понуђача у поступку јавне набавке предметне услуге од стране Републичког завода за здравствено осигурање, као корисника буџетских средстава РС. Овим се на индиректан начин омогућава значајна уштеда

која ће потенцијално бити пренесена у општем интересу на задовољању здравствених потреба осигураника.

У погледу елиминисања међусобне конкуренције између учесника у споразуму, Комисија оцењује да је исто без значаја на другачије одлучивање у овој управној ствари, с обзиром на то да, у одсуству споразума о конзорцијуму, нити један појединачни члан конзорцијума не би могао учествовати на тендеру.

Конзорцијум друштава за осигурање – ЈКП Београдске електране

Одобрено је појединачно изузеће од забране Уговора о конзорцијуму закљученог између друштава за осигурање: Energoprojekt Garant A.D. Нови Београд, Wiener Stadtische osiguranje A.D. Београд и A.D. Uniqa neživotno osiguranje Београд, ради подношења заједничке понуде у поступку јавне набавке услуге осигурања имовине запослених, возила и одговорности из делатности, коју као наручилац спроводи ЈКП Београдске електране, Нови Београд. Изузеће је одобрено на период од 2 године од дана његовог закључења.

Подносиоци захтева, напред наведена друштва за осигурање, су конкуренти у понуди и пружању услуга животног и неживотног осигурања. Основни разлог закључења уговора је намера да се испуне сви квалификациони услови од којих зависи учешће у предметном поступку јавне набавке. Подносиоци захтева искључиво заједничком понудом испуњавају све услове из Конкурсне документације, те сходно томе приступају формирању конзорцијума.

Појединачно изузеће споразума од забране одобрено је на период од 2 године од дана његовог закључења, с обзиром да је јавним позивом тражена достава понуда за уговорни период од две године.

Државна лутрија Србије– Direct Lot д.о.о.

Комисија је одобрила појединачно изузеће од забране Уговора о ангажовању агента за продају срећака, са припадајућим анексом закљученим на захтев Комисије, који је закључила Државана лутрија Србије са Direct Lot д.о.о. Београд, на период од 4 године од дана његовог закључења.

Предметни уговор настао је у циљу да комплетна продајна мрежа буде покривена капиларном директном дистрибуцијом (дистрибуција директно на место продаје), за свако место. Подносилац захтева је навео да интерним ресурсима ДЛС није у могућности да испуни овај циљ, будући да развијање директне дистрибуције за мрежу од преко 1.500 продајних места на територији целе Србије за само за један тип производа, није финансијски оправдано. Прихваћена је оцена подносилаца захтева да је један од предуслова за остварење декларисаних циљева предметног уговора организација капиларне дистрибуције лутријских производа. Предвиђене новине у процесу дистрибуције представљају значајно унапређење процеса рада, а кроз услове Уговора о агентури предвиђено је да имају ефекат од најмање 10% повећања промета.

Оцењујући предметни уговор са становишта испуњености услова из члана 11. Закона, Комисија је оценила да се капиларна дистрибуција може сматрати као квалитативни помак у организацији промета лутријских производа, од кога непосредне користи могу остварити и подуговорачи који ће вршити продају крајњим потрошачима, али и сами крајњи потрошачи због лакше и боље доступности тражених производа.

У погледу правичног дела користи за потрошача, Комисија је оценила да суштина онога што потрошач купује кад купи срећку није сама срећка као ствар, већ шанса да се освоји нека од награда из наградног фонда. Зато је прихватљив став да вредност сваке срећке непосредно зависи од вредности наградног фонда који се додељује. Срећка, као производ, ће бити лакше доступна адекватним распоредом продајних места, па ће се смањити трошкови оних који путују да би срећку купили. Омогућиће се куповина потрошачима који су удаљени од продајних места па је из тог разлога нису могли до сада купити, а директно ће се унапредити комуникација потрошача са ДЛС, све у циљу праћења потенцијалних примедби и рекламација и побољшања производа и услуга.

Подносилац захтева је у току поступка, по сугестији Комисије, закључио и анекс уговора којим су отклоњене сметње за одобрење изузећа од забране.

4.2.2. Управни поступци у току

Привредно друштво S.C. Michelin Romania S.A. Букурешт, Румунија, поднело је 6 захтева за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране. Од овог броја, 4 захтева се односе на изузеће од забране Уговора о партнерском пословању у малопродаји, које је подносилац захтева закључио са привредним друштвима: Агрохим д.о.о. Ниш, Кетоимпрех а.д. Београд, Беогума д.о.о. Београд и Обнова о.д. Краљево. Један захтев се односи на Уговор о ознаци квалитета закључен са Гумапромет д.о.о. Лесковац, а један на Уговор о дугорочном партнерству закључен са GP Auto-shop д.о.о. Лазаревац.¹

¹ Наведени поступци су окончани у јануару 2012. године доношењем решења о изузимању од забране рестриктивних споразума.

4.3. Злоупотреба доминантног положаја

Доминантан положај на тржишту

Члан 15.

Доминантан положај на релевантном тржишту има учесник на тржишту који нема конкуренцију или је конкуренција безначајна, односно који има значајно бољи положај у односу на конкуренте узимајући у обзир величину тржишног удела, економску и финансијску снагу, приступ тржиштима снабдевања и дистрибуције, као и правне или чињеничне препреке за приступ других учесника тржишту.

Претпоставка је да учесник на тржишту има доминантан положај, ако је његов тржишни удео на релевантном тржишту 40% или више.

Претпоставка је да су два или више учесника на тржишту у доминантном положају ако између њих не постоји значајна конкуренција и ако је њихов укупан тржишни удео 50% или више (колективна доминација).

Ако учесник, односно учесници на тржишту немају тржишни удео из ст. 2. и 3. овог члана, терет доказивања постојања доминантног положаја сноси Комисија.

Злоупотреба доминантног положаја

Члан 16.

Злоупотреба доминантног положаја на тржишту забрањена је.

Злоупотребом доминантног положаја, нарочито се сматра:

- 1) непосредно или посредно наметање неправичне куповне или продајне цене или других неправичних услова пословања;*
- 2) ограничавање производње, тржишта или техничког развоја;*
- 3) примењивање неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту, чиме се поједини учесници на тржишту доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте;*
- 4) условљавање закључења уговора тиме да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора.*

У извештајном периоду укупно је вођено 4 поступка ради испитивања постојања повреде конкуренције из члана 16. Закона о заштити конкуренције – злоупотребе доминантног положаја.

Од овог броја, 3 поступка је покренуто у претходној години, а настављени су и у 2011. години, док је 1 поступак покренут у извештајном периоду. У 1 предмету поступак је окончан доношењем коначног решења којим је утврђено постојање повреде конкуренције, а у 3 предмета поступци су у току.

4.3.1. Предмети окончани у управном поступку

ЈКП Градска гробља Крагујевац

Правоснажним решењем утврђено је да ЈКП Градска гробља Крагујевац има доминантан положај на релевантном тржишту издавања у закуп гробних места, на територији гробља Бозман у Крагујевцу, као и да је злоупотребило доминантан положај тиме: што је одлукама Управног одбора о издвајању делова појединих парцела на Бозман гробљу под посебан режим

уређења, наметнуло закупцима обавезу да на сваком закупљеном гробном месту у издвојеном делу парцеле, израду и монтажу надгробног обележја из асортимана Јавног Комуналног Предузећа „Градска гробља“ повери том предузећу, што је истовремено са закључивањем уговора о закупу гробног места у издвојеном делу парцеле Бозман гробља, закључивало типске Уговоре о извођењу радова који се односе на израду и облагање опсега, а у којима је чланом 3. уговарало обавезу закупца да закупљено гробно место уради по плану уређења градских гробља, тако што ће приликом постављања надгробног обележја (споменика) израду и монтажу поверити искључиво Јавном Комуналном Предузећу „Градска гробља“ Крагујевац, као и што је пружало комерцијалну услугу израде и облагања опсега гробног места као да је поверена делатност.

Закључивање оваквих одредби уговора о извођењу радова, представља радњу забрањеног „везивања“, односно радњу супротну члану 16. став 2. тачка 4. Закона, којом се условљава закључење уговора тиме да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора. На описани начин ЈКП Градска гробља Крагујевац је извршило радњу условљавања закључења уговора тиме да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачким обичајима нису у вези са предметом уговора, као и радњу ограничавања тржишта, што је довело до значајног ограничавања и спречавања конкуренције на утврђеном релевантном тржишту.

Истим решењем одређене су и мере отклањања повреде конкуренције – мере понашања, као и мера заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 2,3% од укупног годишњег прихода оствареног у 2009. години, што је резултирало новчаном обавезом у висини од 2.682.000,00 динара (словима: два милиона шестоосамдесетдехиљаде динара).

4.3.2. Управни поступци у току

Coca Cola Hellenic Bottling Company – Србија

Испитни поступак је покренут с обзиром на постојање основане сумње да је Coca Cola Hellenic Bottling Company – Srbija Industrija bezalkoholnih pića A.D. Београд-Земун, у пословном односу са својим купцима/“партнерима“ предузимала акте и радње који би могли бити противни одредбама члана 16. Закона о заштити конкуренције (злоупотреба доминантног положаја). Наведено се односи нарочито, али не и искључиво, на уговорне одредбе којима се утврђују врсте рабата, поступак, начин и услови за остваривање права на њихову исплату.

Имајући у виду сложеност предметног поступка, чињеницу да многи прикупљени подаци представљају заштићене податке и/или пословне тајне учесника на тржишту од којих су прибављени, као и чињеницу да је предметни поступак у току, за потребе овог извештаја није могуће навођење више детаља о овом предмету.

Фриком А.Д.

Испитни поступак је покренут с обзиром на постојање основане сумње да је привредно друштво Индустирија смрзнуте хране ФРИКОМ А.Д. из Београда, у пословном односу са својим купцима предузимало акте и радње који би могли бити противни одредбама члана 16. Закона о заштити конкуренције (злоупотреба доминантног положаја). Наведено се односи нарочито, али не и искључиво, на уговорне одредбе којима се утврђују врсте рабата, поступак, начин и услови за остваривање права на њихову исплату.

Имајући у виду сложеност предметног поступка, чињеницу да многи прикупљени подаци представљају заштићене податке и/или пословне тајне учесника на тржишту од којих су прибављени, као и чињеницу да је предметни поступак у току, за потребе овог извештаја није могуће навођење више детаља о овом предмету.

Телеком Србија

Испитни поступак је покренут с обзиром на постојање основане сумње да је привредно друштво Телеком Србија учинило повреду конкуренције из члана 16. Закона. Телеком Србија је, као вертикално интегрисани учесник активан на тржишту veleпродаје интернета и на тржишту малопродаје интернета, нудио veleпродајне услуге операторима који су му конкуренти на тржишту малопродаје по ценама које су биле више или на нивоу цена које је примењивао у малопродаји за своје крајње кориснике у току спровођења промотивне кампање у периоду од 01.06. до 31.07.2011. године. При томе је узета у обзир и чињеница да је Телеком Србија спровео кампању за ADSL прикључке у veleпродаји која је подразумевала 25% попушта на цену месечне претплате за ADSL прикључке свих пакета. Комисија ће у испитном поступку ценити, у међусобној вези, околности спровођења предметне акције као и чињеницу да предметна акција није и једина коју је странка у поступку спровела на тржишту малопродаје интернета у претходној и текућој години. Посебно ће се испитати и околности под којима су се крајњи корисници, у току спровођења промотивне кампање, уговорно везивали на период од 12 или 24 месеца.

Комисија ће у поступку, нарочито, али не искључиво, ценити уговорне обавезе интернет оператора који се у veleпродаји снабдевају од Телекома Србија, а које се односе на цену, рок на који се уговор закључује, као и продужење трајања уговора, везано за захтеве за повећање ширине протока или закуп већег броја портова у veleпродаји.

4.4. Одређивање мере заштите конкуренције

У примени новог Закона о заштити конкуренције, у раду Комисије се поставило питање који је закон требало применити (стари или нови) на правноснажно окончане поступке утврђене повреде конкуренције (доминантног положаја и рестриктивних споразума) у којим предметима није одређена заштитна мера за утврђену повреду.

У том правцу, Комисија је имала у виду примену одредбе члана 74. новог Закона којом је предвиђено да „на поступке који су започети до дана почетка примене овог Закона примењују се прописи по којима су започети.“ Комисија је најпре, сматрала да се циљ и сврха Закона не исцрпљују само у утврђивању повреде конкуренције и њеној даљој забрани већ и у одређивању управних мера заштите конкуренције због учињених повреда. Оне су по ранијем Закону изрицане по правноснажности решења о учињеној повреди, а по новом Закону изричу се диспозитивом решења којим се утврђује повреда. Због тога се у решењима која се доносе по новом Закону неће јављати проблем који је настао код правноснажно окончаних предмета по ранијем Закону, код којих у време ступања на снагу новог Закона није била изречена управна мера заштите конкуренције.

Полазећи од цитиране одредбе члана 74. новог Закона, Комисија је у оваквим случајевима пошла од питања који је Закон повољнији за странку. У одговору на ово питање, Комисија налази да је примена новог Закона повољнија за странку, у погледу изрицања мере заштите, за коју је правноснажно утврђено постојање повреде конкуренције. Примена новог Закона не представља ретроактивну примену, већ примену повољнијег Закона за странку, а овакав правни

став Комисије до сада није оспорен у пресудама Управног суда. На тај начин је испуњен и законски основ формирања и сврха постојања Комисије као регулаторног тела. Супротно становиште би значило да је утврђена повреда само обична констатација, која се не санкционише, што, свакако, није била намера законодавца.

Приликом одређивања висине износа који се плаћа на основу мере заштите, у складу са Законом и Уредбом о критеријумима за одређивање висине износа који се плаћа на основу мере заштите конкуренције и процесног пенала, начину и роковима њиховог плаћања и условима за одређивање тих мера узима се у обзир намера, тежина, последице и трајање утврђене повреде конкуренције.

У извештајном периоду у Комисији је вођено укупно 7 поступака ради одређивања мере заштите конкуренције након што су претходно донета решења Комисије, којима је утврђено постојање повреде конкуренције, постала правоснажна. Од тог су 2 поступка започета у претходној години а настављена у 2011. години. Од укупног броја вођених поступака 5 поступака је окончано и то: 1 поступак је обустављен, а у 4 предмета су донета коначна решења којима су одређене мере заштите конкуренције. У 2 предмета управни поступци су у току.

4.4.1. Предмети окончани у управном поступку

Имлек Београд - Млекара Суботица

Правоснажним решењем је одређена мера заштите конкуренције Акционарском друштву „Млекара“ из Суботице у висини од 1,92% од укупног годишњег прихода оствареног у 2006. години, што износи 51.262.576,00 РСД (словима: педесетједанмилиондвесташездесетдехиљадепетстоседамдесетшест динара). Истим решењем одређена је мера заштите конкуренције и Акционарском друштву Индустрија млека и млечних производа „Имлек“ из Београда у висини од 1,92% од укупног годишњег прихода оствареног у 2006. години, и то 254.885.759,00 РСД (словима: двестапедесетчетиримилионаосамстоосамдесетпетхиљадаседамстопедесетдевет динара). Мера заштите је изречена због правоснажно утврђене злоупотребе доминантног положаја ових млекара, на тржишту откупа сировог млека на територији Републике Србије, наметањем неправедних услова пословања примарним пољопривредним произвођачима и применом неједнаких услова пословања на исте послове са различитим учесницима на тржишту.

Поведа је трајала најмање три године, односно несумњиво је утврђено да је повреда започела најкасније у априлу 2005. године, и трајала најмање до 01.03.2008. године (када је објављен Ценовник по мери наложеној од стране Комисије). Радње су предузимане према великом броју продаваца – примарних произвођача на територији целе државе, што је све утврђено у правоснажно окончаном поступку утврђивања злоупотребе доминантног положаја.

Извршена је наплата изречене мере у корист буџета.

Ветеринарска комора Србије

Правоснажним решењем је одређена мера заштите конкуренције Ветеринарској комори Србије из Београда, у висини 7% од укупног годишњег прихода оствареног у 2007. години, што износи 1.243.690,00 РСД (словима: милиондвестачетрдесеттрихиљадешестодеведесет динара). Мера заштите је изречена због правоснажно утврђене повреде конкуренције – рестриктивног споразума.

Удружење осигуравача Србије – друштва за осигурање (каска осигурање)

Правоснажним решењем је одређена мера заштите конкуренције Удружењу осигуравача Србије, из Београда, у висини од 1,30% од збира укупног годишњег прихода које су чланице Удружења осигуравача Србије (истовремено и странке у поступку у истој управној ствари) оствариле од премија осигурања и саосигурања по одбитку пореза који се плаћа на укупан износ премија, оствареног у 2007. години, што износи 466.994.346,00 РСД (словима: четрестотридесетшестстотинадеветстотидесетчетирихиљадетридесетшест динара). У случају да Удружење осигуравача Србије не буде у могућности да изврши плаћање мере заштите конкуренције, солидарно су одговорни удружени учесници на тржишту, и то: Дунав осигурање, ДДОР Нови Сад, Делта Ђенерали осигурање, Сава осигурање, Миленијум осигурање, Таково осигурање, Триглав Копаоник, АМС осигурање, Wiener Stadtische osiguranje и Глобос осигурање, који могу заједнички, односно појединачно да плате обавезу.

Осталим странкама у поступку одређена је мера заштите конкуренције у облику обавезе плаћања новчаног износа у висини 1% од укупног годишњег прихода од премија осигурања и саосигурања по одбитку пореза који се плаћа на укупан износ премија, оствареног у 2007. години што је за поједине странке у поступку резултирало следећим новчаним износима: за Дунав осигурање износ 125.557.630,00 РСД; за ДДОР Нови Сад, износ 111.551.740,00 РСД; за Делта Ђенерали осигурање, износ 48.663.970,00 РСД; за Сава осигурање, износ 6.524.610,00 РСД; за Миленијум осигурање, износи 5.942.020,00 РСД; за Таково осигурање, износ 13.968.460,00 РСД; за Триглав Копаоник, износ 9.444.920,00 РСД; за АМС осигурање, износ 8.810.550,00 РСД; за Wiener Stadtische osiguranje, износ 26.421.610,00 РСД; за Глобос осигурање, износ 2.340.740,00 РСД.

Мера заштите је изречена због правоснажно утврђене повреде конкуренције – рестриктивног споразума.

Удружење осигуравача Србије – друштва за осигурање (прибава и провизија)

Правоснажним решењем је одређена мера заштите конкуренције странкама које нису пријавиле Комисији Заједничко обавештење као забрањени споразум и то: за Таково осигурање из Крагујевца у висини од 1,1% што износи 16.492.751,00 РСД (словима: шеснаестмилионачетрестотидесетдвехиљадесетпедесетједан динар); за Униџа осигурање из Београда у висини 0,8%, што износи 9.379.152,00 РСД (словима: деветмилионатридесетдеветхиљадстотидесетдва динара) и за АС осигурање из Београда у висини 1%, што износи 7.870,00 РСД (словима: седамхиљадоосамстотидесет динара).

Истим решењем, ослобођени су од обавезе плаћања новчаног износа мере заштите конкуренције друштва која су пријавила Заједничко Обавештење од 15.06.2009. године, као забрањени споразум, позивајући се на одредбе претходног Закона о ослобађању од казне, и то: Удружење осигуравача Србије, Дунав осигурање, ДДОР Нови Сад, Delta Generali осигурање, Триглав Копаоник, Миленијум осигурање, Сава Осигурање и АМС осигурање.

Мера заштите је изречена због правоснажно утврђене повреде конкуренције – рестриктивног споразума, али само у односу на део Заједничког обавештења које садржи следеће „од 01.07.2009. године осигуравачи престају са другим давањима крајњим корисницима (осигураницима) у виду поклона и одложеног плаћања на терет осигуравача“. Учесници на тржишту, и то посебно они учесници на тржишту код којих не постоји ценовна конкуренција

треба и морају самостално и аутономно да утврђују квалитет пружене услуге, начин плаћања пружене услуге и друге критеријуме по којима ће потрошачима омогућити избор.

Према одредби члана 108. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, више није кажњиво утврђивање истог износа на име трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности од стране друштава за осигурање, при чему су друштва за осигурање, која обављају послове осигурања од аутоодговорности, дужна да примењују заједничке услове осигурања, премијски систем са јединственим основама премије осигурања за те послове и минималну тарифу. Из овог разлога, није било основа за одређивање мере заштите конкуренције за део забрањеног споразума који гласи: „да ће од 01.07.2009. године све накнаде и провизије и сва друга давања заступницима и посредницима, укључујући и зараде запослених који као радници осигураваача обављају послове закључивања осигурања на техничким прегледима, осталим екстерним продајним местима и другим продајним местима, анексом постојећих уговора бити усаглашени са прописима, тако да обрачун и плаћање свих ових трошкова и давања не прелазе 11,45% од бруто наплаћене премије (без пореза), код свих друштава без изузетка.“

Удружење осигураваача Србије – друштва за осигурање (обавезно осигурање од аутоодговорности)

Закључком је обустављен поступак одређивања мере заштите конкуренције због правоснажно утврђене повреде конкуренције у виду рестриктивног споразума, коју су учинила следећа друштва: А.Д. Дунав осигурање, из Београда, А.Д. UNIQA неживотно осигурање, Нови Београд и А.Д. Wiener Stadtische osiguranje, Нови Београд.

Разлог је што је у међувремену дошло до промене законских одредби о обавезном осигурању у саобраћају. Наиме, у моменту покретања поступка за одређивање мере заштите конкуренције, посебним законом и то чланом 108. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, друштва за осигурање од аутоодговорности овлашћена су да доносе акте за које је правоснажним решењем Комисије утврђено да представљају акте којима се битно нарушава конкуренција.

Полазећи од ових одредби и правне сигурности у казненом праву, према којем се за дело не може изрећи казна уколико није кажњиво у моменту изрицања казне, оцењено је нема услова за даље вођење предметног поступка.

4.4.2. Управни поступци у току

Произвођачи лекова – веледрогерије

У току је поступак за одређивање мере заштите конкуренције следећим друштвима: Хемофарм а.д. из Вршца, Галеника а.д. Земун, ФХИ Здравље Лесковац а.д, Лесковац, Nabit Pharm a.d. Фабрика лекова Ивањица, Југоремедија а.д. Зрењанин, Славиамед д.о.о, Београд, Срболек а.д. Београд, Pharma Swiss d.o.o. Београд, Велефарм а.д. Београд, Ветфарм а.д. Београд, Фармалогист д.о.о. Београд, Phoenix Pharm d.o.o. Београд, Југохемија Фармација д.о.о. Београд, Ветпром Хемикалије а.д. Београд, и Унихемком д.о.о. Нови Сад.

Поступак је покренут због правоснажно утврђене повреде конкуренције ових друштава, у виду рестриктивног споразума.

Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže

У току је поступак за одређивање мере заштите конкуренције друштву Serbia Broadband – Srpske Kablovske mreže d.o.o., Београд, због правоснажно утврђене повреде конкуренције у виду злоупотребе доминантног положаја, извршене на утврђеном релевантном тржишту закључивањем уговора са националним, покрајинским и емитерима за регион Београда и то: ТВ ПИНК, ТВ АВАЛА, ТВ ФОКС, ТВ КОШАВА и ХЕПИ ТВ, СУПЕР ТВ, ТВ МЕТРОПОЛИС, ЕНТЕР ТВ, СОС КАНАЛ и ТВ СТУДИО Б, којима се утврђује искључиво право дистрибуције телевизијских програма путем DTH технологије што је за последицу имало спречавање и ограничавање конкуренције на утврђеном релевантном тржишту, односно ограничавање тржишта и техничког развоја на штету потрошача.

4.5. Иницијативе за покретање поступка за утврђивање повреде конкуренције

Комисија покрене поступак испитивања повреде конкуренције по службеној дужности, када на основу достављених иницијатива, информација и других расположивих података, основано претпостави постојање повреде конкуренције, као и у случају испитивања концентрације у смислу члана 62. овог закона. У досадашњем раду показало се да су иницијативе за испитивање повреда конкуренције најзначајније извор сазнања Комисије, и да је већи број поступака у вези злоупотребе доминантног положаја, покренут управо захваљујући поднетим иницијативама.

Комисија разматра сваку поднету иницијативу и представку, и предузима све могуће радње у циљу прикупљања додатних података и информација, као што су захтев за достављање података и исправа од стране учесника на тржишту на кога се иницијатива односи, његових конкурената, других друштава који су учесници на истом тржишту, као и од државних органа, организација и регулаторних тела која имају ингеренције у предметном економском сектору, итд. Може се рећи да Комисија спроводи претходни поступак, како би прикупила основне податке којима ће расветлити ситуацију на тржишту за коју подносилац сматра да представља повреду, а у циљу утврђивања основане сумње, која је неопходан услов за покретање поступка по службеној дужности.

У претходној години, поднето је 24 иницијатива, од којих је размотрено и испитано 17 иницијатива, а поступак по осталих 7 је у току. Подносиоци су најчешће учесници на тржишту, који нису увек и конкуренти друштва у односу на које се подноси иницијатива, затим удружења учесника на тржишту, предузетници, адвокатске канцеларије, па и физичка лица. Након спроведеног испитивања случаја на који се односи иницијатива, подносилац се благовремено обавештава о исходу иницијативе, о утврђеним околностима и разлозима за одређену одлуку Комисије.

Поступак за испитивање повреде конкуренције по службеној дужности покренут је по 2 иницијативе. Мањи број (6) иницијатива односило се на правне ситуације које не представљају питање заштите конкуренције и за које Комисија није надлежна. У одређеном броју случајева, иако се радило о питањима из области заштите конкуренције, Комисија није могла да утврди основану сумњу да је извршена повреда, што због недостатка доказа, што из разлога што описана ситуација представља акт агресивне или нелојалне тржишне утакмице али не и повреду конкуренције у смислу Закона. У односу на остале иницијативе, описана и испитана ситуација није указивала на повреду конкуренције. Највећи број иницијатива односио се на област телекомуникација, на здравство и фармацеутску делатност, али и на погребне услуге.

У даљем тексту, биће приказане само неке иницијативе.

Иницијатива Life R.F.

Садржај иницијативе: Подносилац иницијативе заступа страну банку матичних ћелија. Клинички центар Крагујевац је закључио уговоре са три друге банке матичних ћелија а одбио је закључење уговора са подносиоцем иницијативе. С обзиром на то да је цео процес узимања крви из пупчаника новорођенчади ради чувања матичних ћелија условљен постојањем уговора здравствене установе у којој се узимање врши са неком од банака матичних ћелија са којом и родитељи истовремено морају имати уговор, подносилац иницијативе је ово одбијање закључења уговора од стране КЦ Крагујевац схватио као повреду конкуренције – злоупотребу доминантног положаја којом се само подносилац елиминише са релевантног тржишта у Крагујевцу.

У току поступања по овој иницијативи, прибављено је изјашњење КЦ Крагујевац са детаљним објашњењима о процедури, а такође су оцењени услови пружања ове врсте услуге родитељима од стране КЦ Крагујевац у смислу њихове могућности избора даваоца услуге чувања матичних ћелија.

У конкретном случају, не постоји основ за покретање поступка за утврђивање повреде конкуренције. У поступку доделе уговора иностраним банкама матичних ћелија, закључени су уговори са три иностране банке, што у конкретној ситуацији представља могућност избора за кориснике услуга, односно да нису лишени избора, тако да се не може говорити о искључивању или значајном ограничавању конкуренције на поменутом географском тржишту, будући да не постоји обавеза КЦ Крагујевац, односно исти има слободу да закључи уговор са банкама које према њиховој процени испуњавају услове, а са друге стране процењујући сопствене капацитете одређује и број саговорача. Евентуално непоштовање законских обавеза поводом доделе уговора, од стране КЦ Крагујевац не може се сматрати видом злоупотребе доминантног положаја, јер су у питању обавезе регулисане Законом о здравственој заштити, за чију је примену и надзор надлежно Министарство здравља.

Иницијатива Јотел д.о.о., Ниш

Садржај иницијативе: Испитивање повреде конкуренције из члана 16. Закона против Коперникус Technology d.o.o. из Београда - Нови Београд који је, према наводима из иницијативе, извршио акт повреде конкуренције у Нишу и Врању злоупотребом свог значајног удела на тржишту дистрибуције медијских садржаја (КДС) у Србији, и то бесплатним нуђењем кабловске телевизије.

У току поступања по овој иницијативи, прикупљена је потребна документација од Јотела, Коперникуса и Телекома Србија, а након тога утврђено је следеће: Коперникус не може бити оператор са „значајном тржишном снагом“ на тржишту Републике Србије, јер има мање од 10% удела на тржишту тако да је немогуће доказати поседовање доминантног положаја на тржишту дистрибуције телевизијских програма на територији Републике Србије; посматрано у граду Нишу, ситуација је идентична као и на целокупној територији Републике Србије; посматрано у граду Врању, Комисија на основу понашања свих активних учесника на тржишту града Врања није могла основано претпоставити да активности које Коперникус предузима у граду Врању за циљ или последицу имају или могу да имају значајно ограничавање, нарушавање или спречавање конкуренције из разлога што су у Врању присутни или релативно лако могу да започну са пружањем услуге и оператори који услугу дистрибуције ТВ програма пружају путем

IPTV и/или DTH платформе из ког разлога би тешко била доказива теза надокнаде (повраћаја) намерно „жртвованог профита“ услед бесплатног пружања кабловске телевизије.

Иницијатива „Канал 9“, Нови Сад

Садржај иницијативе: Испитивање повреде конкуренције из чл. 10. и 16. Закона о заштити конкуренције против „Serbia broadband – Srpske kablovske mreže“ д.о.о. из Београда. Према наводима из Иницијативе, СББ је извршио повреду конкуренције закључивањем рестриктивних споразума и злоупотребом доминантног положаја. У Иницијативи је наведено да на малопродајном тржишту дистрибуције медијских садржаја у Србији постоји ситуација у којој СББ није установио јасне куповне и продајне цене и друге услове дистрибуције програма за емитере, те емитерима намеће неправичне куповне или продајне цене и друге неправичне услове пословања, као и да примењује неједнаке услове пословања на исте послове у односу на различите учеснике – емитере. Последица понашања СББ-а на тржишту је чињеница да се појединим емитерима ограничава тржиште гледалаца, чиме се доводе у неповољнији положај у односу на конкуренте који су у Основном пакету аналогних програма СББ-а доступни већем броју корисника – гледалаца, што све представља, према мишљењу подносиоца Иницијативе, довољан основ да се иницира поступак за испитивање повреде конкуренције, постојања рестриктивних споразума и злоупотребе доминантног положаја, који СББ има на малопродајном тржишту дистрибуције медијских садржаја телевизија (емитера) у Србији.

Након детаљне анализе поднете иницијативе Комисија је оценила да не постоји основана сумња постојања повреде конкуренције, односно да нису испуњени законом прописани услови за покретање поступка по службеној дужности, па је сагласно томе упућено Обавештење подносиоцу иницијативе. Ово из разлога што предузете радње (и означене у иницијативи), не представљају радње повреде конкуренције, већ се ради о радњама комерцијалног карактера и дозвољеног понашања при доношењу пословних одлука у условима слободног тржишта.

5. ИСПИТИВАЊЕ КОНЦЕНТРАЦИЈА

Појам концентрације

Члан 17.

Концентрација учесника на тржишту настаје у случају:

- 1) спајања и других статусних промена у којима долази до припајања учесника на тржишту у смислу закона којим се уређује положај привредних друштава;*
- 2) стицања од стране једног или више учесника на тржишту, непосредне или посредне контроле у смислу члана 5. став 2. овог закона над другим учесником или више учесника на тржишту;*
- 3) заједничког улагања од стране два или више учесника на тржишту у циљу стварања новог учесника на тржишту или стицања заједничке контроле у смислу члана 5. став 2. овог закона над постојећим учесником на тржишту, који послује на дугорочној основи и има све функције независног учесника на тржишту.*

Сматраће се једном концентрацијом две или више трансакција између истих учесника на тржишту, извршених у временском периоду краћем од две године, при чему се као време њеног настанка узима дан извршења последње трансакције.

Дозвољеност концентрација

Члан 19.

Концентрације учесника на тржишту су дозвољене, осим ако би значајно ограничиле, нарушиле или спречиле конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом делу, а нарочито ако би то ограничавање, нарушавање или спречавање било резултат стварања или јачања доминантног положаја.

Дозвољеност концентрације учесника на тржишту се утврђује у односу на:

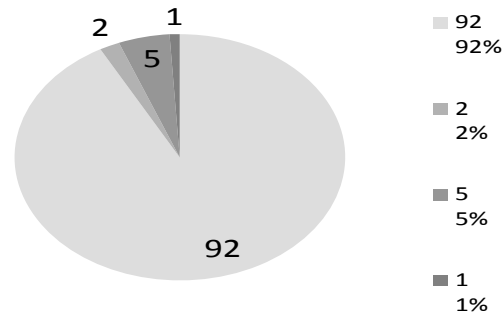
- 1) структуру релевантног тржишта;*
- 2) стварне и потенцијалне конкуренте;*
- 3) положај на тржишту учесника у концентрацији и њихову економску и финансијску моћ;*
- 4) могућности избора добављача и корисника;*
- 5) правне и друге препреке за улазак на релевантно тржиште;*
- 6) ниво конкурентности учесника у концентрацији;*
- 7) трендове понуде и потражње релевантне робе односно услуга;*
- 8) трендове техничког и економског развоја;*
- 9) интересе потрошача.*

У 2011. години поднето је укупно 114 пријава концентрације. По поднетим пријавама концентрација, 94 поступака је окончано издавањем решења којима се одобрава спровођење пријављене концентрације, док је 6 поступака окончано доношењем закључка, од чега се 5 односи на одбацивање пријаве концентрације због неиспуњавања услова за подношење пријаве прописаних чланом 61. Закона, а 1 донети закључак односи се на обуставу поступка по службеној дужности, због непостојања услова за даље вођење предметног поступка.

У извештајном периоду задржана је једна од карактеристика из претходних година, а то је да су у већини поднетих пријава, подносиоци били страна правна лица - у 60 предмета (што износи 66% од укупног броја поднетих пријава). Број пријављених концентрација које настају у процесу приватизације значајно је смањен. Такође, у односу на укупан број издатих решења по поднетим пријавама концентрација, практично незнатан је био број оних концентрација које настају на основу члана 61. став 3. Закона, односно које се спроводе путем понуде за преузимање у смислу прописа којим се уређује преузимање акционарских друштава. Само 8 решења издато је по основу пријава које се тичу преузимања акционарских друштава, што чини

око 8,5% од укупног броја издатих решења у 2011. години којима је одобрено спровођење пријављених концентрација. У случају овакве концентрације, обавеза пријаве постоји и када нису испуњени прагови годишњих прихода учесника концентрације прописаним овим чланом Закона, односно независно од прихода који су остварили учесници концентрације.

Графикон 1
Графички приказ окончаних поступака у 2011. години по поднетим пријавама концентрација

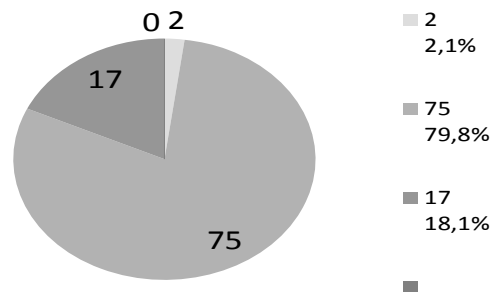

Укупан број окончаних поступака (100) од чега:

1. Одобрено концентрације у скраћеном поступку 92;
2. Одобрено концентрације о којима је решавано у испитном поступку (поступак по службеној дужности) 2;
3. Закључак о одбачају пријаве концентрације због неиспуњавања услова 5;
4. Закључак о обустављању поступка по службеној дужности 1.

5.1. Концентрације одобрено у скраћеном поступку

Графикон 2
Графички приказ издатих решења о одобравању концентрација у 2011. години у односу на законски основ њиховог настајања у складу са чланом 17 Закона

Укупан број издатих решења о одобравању концентрација (94) од чега:

1. Концентрације настале по основу чл. 17 став 1 тачка 1 (укупно 2)
2. Концентрације настале по основу чл. 17 став 1 тачка 2 (укупно 75); од тога: 8 решења издато по основу спровођења концентрација путем понуде за преузимање акционарских друштава, што износи 10,7% од укупног броја одобрених концентрација насталих по онову чл.17 став 1 тачка 2 Закона; 2 решења о спровођењу концентрација које настају у приватизационом поступку (2,7% од укупног броја одобрених концентрација насталих по онову чл.17 став 1 тачка 2 Закона;
3. Концентрације настале по основу чл. 17 став 1 тачка 3 (укупно 17)

У односу на укупан број концентрација које су решењем Комисије одобрене у 2011. години, далеко највећи број (чак 73 односно 79% у односу на укупан број поступака који су окончани издавањем решења о одобравању концентрација у скраћеном поступку), односи се на решења издата по пријавама којима се на основу уговорног – купопродајног односа заинтересованих страна, стичу удели или акције једног учесника на тржишту у другом учеснику на тржишту, у количини и на начин који значи успостављање контроле стицаоца над друштвом чији се удели или акције преузимају, односно стичу, у смислу члана 17. став 1. тачка 2) Закона. По овом законском основу, у скраћеном поступку, решењем су одобрене следеће концентрације.

1. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Предузећа за промет робом у унутрашњој и вањској трговини и маркетинг Фермопромет д.о.о. са седиштем у Републици Хрватској, над отвореним акционарским друштвом Моравица из Бачке Тополе, до чега долази преузимањем целокупног акцијског капитала циљног друштва.
2. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва Securitas Services d.o.o. са седиштем у Београду, над привредним друштвом за физичко, техничко и противпожарно обезбеђење Систем ФТО из Београда, до чега долази преносом целокупних удела у друштву Систем ФТО на друштво Securitas Services d.o.o. куповином тих удела од њихових досадашњих власника.
3. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Apsolut Property d.o.o. са седиштем у Београду над отвореним акционарским друштвом Слобода из Новог Пазара, до чега долази преузимањем целокупног акцијског капитала друштва Слобода од досадашњих власника тог капитала на основу понуде за преузимање.
4. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Holdings Limited са седиштем на Кипру над јавним акционарским друштвом Zahidenergo из Украјине, до које долази на основу стицања 70,905% укупног учешћа у акцијском капиталу циљног друштва.
5. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Holdings Limited са седиштем на Кипру над јавним акционарским друштвом Kyivenergo из Украјине, на основу стицања 64,985% акцијског капитала овог друштва.
6. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Javna gasvetljava d.d. из Републике Словеније, над привредним друштвом Електороизградња Бајина Башта А.Д. из Бајине Баште, куповином 70,42567% акцијског капитала циљног друштва у процесу приватизације.
7. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Rovenkyanthracite из Украјине над Државним предузећем Rovenkyanthracite, до чега долази на основу Уговора о концесији на период од 49 година.
8. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва – фабрике за прераду воћа и поврћа Nectar d.o.o. из Бачке Паланке, над друштвом Fructal dd из Републике Словеније, путем директног преузимања 93,7% акција друштва Fructal dd на основу Уговора о купопродаји акција, закљученог између

друштва Pivovarna Union dd из Љубљане – као продавца и друштва Nectar d.o.o. као купца.

9. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Robert Bosch GmbH из Републике Немачке над друштвом Inubit AG из Републике Немачке до чега долази куповином 100% акција циљног друштва.
10. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва за консалтинг и холдинг послове Мач Дон Дон д.о.о. са седиштем у Пударцима над друштвом Житопродукт, акционарско друштво за производњу млинских, пекарских и колачарских производа, трговину и услуге са седиштем у Зрењанину, а на основу закупа производних капацитета као дела имовине циљног друштва која је намењена производњи хлеба и пецива.
11. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Gefco SA из Републике Француске над привредним друштвом Gruppo Mercurio S.p.A. из Републике Италије, до чега долази преузимањем од стране друштва Gefco SA 70% акцијског капитала у друштву Gruppo Mercurio S.p.A.
12. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране зависних друштава компаније Japan Tobacco Inc. и то друштва JT International Holding BV и друштва Loras Holding BV – оба из Краљевине Холандије, над друштвом Haggar Cigarette & Tobacco Factory LTD из Републике Северни Судан и друштвом Haggar Cigarette & Tobacco Factory LTD из Републике Јужни Судан, до чега долази на тај начин што стицаоци контроле на основу уговора о купопродаји, преузимају од досадашњих власника 100% удела у оба циљна друштва.
13. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Holding Limited са Кипра над отвореним акционарским друштвом Dniproenergo из Украјине, до чега долази на основу стицања и коришћења ексклузивних права функције заменика председника надзорног одбора друштва Dniproenergo, од стране представника друштва DTEK Holding Limited.
14. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Sverdlovanthracite из Украјине над државним предузећем Sverdlovanthracite из Украјине, до чега долази на основу Уговора о концесији на период од 49 година.
15. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Energiees Management Limited са Кипра, над друштвом са ограниченом одговорношћу Prom - Energo Product из Украјине, до чега долази на основу уговорног преузимања 100% удела у циљном друштву од његових досадашњих власника и контролора.
16. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Schneider Electric SA из Републике Француске, које преко свог зависног друштва Schneider Electric Espana S.A.U. из Шпаније успоставља контролу над друштвом Telvent GIT SA из Шпаније, до чега долази путем давања јавне понуде за све акције друштва Telvent GIT SA и њиховог преузимања.
17. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва UMG United Minerals Limited са Кипра, над друштвом Firma Donkerampromsiryu из Украјине до чега долази на основу стицања и директног и индиректног поседовања целокупног капитал учешћа у циљном друштву.

18. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Volong Holding Group Co. LTD. из Народне Републике Кине, над акционарским друштвом АТВ Austria Antriebstechnik Aktiengesellschaft са седиштем у Аустрији, до чега долази стицањем 97,84% акцијског капитала друштва АТВ на основу уговора о купопродаји акција којим се опредељени износ акцијског капитала преузима од његових досадашњих власника.
19. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва Valant Pharmaceuticals International са седиштем у Канади, над привредним друштвом Pharma Swiss SA из Швајцарске, до чега долази преузимањем целокупног акцијског капитала друштва Pharma Swiss од досадашњих власника тог капитала.
20. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Metinvest B.V. из Холандије, над групом друштава који чини седам повезаних друштава са Кипра, на који начин стиче и посредну контролу над акционарским друштвом JSC Zaporiz'ky Integrated Iron and Steel Works Zaporizhstal, као крајњем циљном друштву које је основано и регистровано у Украјини.
21. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Holding Limited са Кипра, над јавним акционарским друштвом Donetskoblenenergo из Украјине, до чега долази на основу преузимања од украјинског имовинског фонда 40,061% акција које овај фонд поседује у циљном друштву, што са претходно поседованим акцијама друштва DTEK у циљном друштву од 30,826663%, компанији DTEK Holding Limited обезбеђује власништво над 70,887663% акцијског капитала друштва Donetskoblenenergo и контролу над истим.
22. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Предузећа за производњу и промет Индустрија меса Матијевић д.о.о. из Новог Сада над целокупном покретном и непокретном имовином стечајног дужника - акционарског друштва за ратарску, сточарску производњу и пољопривредне услуге Трочећа у стечају, са регистрованим седиштем у Мајдану.
23. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва DTEK Holding Limited B.V. из Краљевине Холандије над друштвом Taurunum Holdings B.V. из Краљевине Холандије, до чега долази на основу преузимања 100% удела у циљном друштву од холандског друштва Dexim B.V. као претходног искључивог власника укупних удела у циљном друштву.
24. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Dr Oether Nahrungsmittel Beteiligunsh GmbH из Републике Немачке, над друштвом Centro Fantastico d.o.o. из Београда, до чега долази преузимањем целокупног удела у циљном друштву од друштва Центропроизвод а.д. из Београда као досадашњег власника тог удела.
25. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва за трговину, спољнотрговински промет и услуге Силбо д.о.о. из Београда – Земуна, над акционарским друштвом Фабрика кондиторских производа Параћинка а.д. из Параћина, до чега долази куповином 80,09849% акцијског капитала циљног друштва на основу понуде за преузимање.
26. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва UMBH Ukrainian Machine Building Holding Limited са Кипра, над украјинским друштвом JSCOT Donetskgormash, до које долази куповином већинског пакета акција од два појединачно највеће акционара у циљном друштву.

27. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Предузећа за трговину и услуге Кодар Инжењеринг д.о.о. из Београда, над отвореним акционарским друштвом Енергомонтажа а.д. за пројектовање и изградњу енергетских и телекомуникационих објеката из Београда, до које долази на основу понуде за преузимање чијом реализацијом Кодар Инжењеринг преузима већински део акцијског капитала циљног друштва од његових досадашњих власника.
28. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосреден контроле од стране друштва Gr. Sarantis Cyprus Ltd. са Кипра, над друштвом Plusfidelity Limited са Кипра на основу преузимања 100% удела у овом друштву, као и стицања посредне контроле над домаћим привредним друштвом Interclean d.o.o. из Београда, у делу његових активности које се односе на вођење послова овог друштва везано за његове производе, који се приликом стављања у промет обележавају жигом „ТопСтар Граф“.
29. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва ESPV Limited са Кипра, над друштвом Scientific and production company Sigma – Service из Украјине, до чега долази путем преузимањем целокупног регистрованог капитала друштва Sigma – Service од његових претходних власника.
30. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Предузећа за производњу и промет Индустрија меса Матијевић д.о.о. из Новог Сада, над акционарским друштвом Галад за пољопривредну прераду и промет из Кикинде, до чега долази на основу јавно објављене понуде о преузимању акција друштва Галад, чијом реализацијом компанија Матијевић стиче свих 100% акција циљног друштва.
31. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва SCM Financial Overseas Limited са Кипра, над јавним акционарским друштвом Bank Renaissance Capital из Украјине, до чега долази преузимањем 100% капитал учешћа у циљном друштву од друштва RCF Europe B.V. из Холандије као досадашњег власника циљног друштва.
32. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем невластичке контроле од стране Привредног друштва за консалтинг и холдинг послове М.А.Ч. ДОН ДОН д.о.о. – Пударци из Републике Србије, над Акционарским друштвом Пекара Кикинда у стечају из Кикинде, путем закупа целокупне имовине циљног друштва.
33. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва UMBH Ukrainian Machine Building Holding Limited са Кипра, над друштвом Ukrtransmash LTD из Украјине и друштвом Kamensk Heavi Engineering Plant из Русије, до које долази на основу куповине одлучујућег пакета акција од истих акционара у оба циљна друштва.
34. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Robert Bosch из Немачке које преузима послове производње и дистрибуције анлансера, алтернатора, сензора за контролу температуре и метлица брисача од Unipoint групе, на чијем челу је друштво Unipoint Electric Mfg. Co. Ltd. са седиштем на Тајвану, до чега долази на основу реализације закљученог купопродајног уговора којим се предметни удели и имовина купују од њихових досадашњих власника.
35. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Starvista Limited са Кипра, које стиче контролу над друштвом Metacapital из Украјине, путем куповине 99% удела у украјинском друштву.
36. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем невластичке контроле од стране Привредног друштва за консалтинг и холдинг послове М.А.Ч. ДОН ДОН д.о.о. – Пударци из Републике Србије, над предузећем за производњу хлеба и пецива

- Фиделинка пекара д.о.о. из Суботице, путем закупа целокупне имовине циљног друштва.
37. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем појединачне контроле од стране друштва UPM Kymmene Corporation из Финске, над друштвом Mullykoski Paper Оу из Финске, до чега долази куповином укупног фонда акција циљног друштва, чиме се претходна заједничка контрола над овим друштвом претвара у појединачну контролу од стране UPM Kymmene Corporation.
 38. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва за производњу промет и услуге „Агромаркет“ д.о.о. из Републике Србије над Акционарским друштвом „Агросеме“ за производњу дораду и промет семенском робом и репродукционим материјалом на велико и мало из Републике Србије, куповином акцијског капитала циљног друштва.
 39. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Energiees Management Limited, са Кипра, над друштвом Regal Petroleum plc, из Велике Британије, куповином свих акција циљног друштва.
 40. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Друштва са ограниченом одговорношћу за трговину на велико и мало „Тирић и син“ из Републике Србије над Пољопривредним предузећем „Економија“ Акционарско друштво, из Републике Србије, преузимањем акција циљног друштва.
 41. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва „Центро-штампа“ д.о.о. из Републике Србије над друштвом „Штампа систем“ д.о.о. из Републике Србије и друштвом „Just a moment“ д.о.о. из Републике Србије куповином целокупне имовине наведених циљних друштава.
 42. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва INDUSTRIA DE DISEÑO TEXTIL, S.A. из Шпаније, над групом повезаних учесника на тржишту коју чине друштва Delta Still d.o.o., Delta B Fashion d.o.o., Delta MD Fashion d.o.o., Delta O Fashion d.o.o., Delta P Fashion d.o.o. и Delta S Fashion d.o.o., сва из Републике Србије, куповином целокупне имовине наведених циљних друштава.
 43. Концентрација учесника на тржишту која настаје у приватизационом процесу стицањем контроле од старне Конзорцијума кога чине Привредно друштво за производњу, саобраћај и трговину „Интер-Коп“ д.о.о. и привредно друштво „МБА Миљковић“ д.о.о. из Републике Србије над друштвом „Равнаја у реструктурирању“ а.д. из Републике Србије куповином 70,26277% акција у циљном друштву.
 44. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Chester Holdings S.a.r.l., из Луксембурга над групом повезаних учесника на тржишту коју чине: (I) Capsugel Belgium BVBA, из Белгије; (II) Capsugel de Mexico, S. de R.L. de C.V. из Мексика; (III) Capsugel France из Француске; (IV) Capsugel Healthcare Limited из Индије; (V) Capsugel Japan Inc. (КК) из Јапана; (VI) Capsugel Ploërmel из Француске; (VII) Capsugel Co. Ltd. са Тајланда; (VIII) PT. Capsugel Indonesia из Индонезије и (IX) Suzhou Capsugel Ltd. из Кине, све зависна друштва компаније Pfizer Inc. из Сједињених Америчких Држава, као и одређеном имовином која служи за обављање циљног Capsugel бизниса од стране наведених повезаних учесника на тржишту, куповином целокупне имовине наведених циљних друштава.
 45. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Tikkurila, из Републике Финске над друштвом Zorka Color d.o.o из Републике Србије, куповином целокупне имовине циљног друштва.

46. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Robert Bosch GmbH, из Република Немачка, над друштвом Hüttlin GmbH, из Република Немачка путем куповине удела, као и стицањем посредне контроле над пословном дивизијом Manesty из Уједињеног Краљевства, путем куповине имовине.
47. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Slovenia Broadband Sarl, из Луксембурга, над друштвом Knight Development Support d.o.o., из Републике Србије, преузимањем укупног капитала циљног друштва.
48. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Bayer CropScience AG, из Немачке, над друштвом Raps GbR, из Немачке, друштвом P.H.Petersen Saatzucht Lundsgaard GmbH & Co. из Немачке и друштвом Canola Breeders International Ltd., из Уједињеног Краљевства, преузимањем укупног капитала циљних друштава.
49. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва „SEE MEDIA HOLDINGS“ B.V. из Холандије, над привредним друштвом „АСТ“ д.о.о. из Републике Црна Гора, куповином целокупне имовине циљног друштва.
50. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Vecchis Osiride д.о.о., из Републике Србије над Акционарским друштвом за производњу изолационих материјала Азма, из Републике Србије куповином акцијског капитала циљног друштва, на основу понуде за преузимање.
51. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Sberbank of Russia, из Руске Федерације, над друштвом Volksbank International AG, из Аустрије до чега долази куповином целокупне имовине циљног друштва.
52. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Друштва са ограниченом одговорношћу Mega-Trade Предузећа за производњу, трговину и услуге, из Републике Србије, над друштвом Trivit-Pek - Пекарска индустрија АД, из Републике Србије, куповином акцијског капитала на основу понуде за преузимање.
53. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва МК Group d.o.o. из Републике Србије над друштвом Ashmore Carnex Holdings Limited, са Кајманских острва, до чега долази куповином свих акција циљног друштва
54. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем индиректне контроле од стране друштва Robert Bosch GmbH, из Републике Немачке, над друштвом Oak Aircondition Technology Shandong Co. Ltd из Народне Републике Кине и друштвом Qingdao Oak Central Air Conditioning Co. Ltd. из Народне Републике Кине, до чега долази преко зависног друштва компаније Robert Bosch у Народној Републици Кини – друштва Bosch Zibo – које је непосредни стичалац контроле над циљним друштвима.
55. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране Telenor Norge A.S. Краљевина Норвешка, над привредним друштвима Los Bynett A.S. и Bynett Privat A.S. оба из Краљевине Норвешке, преузимањем укупног капитала у оба циљна друштва од његових дотадашњих власника.
56. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Mercator-S d.o.o. из Републике Србије, над целокупном делатношћу малопродаје друштва Familija Market д.о.о. такође из Републике Србије, која настаје на основу уговорног закупа објеката циљног друштва.
57. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Microsoft International Holdings B.V. из Краљевине Холандије, над друштвом

Skure Global из Луксембурга, преузимањем укупног капитала циљног друштва од његових досадашњих власника.

58. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Цамар д.о.о. из Крагујевца, над друштвом Ратарство из Скореновца, до чега долази на основу преузимања укупног капитала циљног друштва.
59. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране отвореног акционарског друштва Нама а.д. из Шапца над акционарским друштвом Исхрана а.д. из Смедерева, до чега долази по основу јавно објављене понуде за преузимање акција акционарског друштва Исхрана а.д. из Смедерева, након чега друштво Нама а.д. постаје власник 95,02% укупног броја емитованих акција друштва Исхрана а.д.
60. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва за трговину на велико хемијским производима Промист д.о.о. из Новог Сада, над акционарским друштвом Храстовача из Пожаревца, до чега долази куповином 100% акција циљног друштва.
61. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва за производњу пољопривредних производа, транспорт и услуге Almex из Панчева, над друштвом за пољопривредну производњу Златар а.д. из Мраморка, до чега долази куповином 100% акција циљног друштва.
62. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Делта Аграр д.о.о. из Београда над Предузећем за оплемењивање и семенарство биља, производњу, трговину и услуге Селсем д.о.о. из Београда, до које долази на основу закљученог уговора о преносу удела и иступању чланова и чијом реализацијом друштво Делта Аграр стиче 100% удела у основном капиталу циљног друштва.
63. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Trk Media Holding Limited са Кипра, над затвореним акционарским друштвом Televiziynа sluzhba Dnipropetrovska из Украјине до које долази куповином 68% укупног капитала циљног друштва од његових претходних власника.
64. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Meggle Eastern Europe GmbH из Савезне Републике Немачке над друштвом Млекара Младост д.о.о. из Крагујеваца, до чега долази преузимањем 100% удела циљног друштва.
65. Концентрација учесника на тржишту која настаје променом заједничке у самосталну контролу друштва Affichage Holding SA из Швајцарске, над друштвима у Републици Србији и то Alma Quattro d.o.o. Beograd, Air media d.o.o. Beograd, Europlakat YU d.o.o. Beograd, а до чега долази стицањем 100% удела која у овим друштвима поседује друштво Europlakat International Werbeges. m.b.H. из Републике Аустрије;
66. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Nestle S. A. из Швајцарске непосредне контроле над друштвом Centro-Spice d.o.o. Beograd из Београда, до чега долази преузимањем 100% удела у циљном друштву.
67. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Volkswagen AG из Савезне Републике Немачке, над друштвом MAN SE из Савезне Републике Немачке, до чега долази стицањем 53,71% акцијског капитала циљног друштва и 55,9% права гласа у истом друштву.

68. Концентрација учесника на тржишту која настаје истовременим стицањем непосредне и посредне контроле од стране друштва WILD Flavors GmbH, из Швајцарске, над циљним бизнисом којим управља друштво A.M. Todd Group, Inc. из Сједињених Америчких Држава, до чега долази стицањем имовине друштва A.M. Todd Group, Inc која је неопходна за спровођење циљног бизниса, као и стицањем свих издатих и неиздатих акција у његовом потпуно зависном друштву A.M. Todd Company India Private Limited из Индије, преко свог потпуно зависног друштва WILD Juice B.V. из Холандије.
69. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Трећа петолетка д.о.о. из Београда, над отвореним акционарским друштвом – трговинским предузећем Нама а.д. из Шапца, до чега долази на основу јавно објављене понуде за преузимање акција овог друштва, чијом реализацијом давалац понуде преузима већински пакет целокупног акцијског капитала циљног друштва, односно стиче 87,53% од укупног броја његових емитованих акција.
70. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Davidović & Company d.o.o. из Богатића, над акционарским друштвом Ветеринарска станица Богатић из Богатића, до чега долази на основу јавно објављене понуде о преузимању акција циљног друштва, чијом реализацијом давалац понуде стиче укупно 98,224% од укупног броја акција емитента.
71. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране привредног друштва Idea d.o.o. из Београда над шест пословних објеката који су у власништву привредног друштва Туш д.о.о. из Београда (лоцираних у Београду, Крагујевцу, Јагодини, Новом Саду, Сомбору и Сремској Митровици), као и стицања контроле над привредним друштвом Tuš Trade d.o.o. из Београда.
72. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Alliance Boots Management Services Limited из Велике Британије, над друштвом Andreae – Noris Zahn AG из Немачке, која настаје преузимањем целокупног акцијског капитала циљног друштва.
73. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле од стране друштва Portinvest Limited са Кипра над друштвом Marine Terminal Yuzhny из Украјине, до чега долази на основу стицања целокупног капитал учешћа у циљном друштву, његовим преузимањем од досадашњих власника.

На основу члана 17. став 1. тачка 3) Закона о заштити конкуренције, који се односи на настанак концентрације путем заједничког улагања, или заједничке контроле издато је укупно 17 решења (односно 19% од укупног броја издатих решења), којима су одобрене следеће концентрације у скраћеном поступку:

74. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког холдинг друштва Ybbstaler Agrana Juice, чији су оснивачи Agrana Beteiligungs Aktiengesellschaft из Аустрије и друштво RWA Raiffeisen Ware Austria Aktiengesellschaft из Аустрије, при чему ће оснивачи заједнички контролисати новоформирано друштво у коме ће њихови власнички удели између Agrane и RWA бити опредељени у пропорцији 50,01% : 49,99%.
75. Концентрација учесника на тржишту која настаје заједничким улагањем ЈП Електропривреда Србије из Београда и друштва RWA AG Essen из Немачке, у циљу стварања новог учесника на тржишту - привредног друштва за изградњу хидроенергетских постројења на реци Велика Морава и производњу електричне

енергије из тих објеката, који ће бити заједнички контролисано од стране његових оснивача.

76. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле друштва Wietersdorfer – Beočin Holding GmbH из Аустрије и друштва Lafarge Perlmooser Unternehmensakquisitionen GmbH из Аустрије, над друштвом Lafarge BFC Investment GmbH из Аустрије, до чега долази преузимањем од стране друштва Wietersdorfer – Beočin Holding GmbH целокупног фонда акција које је друштво Alas Serbien Beteiligungsverwaltung GmbH, као претходни акционар друштва Lafarge BFC Investment GmbH поседовало у том друштву.
77. Концентрација учесника на тржишту која настаје докапитализацијом Чачанске банке а.д. из Чачка, а коју спроводе међународне финансијске институције и то Европска банка за обнову и развој са седиштем у Великој Британији и Међународна финансијска корпорација, са седиштем у САД, које у овој концентрацији наступају као професионални инвеститори, који након спровођења докапитализације Чачанске банке, заједно са Републиком Србијом остварују заједничку контролу над овом банком, кроз њихово заједничко учешће у капиталу банке које износи 73,47% у чему су опредељена и њихова појединачна учешћа.
78. Концентрација учесника на тржишту која настаје стварањем Друштва заједничког улагања, које ће се састојати од два правна лица и то друштва Aktivsauerstoff GmbH из Аустрије и друштва Evonik Persalze GmbH из Немачке, при чему ће друштво заједничког улагања бити заједнички контролисано од стране друштва Evonik Degussa Peroxid GmbH из Аустрије и друштва Treibacher Industrie AG.
79. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем заједничког друштва Милшпед/Mercurio, чији су оснивачи друштво Милшпед из Београда и друштво Gruppo Mercurio s.p.a. из Италије, при чему ће оснивачи новоформираног друштва вршити и заједничку контролу над њим.
80. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле друштва FIAT POWERTRAIN TECHNOLOGIES S.p.A. из Републике Италије и General Motors Automotive Holdings, S.L. из Краљевине Шпаније, над 100% удела у друштву VM Motori S.p.A. из Републике Италије, до чега долази стицањем 50% удела у VM Motori S.p.A. од стране FIAT POWERTRAIN TECHNOLOGIES S.p.A.
81. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле друштва KKR & Co, L.P. из Сједињених Америчких Држава и Silver Lake Group L.L.C., из Сједињених Америчких Држава, над целокупним бизнисом којим управља друштво The Go Daddy Group, Inc., из Сједињених Америчких Држава, до чега долази стицањем удела и управљачких права у зависном друштву Desert Newco, L.L.C. из Сједињених Америчких Држава.
82. Концентрација учесника на тржишту која настаје докапитализацијом основног капитала друштва Nestro Dunav д.о.о. из Републике Србије, чији је једини (100%) власник и оснивач друштво Optima Група д.о.о. из Босне и Херцеговине, чиме ће друштво Naftachem д.о.о. из Републике Србије стећи 49% удела у власништву друштва Nestro Dunav д.о.о. што ће резултирати успостављањем заједничке уместо индивидуалне контроле над овим друштвом.
83. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког друштва Beijing Foton Daimler Automotive Co. Ltd. чији су оснивачи Beiqi Foton Motor Co. Ltd, из Кине и Daimler AG, из Немачке, при чему ће оснивачи заједнички контролисати новоформирано друштво.

84. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког друштва WABERER'S HOLDING VAGYONKEZELŐ у Републици Мађарској чији су оснивачи Mid Europa Partners LLP, из Уједињеног Краљевства и господин György Waberer, из Републике Мађарске, при чему ће оснивачи заједнички контролисати новоформирано друштво.
85. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког друштва које ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту у Републици Србији, чији су оснивачи Јавно предузеће Србијагас из Републике Србије и Отворено акционарско друштво СОГАЗ из Руске Федерације, при чему ће оснивачи заједнички контролисати новоформирано друштво;
86. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле друштва Rolls-Royce Group plc, из Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске и привредног друштва Daimler AG, из Републике Немачке, над друштвом Tognum AG, из Немачке и над Bergen пословањем Rolls-Royce Групе, при чему ће се заједнички контролисати циљно друштво.
87. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког друштва које ће пословати на дугорочној основи и имати све функције независног учесника на тржишту, чији су оснивачи BASF SE, из Републике Немачке и INEOS Industries Holdings Limited, из Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, при чему ће оснивачи заједнички контролисати новоформирано друштво.
88. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог заједничког друштва Dana Rexroth Transmission Systems S.r.l. у Италији, чији су оснивачи Bosch Rexroth AG, из Немачке и друштво Dana Holding Corporation, из Сједињених Америчких Држава, при чему ће оснивачи новог заједничког друштва вршити и заједничку контролу над њим.
89. Концентрација учесника на тржишту која настаје оснивањем новог друштва Dekel Holdings Co., у Хонг Конгу чији су оснивачи друштво Henkel Hong Kong Holding Limited, из Хонг Конга и друштво Tiande Chemical Holdings Limited, са Кајманских острва, при чему ће оснивачи вршити заједничку контролу над новоформираним друштвом.
90. Концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем заједничке контроле друштва PORR BAU GmbH, из Аустрије, и друштва MABA Track Solutions GmbH, из Аустрије над друштвом Constructing Team Invest d.o.o. из Републике Србије, до чега долази на тај начин што у првом кораку PORR BAU GmbH стиче 100% удела у друштву Constructing Team Invest d.o.o., а у другом кораку друштво стицалац продаје друштву MABA Track Solutions GmbH 26% својих удела у Constructing Team Invest d.o.o.

На основу члана 17. став 1. тачка 1) Закона о заштити конкуренције, који се односи на настанак концентрација у случају спајања и других статусних промена одобрене су 2 концентрације у скраћеном поступку (односно 2% од укупног бороја издатих решења) и то:

91. Концентрација учесника на тржишту која настаје статусном променом спајања уз припајање, тако што се привредном друштву Alpha Bank S.A. из Грчке припаја друго привредно друштво – EFG Eurobank Ergasias S.A. из Грчке, чиме припојено друштво престаје да постоји, а банка која настаје спајањем послује под новим корпоративним називом Alpha Eurobank S.A.
92. Концентрација учесника на тржишту која настаје променом власничке структуре друштва Lafarge BFC Investment GmbH из Аустрије, до које долази статусном

променом припајања друштва Lafarge Perlmooser Unternehmensakquisitions GmbH (овде подносиоца пријаве), уз истовремено оснивање новог друштва – Lafarge BFC I, на које ће бити пренета сва зависна друштва која припадају Lafarge BFC Investment GmbH, на који начин ће Lafarge Perlmooser поседовати 100% удела у новоформираном друштву, док ће контролу над преосталим делом друштва Lafarge BFC Investment GmbH након спровођења концентрације самостално вршити друштво Wietersdorfer Beočin.

5.2. Концентрације о којима је решавано у испитном поступку

Delhaize Group – Delta Maxi

Решењем Комисије одобрена је – у поступку испитивања по службеној дужности концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем непосредне контроле од стране друштва „Lion Retail Holding“ S.a.r.l. Luxembourg, са седиштем у Луксембургу, члана Delhaize Group SA/NV, са седиштем у Белгији, над друштвом Delta Maxi d.o.o., са седиштем у Београду, и посредне контроле над следећим друштвима: Пекабета а.д. са седиштем у Београду, Ц маркет а.д. са седиштем у Београду, ТП Србија а.д. са седиштем у Крагујевцу, Звездара а.д. TP Stadel d.o.o. са седиштем у Крагујевцу, Bel Investment Property d.o.o. са седиштем у Београду.

Током поступка који је вођен као поступак по службеној дужности, од подносиоца пријаве, циљног друштва, и главних конкурената, захтевано је достављање релевантних података и изјашњења. Поред тога, коришћени су подаци који су стављени на располагање од стране Пореске управе Републике Србије, Агенције за привредне регистре, Републичког завода за статистику. За потребе предметног поступка Институт Економских Наука извршио је истраживање тржишта трговине на мало у неспецијализованим продавницама претежно хране пића и дувана у продајним објектима типа самоуслуга, супермаркета, дисконта и хипермаркета и утврдио стање на овом тржишту, које је за предметну концентрацију представљало релевантно тржиште производа. Наведено истраживање обухватило је период од 2008. до 2010. године, а у географском смислу обухватило је Србију и њене дефинисане уже територијалне целине, као и град Београд.

Комисија је оценила да предметном концентрацијом долази до спајања друштава која послују на истом нивоу производног ланца, али на различитим географским тржиштима. Као једну од одлучујућих чињеница коју је Комисија имала у виду приликом доношења одлуке у предметној управној ствари, јесте та да спровођењем ове концентрације не долази до кумулације тржишних удела учесника, будући да стицалац контроле до сада није био активан на утврђеном релевантном тржишту. Оваква концентрација суштински представља ситуацију преузимања постојећег домаћег друштва и његовог укупног пословног капацитета, који ће у тренутку спровођења концентрације, односно преузимања контроле од стране групе Delhaize, преузети позицију и тржишни удео какав је циљно друштво имало пре настанка ове концентрације. Предметна концентрација то и јесте, ако се посматра и процењује само као концентрација друштава која послују на истом нивоу производње. Међутим, Комисија је имала у виду и околност да је циљна група друштава до сада пословала као део вертикално интегрисане Delta Групе у Србији, те је тржишна позиција циљне групе друштава на релевантном тржишту малопродаје у битној мери била условљена (па и „привилегована“) и овом чињеницом. Спровођењем предметне концентрације елиминишу се било какви потенцијални негативни ефекти који могу проистећи из повезаности на различитим нивоима производње или дистрибуције. Комисија је закључила да ова концентрација неће условити било какве негативне вертикалне ефекте, с обзиром да стицалац контроле није имао никакво присуство до сада у

Србији, односно није вертикално интегрисано друштво у Србији, а из навода у пријави произлази да не постоји намера улагања, или друга намера у том правцу. Напротив, ако би се посматрали најшири – макро ефекти ове концентрације, који излазе из оквира последица њеног спровођења везаних за релевантно тржиште и будући однос снага учесника активних на њему, Комисија сматра да је реално очекивање да Delhaize група да озбиљан замајац пословању бројним домаћим произвођачима у функцији добављача ове групе. То се наравно не односи само и искључиво на потребе снабдевања објеката у оквиру нашег националног простора, већ и за потребе снабдевања великог броја малопродајних објеката у власништву будућег контролора циљне групе друштава, а која се налазе изван граница наше земље.

Комисија је извршила симулацију вредности НН индекса за разне територијалне целине у оквиру читаве националне територије и утврдила њихову различитост. У том оквиру Комисија је закључила да се дефинисане и исказане вредности које се утврђене у предметном испитном поступку, након преузимања контроле над циљним друштвом од стране подносиоца пријаве неће битно изменити, што је определило закључак према коме ова концентрација неће утицати на даљу концентрисаност релевантног тржишта, а пре свега из разлога што стицалац контроле спровођењем ове концентрације први пут улази на тржиште Републике Србије.

Ефекти концентрације које је сам подносилац квалификовао у односу на потрошаче и погодности за њих које ће директно проистећи из спровођења предметне концентрације, везују се за несумњиво искуство и најбољу праксу мултинационалног специјализованог трговца на мало који се овом делатношћу бави преко 140 година. Комисија је своју одлуку о одобравању предметне концентрације базирала и на чињеници значајних измена у структури релевантног тржишта које су се догодиле током претходних неколико година, као и актуелних – најновијих промена које се огледају у уласку нових конкурената на предметно тржиште током 2011. године, о чему је Комисија располагала свим егзактним показатељима. Закључено је, да овакве тенденције потврђују став да нема постојања било каквих алармантних сигнала који индикују постојање улазних баријера за приступ овом тржишту.

Delta Agrar – La Verdura

Решењем Комисије одобрена је – у испитном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле привредног друштва Delta Agrar d.o.o. из Београда, над привредним друштвом Предузеће за производњу и услуге La Verdura d.o.o. са седиштем у Београду, куповином 100% удела, чиме друштво Hemslade Trading Limited са седиштем на Кипру, стиче посредну контролу.

Спровођење ове концентрације неће узроковати битну промену структуре утврђеног релевантног тржишта, нити ће наступити било какви негативни ефекти. Тржишно учешће учесника концентрације биће релативно ниско (2,5% до 5%), и, што је изузетно значајно, сразмерно тржишном учешћу њихових главних конкурената.

Претходним решењем Комисије, које је поништено судском пресудом, ова концентрација је условно одобрена, због повезаности капиталом стицаоца контроле и друштва DELTA MAXI d.o.o. Београд. Међутим ситуација је промењена тако да да друштво DELTA MAXI d.o.o. Београд и његова зависна друштва, неће представљати повезане учеснике на тржишту (са стицаоцем контроле) у тренутку када предметни стакленик буде пуштен у рад. Из истог разлога је закључено да, за оцену предметне концентрације, није релевантан податак да је друштво DELTA MAXI d.o.o. Београд највећи купац парадајза и уопште поврћа (у 2007. години и једини купац) стицаоца контроле. Комисија је имала у виду и околност да је продаја парадајза и других врста поврћа и даље већа од производње у Србији. Тако, на пример, просечна годишња

производња парадајза у Србији и на отвореном и у затвореном простору, износи око 180.000 тона, а продаје преко 198.000 тона годишње. Ако се посматра само производња у затвореном простору, ова разлика је већа, односно утицај увоза на смањење разлике између обима укупне продаје и обима домаће производње парадајза у затвореном простору је израженија. Административне и друге баријере за улазак на тржиште велепродаје поврћа су ниске.

При оцени ефеката ове концентрације, Комисија је ценила да стицалац контроле намерава да уложи неколико милиона евра у изградњу савременог стакленика и набавку модерне основне опреме за њихову употребу и одржавање, при чему ће геотермалну енергију из бунара ББ-2 на локацији Бељиште код Богатића, користити као извор енергије у стакленицима. Сва улагања и иновације, спроводе се у циљу модернизације и унапређења повртарске производње у Србији.

Са становишта интереса потрошача, као очекиване погодности које ће резултирати из реализације ове концентрације Комисија истиче могућности производње парадајза у периодима када се ова роба увози из других земаља, и то од фебруара до краја јуна, и од септембра до децембра. Цена парадајза на светском тржишту у том периоду је највиша, па би производња у Србији допринела томе да сам производ буде јефтинији за крајњег потрошача, а и конкурентији увозном производу. Овај начин производње представља основу за производњу хране биолошког и органског порекла, што ће крајњем потрошачу обезбедити здрав производ.

5.3. Закључак којим се окончава поступак

5.3.1. Закључак којим се одбацује пријава

Комисија је током 2011. године одбацила 5 пријава концентрација због неиспуњавања услова за њихово подношење, односно непостојања обавезе подношења пријаве концентрације ради одобравања њеног спровођења и то:

1. Одбачена пријава концентрације коју је поднело друштво Clover Holdings Inc. из САД у циљу стицања директне и искључиве (100%) контроле друштвима TRS Swiss Production d.o.o. из Петроварадина, TRS AG из Швајцарске и Periplo Ltd са Гибралтара, као и стицања индиректне контроле над друштвом Saakar Printing Design and Engineering Private Limited, чији је једини власник и контролор друштво Periplo Ltd услед неиспуњавања услова за подношење пријаве у погледу оствареног прихода учесника концентрације у смислу члана 61. Закона.
2. Одбачена пријава концентрације коју је поднело друштво Југо Каолин д.о.о. из Зајечара, која настаје у приватизационом процесу који је спроведен путем јавног тендера бр. БПЕ 01/09, а у циљу куповине имовинске целине Белоречки пешчар из састава РТБ Бор Група – Рудници бакра Бор д.о.о. у реструктурирању, због неиспуњавања услова за подношење пријаве у погледу оствареног прихода учесника концентрације у смислу члана 61. Закона.
3. Одбачена пријава концентрације коју је поднело друштво Амига д.о.о. из Краљева, ради преузимања осталог (мањинског) дела акција друштва Пољопромет а.д. у стечају из Краљева, због неиспуњавања услова за подношење пријаве. Наиме, подносилац пријаве већ има стечену контролу над друштвом Пољопромет а.д. у стечају, тако да намеравано стицање преосталог дела акција овог друштва не представља концентрацију у смислу Закона.
4. Одбачен захтев за издавање одобрења за спровођење концентрације, поднет од стране друштва OST Holding Sudosteuroпа GmbH, из Аустрије, до које долази стицањем од

стране аустријског друштва 62,39798 % акција у новинско-издавачком друштву Компанија „Новости“ а.д. Београд, путем преузимања целокупног удела (100%) у три инострана привредна друштва која су његови акционари (Trimax Investments GmbH 24,98887% акција, Ardos Holding GmbH 24,89984% акција и Karamat Holdings LTD 12,50927% акција).

Поступак по захтеву за издавање одобрења за спровођење концентрације поднет је Комисији за заштиту конкуренције 19. јануара 2009. године, али по њему није мериторно поступано до 14.4.2011. године, када се доноси, управо због дугог периода непоступања, Закључак о покретању испитног поступка, како би се детаљно испитали и сагледали сви релевантни аспекти овог предмета. Савет Комисије је решењем од 9. маја 2011. године одбио жалбу на Закључак о покретању испитног поступка, да би потом подносилац Захтева поднео тужбу Управном суду ради поништаја наведеног решења. Управни суд је Решењем бр. ЗУ.6595/11 од 21.9.2011. године тужбу одбацио.

У испитном поступку је, између осталог, установљено да Комисији није достављен доказ о постојању озбиљне намере свих учесника за спровођење концентрације, сходно члану 25, став 2 Закона о заштити конкуренције из 2005. године („Службени гласник РС“, број 79/05) – у овом случају за преузимање 100% власничког удела у односним привредним друштвима; у том смислу, Захтевом за доставом података од 6.6.2011. године од подносиоца Захтева за издавање одобрења за спровођење концентрације, између осталог, затражено је подношење таквог доказа о постојању озбиљне намере, који није достављен ни до окончања испитног поступка (14.7.2011.), нити до дана доношења Закључка о одбацивању захтева за издавање одобрења за спровођење концентрације (10.10.2011. године), сходно чл. 27. ст.1. и чл. 52. ст. 4. Закона о заштити конкуренције из 2005. године и чл. 3. ст. 1. и 2. Уредбе о садржини и начину подношења захтева за издавање одобрења за спровођење концентрације („Службени гласник РС“, број 94/2005), који се примењују као релевантни прописи који су били на снази у време када је односни поступак започет, у складу са чланом 74. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09).

С обзиром да достављање документа којим се изражава озбиљна намера учесника на тржишту – субјеката концентрације, у овом случају преносилаца удела и преузимаоца удела у привредним друштвима организованим у форми друштава са ограниченом одговорношћу – представља нужан и претходни услов за упуштање Комисије у оцењивање утицаја намераване концентрације на евентуално битно спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције на односном тржишту, а да такав акт комисији није поднет, одлучено је у смислу одбацивања захтева за издавање одобрења за спровођење концентрације.

5. Одбачена пријава намераване концентрације друштва Agrokor d.d. из Републике Хрватске, која би настала стицањем непосредне контроле над друштвом Poslovni sistem Mercator d.d. из Републике Словеније, куповином најмање 52,1% акција у словеначком друштву.

Предметна пријава поднета је Комисији од стране друштва Agrokor из Републике Хрватске, с обзиром на постојање намере подносиоца Пријаве да, стицањем најмање 52,1% акција у друштву Poslovni sistem Mercator d.d. из Републике Словеније, успостави непосредну контролу над овим друштвом.

Поднета пријава не испуњава услове из Закона и Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, број 89/09), односно не садржи све потребне податке и документацију. Поред овог битног недостатка, подносилац није доставио акт о концентрацији, који представља правни основ за спровођење исте. Достављени документ MERIDIAN, који је означен у Пријави као акт концентрације, представља проспект за потенцијална инвестициона улагања у циљно

друштво намењен информисању анонимног пословног аудиторијума, сачињен од стране правног лица за које није достављен доказ да је било овлашћено да поступа у име и за рачун власника акција, а у циљу њихове продаје, па се стога не може прихватити као акт предметне концентрације.

5.3.2. Закључак којим се обуставља поступак по службеној дужности

Комисија је током 2011. године обуставила по службеној дужности један поступак покренут на основу пријаве намераване концентрације.

Обустављен је поступак по службеној дужности, покренут на основу пријаве намераване концентрације друштва Telekom Austria AG из Републике Аустрије, која би настала стицањем 51% акција привредног друштва Телеком Србија а.д. из Београда, због непостојања услова за даље вођење поступка. Након доношења одлуке Владе РС да не прихвати понуду Telekoma Austria за куповину 51% акција у својини Републике Србије у предузећу Телеком Србија, више нису постојали услови за продају 51% акција, па самим тим, ни услови за спровођење намераване концентрације подносиоца Пријаве.

5.4. Управни поступци у току

1. У току је поступак по пријави концентрације ради издавања одобрења за спровођење концентрације која би настала стицањем контроле од стране друштва Agrokor из Републике Хрватске над друштвом пословни систем Mercator из Републике Словеније, до чега би дошло преузимањем од стране Agrokorа већинског дела (52,1%) акција које у друштву PS Mercator тренутно поседује група од 11 већинских акционара овог друштва. Пријава предметне концентрације достављена је Комисији 11. новембра 2011. године и након тога током децембра прошле и јануара ове године више пута допуњавана. Поступак који је започет по пријави подносиоца ове концентрације, на основу закључка који је донет 5. јануара 2012. године, настављен је као поступак по службеној дужности.
2. У току је поступак по пријави концентрације ради издавања одобрења за њено спровођење, а која настаје куповином од стране друштва АККА Technologies SA из Француске 65% удела у друштву MBtech Group GmbH & Co. KGaA из Немачке од друштва Daimler из Немачке као досадашњег искључивог (100%) власника циљног друштва, који ће након реализације трансакције наставити да поседује преосталих 35% удела у циљном друштву.

Крајем децембра 2011. године, поднето је још 12 пријава концентрација. Ови поступци су окончани у законском року од 30 дана од дана подношења пријаве, у јануару 2012. године, издавањем акта којим се у скраћеном поступку одобрава реализација пријављених концентрација.

6. СУДСКА КОНТРОЛА ОДЛУКА

Решење Комисије је коначно у управном поступку. Против коначног решења може се поднети тужба суду у року од 30 дана од дана достављања решења странци.

У протеклом периоду Управни суд, који је надлежан да решава по тужбама против решења и аката Комисије који се у смислу члана 3. Закона о управним споровима сматрају коначним управним актима, донео је 20 пресуда, од којих је у 16 управних спорова одбио тужбе, у три су уважене тужбе подносилаца, а у једном је решењем суда тужба одбачена.

Укупан број управних спорова вођених у извештајном периоду	управни спорови окончани у извештајном периоду				управни спорови у току на дан 31.12.2011.год
	одбијањем тужбе	одбачајем тужбе	уважена тужба - поништај решења Комисије	УКУПНО	
24	16	1	3	20	4

поступци пред Врховним касационим судом по захтевима за преиспитивање судских одлука у периоду 01.01.2011. – 31.12.2011. године			
7			
по захтеву странке у управном поступку – тужиоца у управном спору		по захтеву Комисије за заштиту конкуренције – тужене у управном спору	
6		1	
настали у претходном периоду	настали у извештајном периоду	настали у претходном периоду	настали у извештајном периоду
1	5	0	1

Управни суд је, у протеклој години, направио изузетан искорак у односу на спорове из ове области, првенствено у погледу временског периода у коме је донео одлуку. Законски рок од 2 месеца од пријема тужбе за доношење одлуке је у највећем броју случајева био испоштован. Значајна новина је и одржавање усмене расправе.

Врховном касационом суду који је надлежан да решава по захтевима за преиспитивање судске одлуке – ванредно правно средство предвиђено чланом 49. Закона о управним споровима, поднето је 7 захтева, од којих су 6 поднели учесници на тржишту против пресуда којима су потврђена решења Комисије, а један захтев је поднела Комисија против пресуде Управног суда којом је поништено решење Комисије.

Имајући у виду да су неки од захтева поднети Врховном касационом суду почетком 2011. године, а да пресуде још увек нису донете, директно је угрожено спровођење Закона, односно право и обавеза Комисије да одлучује у року прописаном Законом. Решења Комисије којима се налаже извршење обавезе у року прописаном Законом, а нарочито мере за заштиту конкуренције, овим су у пракси на одређени начин обесмишљена, што свакако није могла да буде намера законодавца. Овај проблем би у циљу обезбеђивања правне сигурности, морао да буде превазиђен, а могуће одговарајуће решење је, прописивање рокова за одлучивање Врховног касационог суда, односно усклађивање са роковима прописаним Законом, наравно када се ради о материји права конкуренције.

Унапређење заштите конкуренције није могуће без развоја и унапређења судске праксе у овој области, која повратно утиче како на праксу Комисије, тако и на праксу и радње и акте учесника на тржишту и њихових пуномоћника.

7. УПУТСТВА И МИШЉЕЊА

За ефикасну примену закона од великог значаја је, између осталог, и уједначавање праксе Комисије у поступању, што указује учесницима на тржишту на пожељан образац њиховог тржишног понашања и омогућава предвидивост и поштовање начела правне сигурности. Издавањем упутстава и мишљења, указује се учесницима на тржишту на значај и суштину примене правила о заштити конкуренције, као и на одређене елементе које Комисија разматра и цени приликом оцене њихових радњи и аката. Ови акти немају обавезујуће дејство за учеснике на тржишту, али се њиме учесници на тржишту у напред упознају са ставовима Комисије и тумачењем појединих одредби, као и са праксом у поступању по одређеним питањима.

Комисија је, у извештајном периоду, издала 2 упутства и преко 50 мишљења (не узимајући у обзир мишљења према Закону о стечају).

7.1. Упутства

Упутство о примени правила о заштити конкуренције на удружења учесника на тржишту

Правила конкуренције се примењују, између осталог, и на облике удруживања учесника на тржишту, као што су трговинска и професионална удружења, синдикати, удружења, спортске организације, задруге и други облици удруживања, у складу са законом. Овим Упутством ближе се дефинишу и објашњавају активности удружења које су забрањене. Традиционално забрањено понашање удружења учесника на тржишту, нарочито подразумева, али не исцрпљује, предузимање следећих забрањених радњи: утврђивање цена, ограничавање и контролу тржишта производње и потрошача и заједничко предузимање активности у току процеса јавних набавки у циљу елиминације конкуренције. Међутим, најчешће у развијеним тржишним економијама удружења не предузимају директно и отворено наведену рестриктивну праксу, већ то чине тако што олакшавају члановима договарање, односно размену осетљивих података, постављају ограничавајућа правила за учлањење, одређују стандарде које само одређени члан или чланови могу да испуне, ограничавају маркетиншке наступе својих чланова или донесе етичке кодексе који регулишу цене услуга или друге услове трговине. Ове активности удружења такође могу представљати повреду конкуренције.

Упутство за откривање „намештених“ понуда у поступку јавне набавке

Једна од најтежих повреда конкуренције позната је под називом „намештене или лажиране понуде” (*bid rigging*). Учесници на тржишту често наступају на јавним тендерима заједнички, односно тајно договарају наступ пре подношења понуде, чији је циљ да се повећа цена производа/ услуге, односно смањи квалитет производа/услуге, у зависности од тога шта је предмет набавке. Такво понашање није само значајно нарушавање конкуренције на тржишту, већ доводи и до значајног одлива буџетских средстава.

Овим Упутством ближе су описани најчешћи облици намештања понуда као што су: симулирана или фиктивна понуда, уздржавање од подношења понуда, ротирајућа понуда и подела тржишта. Образлажу се најчешћи индикатори намештених понуда, како би надлежни за спровођење поступка јавне набавке као и учесници на тржишту, могли лакше да препознају и открију случај „намештене“ понуде. У тексту је даље указано на активности за осмишљавање

поступка јавне набавке, које, по мишљењу Комисије и и најбољој пракси других тела, доводе до смањења ризика од намештених понуда. Приказана је и чек листа за откривање намештених понуда у поступцима јавних набавки.

7.2. Мишљења дата на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту

Једно од кључних питања свих тела за заштиту конкуренције је како остварити утицај, са аспекта заштите конкуренције, на предлагаче закона и других прописа, као и на одлуке органа извршне власти које имају утицај на економске токове у земљи и стање конкуренције. У том смислу, упућена је иницијатива Влади РС да измени свој Пословник о раду и учини обавезним достављање предлога закона на мишљење Комисији. Без обзира што то до сада није учињено и што мишљење Комисије нема обавезујући карактер, Комисија је наставила са издавањем и публиковањем мишљења на друге прописе, како по захтеву за издавање мишљења, тако и по сопственој иницијативи.

Мишљење на нацрт Закона о превозу путника у друмском саобраћају

По захтеву Министарства за инфраструктуру и енергетику, Комисија је, на основу члана 21. став 1. тачка 7) Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/2009), дала мишљење на Нацрт Закона о превозу путника у друмском саобраћају.

Иако генерално прихватљив, са становишта спровођења политике заштите конкуренције, Комисија је оценила да би предложени текст нацрта закона ипак требало у неким деловима изменити или допунити.

У погледу одредби члана 47. Нацрта закона речено је да је, на основу досадашњих сазнања и искустава из поступака за појединачно изузеће од забране Општих услова пословања аутобуских станица, које је Комисија спровела по захтеву Привредне коморе Србије, оцењено да оваква врста претходне регулативе садржи доминантно прокомпетитивне елементе, а да постојање неких антикомпетитивних елемената не утиче у значајној мери на унапређење и укупне позитивне ефекте по конкуренцију у области пружања ове врсте услуга.

С обзиром на то да је у члану 47. нацрта закона прописано да пружалац услуга има обавезу да станичне услуге пружа и наплаћује у складу са категоријом аутобуске станице, а да при томе није прописано ко, на који начин и којом методологијом утврђује цене услуга за поједине категорије аутобуских станица, потребно је и ово питање регулисати самим прописом.

У смислу претходног Комисија је подржала текст нацрта члана 47. али је исто тако оценила да је неопходно извршити одређена прецизирања, нарочито у погледу садржаја акта – аката којима ће се уредити општи услови пословања аутобуских станица и категоризација аутобуских станица. У смислу претходног Комисија је упутила свој предлог текста члана 47. Нацрта закона.

У свом досадашњем раду и неколико поступака који су вођени или се још увек воде пред Комисијом, а ради утврђивања постојања повреде конкуренције, дошли смо до сазнања да се поједини превозници у обављању услуга, нарочито домаћег линијског међумесног превоза путника, „удружују“ ради пружања ових услуга путницима. Облици тог удруживања имају различите варијетете али се генерално може рећи да своје заједничко пословање уређују по принципу „Pool-a“. С обзиром на то да се ради о споразумима међусобних конкурената и

углавном на линијама на којима се преклапају према одобреним редовима возње, оваква пракса представља проблем са становишта примене прописа о заштити конкуренције. Ни један од таквих споразума није до сада у редовном поступку пред Комисијом изузет од забране јер ни један од учесника таквих споразума то није захтевом затражио, што је услов за поступање Комисије у тим случајевима.

Иако Комисија до сада није била у прилици да поводом неког захтева за појединачно изузеће оцењује испуњеност законом прописаних услова под којима би и такав споразум међусобних конкурената могао бити изузет од забране, ипак се може рећи да постоји претпоставка да би у неким случајевима такви споразуми могли бити изузети од забране на одређени период. У том случају отворила би се питања стриктне примене одредби члана 61. став 2. а у вези са тим и члана 62. како су дати у достављеном нацрту закона.

Комисија је оценила да би било потребно да се и таква могућа ситуација предвиди самим законом и да се, нарочито имајући у виду одредбу члана 61. став 2. и члана 62. став 1. тачка 5., додатно регулише. Исто тако Комисија је анализирала и одредбе члана 64. став 1. тачка 2) достављеног нацрта закона, према којима се у аутобусу којим се обавља линијски превоз мора налазити и важећи ценовник оверен печатом и потписом овлашћеног лица превозника, које се даље разрађују у ставовима 3. и 4. истог члана.

Комисија је овде упозорила да се обавеза превозника да у важећем ценовнику мора имати цену које не може бити нижа од прописане цене по путном километру коју, као најнижу, утврђује Влада на предлог министарства надлежног за послове трговине, може сматрати обавезом да у свему поштује прописану минималну цену. Теорија, регулатива и пракса политике заштите конкуренције овакво одређивање цена не прихватају. Та обавеза би значила да учесник на тржишту – превозник, чак и када у свом раду и пружању услуга оствари такав степен ефикасности да би, на основу изведених калкулација, могао пружати предметну услугу путницима и по нижој цени – то неће моћи да уради, јер га у томе спречава сам закон. То би даље значило, да ће такав превозник нужно пропустити прилику да повољнијом понудом уз нижу цену искористи свој створени конкурентски потенцијал на тржишту. Оваквом регулативом политике формирања цена појединог учесника на тржишту, према знању Комисије, не чине се позитивни кораци у правцу стимулације учесника на тржишту да развијају своје ефикасности како би створили услове за бољу понуду услуге и своју бољу конкурентску позицију у односу на конкуренте.

Осим тога, одредбе члана 78. став 4. Нацрта Закона о превозу путника у друмском саобраћају (којима се овлашћује општина односно град и град Београд да својом одлуком утврђују и усклађују економски најнижу цену у оквиру такси тарифе по којој се ауто-такси превоз мора обављати на њеној територији) су од утицаја на конкуренцију на релевантном тржишту пружања услуге ауто-такси превоза. Утврђивање минималне цене није у складу са правилима конкуренције, јер не користи потрошачима, који су увек заинтересовани да добију услугу или производ по што нижој цени. Наведеним одредбама Нацрта Закона о превозу путника у друмском саобраћају у потпуности је искључена ценовна конкуренција, што се са становишта циља Закона о заштити конкуренције никако не може оправдати.

Сагласно изнетом, предложено је да се у одредбе члана 78. Нацрта Закона о превозу путника у друмском саобраћају унесу измене у смислу прописивања максималне цене ове услуге као једино решење које би било у складу са циљем Закона о заштити конкуренције, што је економски напредак, добробит друштва и нарочито корист потрошача.

У смислу претходног предлога Комисија је оценила да би било потребно унети и одговарајуће измене у тексту члана 75. ст. 2. и 3. достављеног нацрта, а у самом мишљењу дати су и конкретни предлози текста који би се требао наћи у Нацрту закона. У осталим одредбама достављеног нацрта закона Комисија није препознала одредбе које би могле штетно утицати на политику заштите конкуренције на тржишту Републике Србије.

Мишљење о дозвољености одобравања попушта крајњем потрошачу од стране произвођача лекова који нису на позитивној листи лекова

Један од произвођача лекова присутан на тржишту Републике Србије обратио се Комисији за заштиту конкуренције питањем да ли би био у супротности са прописима о заштити конкуренције попуст који би крајњем потрошачу обезбедио произвођач, а који би се остваривао тако што:

- произвођач обезбеђује заштићене ваучере (купоне), читљиве на регистар каси, којим би се доносиоцу обезбедио проценутални попуст на укупан износ купљених производа произвођача;
- или
- произвођач обезбеђује пластифицирану картицу (са ознаком броја картице и без личног имена власника) која би њеном доносиоцу обезбедила одређени процентуални попуст у односу на укупан износ купљених производа произвођача.

У захтеву су наведени и други подаци од значаја за давање мишљења у погледу врсте производа, канала дистрибуције и др., а учињено је неспорним да произвођач ни на који начин, директно или индиректно, не одређује цену лекова у даљој продаји.

Комисија је на основу свих навода у предметном захтеву разумела да произвођач оваквом комерцијалном активношћу намерава да обезбеди „непосредан попуст крајњем потрошачу-пацијенту“, при чему су, као одлучне, утврђене следеће релевантне околности: да се у конкретном случају ради о специфичном производу – лековима који се користе у терапеутске сврхе код прецизно одређених дијагноза болести и не представљају лекове или помоћна лековита средства код којих је могућа шира примена ради очувања или побољшања општег здравственог стања; да се употреба ових лекова одређује се у здравственим установама од стране стручних лица у прописаним дозама и у одређеној количини; да се ради о иновативним – оригиналним лековима, који се прописују само за одређене терапеутске намене односно за одређене дијагнозе; да се ради о производима које не могу користити било које друге особе осим пацијената код којих је индикована њихова примена у терапији; да се са сигурношћу може се закључити да је „циљна група“ овакве комерцијалне активности врло сужена; да је циљ овакве активности да се обезбеди да крајњи потрошач ужива бенефит попушта на купљени лек у максималној мери, као и да се избегне свака могућност да било који учесник у ланцу дистрибуције и продаје, неким својим нерегуларним активностима, оствари било какву корист од комерцијалне активности произвођача која је директно усмерена ка крајњем потрошачу; да се терет одобреног и датог попушта у потпуности пребацује на произвођача; при чему код описане активности произвођач ни на који начин не утиче на формирање цене свог производа у даљој продаји (на већ утврђену малопродајну цену). Исто тако Комисија је имала у виду да за спровођење намераваних комерцијалних активности произвођач нужно мора имати одређена улагања.

Комисија је издала мишљење у коме се истиче да се комерцијална пракса обезбеђивања додатног попушта од стране произвођача директно крајњим потрошачима, преко ваучера или корисничких картица, генерално може сматрати као прокомпетитивна и у корист потрошача. Од

околности сваког појединачног случаја зависила би оцена Комисије да ли је конкретна активност и у складу са Законом о заштити конкуренције или може представљати неку врсту повреде конкуренције.

У конкретном случају, на који се односио предметни захтев, описана комерцијална активност не би била супротна прописима о заштити конкуренције уколико би били испуњени следећи услови:

- да картице или купони по основу којих се остварује попуст буду доступне под истим условима свим потенцијалним корисницима – пацијентима;
- да се обезбеди да сваки ималац картице – купона, под истим условима, на исти начин и на целом тржишту Републике Србије може остварити право на једнак попуст. На овај начин би се елиминисала опасност неједнаког третмана крајњих потрошача – пацијената;
- да се износ попушта који пада на терет произвођача одреди у истом номиналном износу и невезано од износа малопродајне цене. Ово из разлога што би у случају да попуст буде одређен у проценту од малопродајне цене, постојала реална опасност да се створе и примењују различити услови пословања на нивоу малопродаје, као и опасност да малопродавац, који ничиме није везан приликом одређивања малопродајне цене, неоправданим подизањем малопродајне цене поништи позитивне ефекте које крајњем потрошачу треба да донесе активност произвођача.

Мишљење о утицају на конкуренцију одредби Правилника о изменама и допунама Правилника о критеријумима, начину и поступку за стављање на листу лекова

Према члану 1. Измењеног Правилника, у Правилнику о критеријумима, начину и поступку за стављање на листу лекова после члана 3. додаје се члан 3а, којим се прописује да се, у складу са средствима предвиђеним Финансијским планом, нови лек може ставити на Листу лекова под условом да његово стављање на Листу лекова не доводи до повећања укупног износа финансијских средстава Републичког завода за здравствено осигурање (у даљем тексту: РЗЗО) утрошених за лекове са Листе лекова тог произвођача, односно носиоца дозволе за лек, у претходних дванаест месеци. Код оцене ове одредбе у контексту њеног утицаја на услове конкуренције, Савет Комисија је имао у виду да се нова одредба односи како на иностраног произвођача лекова тако и на домаћег произвођача лекова, те у том погледу није констатован неравноправан третман.

Полазећи од чињенице да су сасвим сигурно ограничена средства државе за ове намене, констатује се да се овом одредбом обезбеђује да РЗЗО, према финансијским могућностима и потребама пацијената, увршћује лекове на Листу лекова и да оправдано настоји да за исти или сличан производ издвоји што мање средстава. Комисија није прихватила констатацију подносиоца захтева да се на овај начин ограничава улазак на тржиште и спречава подршка инвестицијама у истраживање и развој нових производа на тржиште Србије, јер нема препреке да нови лекови буду доступни пацијентима у слободној продаји.

Према члану 2. Измењеног Правилника прецизирано је да се обавеза из члана 9. став 3. Правилника односи само на подносиоца захтева за лек који се не производи на територији Републике Србије. У складу са чланом 9. став 3. Правилника, подносилац захтева, који понуди нижу цену од најниже упоредиве цене за конкретни лек, за стављање лека на Листу по тој цени, дужан је да поднесе доказ о продаји тог лека, по истој или нижој цени од предложене цене у најмање једној од референтних земаља, односно земаља Европске уније, у висини најмање 5 % од укупног промета лекова у оквиру истог или сродног лека, у тим земљама. Према подацима Министарства здравља, домаћи произвођачи лекова генерално не наступају у промету лекова у референтним земљама (Италија, Словенија и Хрватска), нити у земљама Европске уније, због

чега не могу да прибаве тражени доказ, те се из објективних разлога обавеза из предметне одредбе није ни могла односити на домаће произвођаче.

Комисија је у протеклој години, по сопственом нахођењу, упутила надлежним органима, своје мишљење о усклађености одређених прописа са правилима заштите конкуренције, у сектору нафте и нафтних деривата, и то у погледу:

Правилник о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Службени гласник РС“, број 97/2010).

Комисија је 14.01.2011. године упутила мишљење Министарству рударства и енергетике (данас Министарство инфраструктуре и енергетике) поводом повреде начела и правила заштите слободне конкуренције настале након ступања на снагу Правилника о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла. Чланом 9. овог Правилника прописано је да се безоловни моторни бензини БМБ 98 и премијум БМБ 95 на домаће тржиште стављају само из домаће производње, а чланом 13. Правилника прописано да се дизел горива Д2, Д2 С и Д1 Е на домаће тржиште такође стављају само из домаће производње. Комисија је оценила да би, са аспекта примене Закона о заштити конкуренције, овако формулисане одредбе прописа могле да буду од значајног утицаја на стање и услове конкуренције на свим сегментима тржишта нафтних деривата.

Овај Правилник је замењен Правилником о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла („Службени гласник РС“, број 64/2011) од 31.08.2011. године, чиме је омогућен слободан увоз и оних деривата нафте који су се по основу претходно донетог Правилника на тржиште стављали само из домаће производње.

Закон о изменама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, број 101/10)

Комисија је 14.01.2011. године упутила допис Министарству финансија поводом повреде начела и правила заштите слободне конкуренције учињене ступањем на снагу Закона о изменама Закона о акцизама дана 1. јануара 2011. године, којим су измењени износи акциза за нафтне деривате и то на начин да су увећани износи акциза у различитим вредностима за нафтне деривате различитог порекла.

Акциза за моторне бензине који не испуњавају европске стандарде, а на тржишту се појављују само из домаће производње, увећана је за износ од 0,30 динара по литру, а акциза за моторне бензине европског квалитета увећана је за износ од 4,80 динара по литру. Истовремено, акциза на дизел горива домаће производње увећана је за 4,53 динара по литру, док је акциза за евро дизел, који је на режиму слободног увоза, увећана за 6,53 динара по литру. Непропорционално увећање акциза за „домаћа“ и „увозна“ горива оцењено је као озбиљна повреда начела слободне конкуренције, која би могла да произведе недопуштене правне последице у свим битним сегментима њене заштите.

Комисија је указала на неприхватљивост оваквог приступа законодавца са аспекта примене Закона и затражила преиспитивање и измене овог прописа.

Скупштина Републике Србије усвојила је 14.06.2011. године Закон о изменама и допунама Закона о акцизама („Службени гласник РС“, број 43/11), којим су уједначене акцизе за све врсте моторних бензина, са једне стране и све врсте дизел горива, са друге стране.

Правилник о минималним техничким условима за обављање трговине нафтом и дериватима нафте („Службени гласник РС“, број 62/2011)

Комисија је 23.12.2011. године упутила допис Министарству пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде са циљем да укаже на негативне ефекте који могу настати применом Правилника о минималним техничким условима за обављање трговине нафтом и дериватима нафте и да предложи решења, која ће омогућити слободну конкуренцију на релевантном тржишту, уз поштовање техничких и других прописа којима се предметно тржиште регулише.

Анализом наведеног Правилника утврђено је да су чланом 6. став 2., који ће се примењивати од 01.01.2012. године, предвиђене строге обавезе за учеснике на тржишту, који се баве трговином на велико, у погледу минималне запремине резервоарског простора, односно минималног броја и врсте резервоара за складиштење појединих типова нафтних деривата. Комисија је оценила да би са аспекта примене Закона о заштити конкуренције, овако формулисане одредбе могле у пракси да представљају додатне баријере за улазак нових учесника на тржиште, те да се постојећим учесницима на тржишту намећу додатне обавезе и значајни трошкови пословања. Комисија је у свом допису указала да прописивање строгих техничких и других услова може да доведе до спречавања настанка позитивних ефеката либерализације предметног тржишта, која је ступила на снагу 1. јануара 2011. године.

Комисија очекује да ће Министарство размотрити предложене измене и да ће се пронаћи решења која ће омогућити поштовање захтеваних техничких и других стандарда, уз омогућавање учесницима на тржишту да слободно обављају своју делатност без додатних ограничења и значајних трошкова.

7.3. Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције

Комисија је издала 19 мишљења по захтеву учесника на тржишту, која се односе на примену прописа из области рестриктивних споразума и злоупотребе доминантног положаја, од којих наводимо само неке (по свом избору).

7.3.1. Тумачење одредби о рестриктивним споразумима

Мишљење о усаглашености типског модела уговора са прописима у области заштите конкуренције

Комисија не даје мишљења, по захтеву странке, да нека радња, коју учесник намерава да предузме, или споразум који намерава да закључи, није у супротности са Законом. Оваква врста мишљења представљала би тзв. „*negative clearance*” – за шта Комисија није надлежна. Истовремено, подносиоцу је указано на следеће:

Законом је у члану 9. дефинисан појам повреде конкуренције, чланом 10. појам и забрана рестриктивног споразума, а чл. 15. и 16. појам доминантног положаја и злоупотреба доминантног положаја као врста повреде конкуренције. Рестриктивни споразуми забрањени су и ништави по самом Закону осим у случајевима изузећа од забране. Услови за изузеће рестриктивних споразума од забране дефинисани су члановима 11. до 13. Закона, а на конкретан правни посао, на који се односи захтев, евентуално је могућа примена и Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, број 11/2010).

Уредбом се прописују врсте споразума који се по категоријама изузимају од забране (видети и члан 13. Закона) као и услови који морају бити испуњени за такво изузеће од забране. Осим услова прописаних Уредбом увек и без изузетка кумулативно морају бити испуњени и услови из члана 11. Закона. Странке – учеснице у споразуму морају саме да изврше оцену испуњености свих услова за изузеће споразума по Уредби, а у том смислу може се рећи да је и ризик и одговорност за евентуалну погрешну процену или оцену испуњености услова на странкама. У случају да рестриктивни споразум испуњава све прописане услове за изузеће од забране према Уредби, странке Комисији не подносе посебан захтев за појединачно изузеће. То значи да су такви споразуми, уз испуњење услова из Уредбе, изузети по самом Закону. Приликом оцењивања испуњености услова за изузеће по Уредби странке морају такође имати у виду и одредбу члана 14. важећег закона, којим се прописује који се споразуми сматрају споразумима мањег значаја, а који су дозвољени осим у законом прописаним случајевима. Комисија није надлежна и нема овлашћења да врши оцену испуњености услова за изузеће споразума по Уредби, било да се таква оцена тражи захтевом за утврђивање да конкретни споразум испуњава услове за изузеће, било да се ради о захтеву за давање мишљења којим би се Комисија одредила у погледу испуњења ових услова.

Уколико би учесник на тржишту оценио да сви услови нису испуњени, као и да се не ради о споразуму од мањег значаја, било би потребно да поднесе захтев за појединачно изузеће споразума од забране у свему према Уредби о садржини захтева за појединачно изузеће рестриктивних споразума од забране („Службени гласник РС“, број 107/2009). Појединачно се могу изузети од забране само споразуми чији су учесници познати.

Поред претходно изнетог, учесник на тржишту, који има домаинантан положај на релевантном тржишту, приликом „самооцењивања“ типског модела уговора, мора имати у виду и свој положај и снагу на тржишту.

Мишљење о могућности одобравања додатних количинских рабата

Комисији за заштиту конкуренције поднет је захтев за давање мишљења о примени прописа у области заштите конкуренције, односно постављено је питање да ли се, у смислу примене позитивних прописа, сматра забрањеним уговарање додатног рабата у намери постизања уговорених циљева продаје на тромесечном нивоу, и то за сваки од производа посебно и за све производе заједно, при чему произвођач није доминантан учесник на релевантном тржишту. У захтеву се истовремено наводи и низ других параметара битних за давање мишљења у предметној ствари, а између осталог и да произвођач прихвата да продаје производе одвојено по захтеву купца, да не намеће обавезу нити на други начин условљава куповину свих производа произвођача, да попуст у апсолутној вредности није толико значајан да би могао да утиче на ограничавање или спречавање конкуренције као и да цена за сваки појединачни производ покрива додатне дугорочне просечне трошкове.

На основу анализе свих података и навода датих у захтеву, полазећи од претпоставке њихове тачности, Комисија је дала мишљење у коме између осталог наводи да су учесници на тржишту слободни да утврђују своју комерцијалну политику, укључујући и рабатну политику, све док немају значајну тржишну снагу, односно доминантан положај на одређеном релевантном тржишту, у ком случају би били у обавези да своју комерцијалну политику ускладе са одредбама Закона о заштити конкуренције, са циљем спречавања било које радње или активности која би могла представљати злоупотребу доминантног положаја на релевантном тржишту. У том смислу, уговарање додатног рабата за групу производа, у намери испуњења уговорених циљева продаје, при чему се производи налазе на истом - ширем релевантном тржишту и при томе ни за један од њих произвођач није у доминантном положају ни на уже

дефинисаном релевантном тржишту, не би представљало проблем са становишта примене прописа о заштити конкуренције. Претходни став Комисија заснива и на претпоставци да се таква комерцијална политика спроводи уз присуство значајног броја конкурената исте или сличне економске снаге и ефикасности на релевантном тржишту, при чему је цена за сваки производ утврђена на комерцијално прихватљив начин и у свему покрива дугорочне трошкове производње, промоције и промета производа који су предмет комерцијалне активности.

Истовремено, Комисија сматра да уговарање додатних рабата за остварење циљане продаје на дужи временски период (значајно дужи од претпостављеног тромесечног), па чак и од стране учесника на тржишту који није доминантан, може, под одређеним околностима, имати негативан утицај на конкуренцију на релевантном тржишту, односно може довести до ефекта спречавања уласка нових конкурената, односно изbacивања постојећих. У том смислу, сваки појединачни случај може бити предмет појединачне анализе и поступка пред Комисијом.

Све претходно наведено ни на који начин не искључује евентуалну одговорност произвођача уколико у спровођењу описане комерцијалне политике закључи уговор – споразум који би се у смислу члана 10. Закона о заштити конкуренције сматрао рестриктивним споразумом који није изузет од забране у складу са истим законом.

Мишљење о неким ограничењима у уговорима о дистрибуцији ауто делова

Од Комисије је затражено мишљење у вези са применом Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране („Службени гласник РС“, број 11/10, у даљем тексту: Уредба) на уређење уговорног односа између главног дистрибутера моторних возила и оригиналних резервних делова (укључујући и услуге сервисирања) и произвођача моторних возила. Питање се односило на дозвољеност уговорног ограничавања (забране) слободе главног дистрибутера да оригиналне резервне делове, које му испоручује произвођач моторних возила, продаје независним препродавцима резервних делова, који резервне делове набављају искључиво ради даље продаје, при чему нису део овлашћене дилерско - сервисне мреже, односно нису чланови успостављеног система селективне дистрибуције. Постављено је питање могуће примене Закона о заштити конкуренције, или евентуалне примене одредби Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕЗ и Републике Србије, односно директне примене европске регулативе у области заштите конкуренције у случајевима када постоји правна празнина у регулативи Републике Србије.

Комисија је, поступајући по предметном захтеву издала мишљење према коме је на ситуацију описану у предметном захтеву могућа примена члана 12. у вези са чланом 11. Закона, или члана 13. Закона уз примену Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране.

Европске правне тековине, као и специфична регулатива, не могу се директно примењивати у раду Комисије за заштиту конкуренције, осим уколико су постале саставни део домаће легислативе. Међутим у ситуацијама када изричитих одредби релевантних домаћих прописа нема, Комисија ће, полазећи од принципа и критеријума прихваћених у прописима ЕУ, тумачених у духу домаћих прописа, поступати по захтевима учесника на тржишту.

Ограничење наведено у захтеву односи се на рестрикцију коју успоставља произвођач моторних возила, тако што главном дистрибутеру забрањује продају резервних делова независним препродавцима који нису део система селективне дистрибуције, односно дистрибутивно - сервисне мреже произвођача моторних возила.

Уговорно ограничење које је описано у предметном захтеву, било би дозвољено, односно уживало би погодности тзв. „блок изузећа“ према Уредби, уколико би произвођач моторних возила истовремено снабдевао своју дистрибутивно-сервисну мрежу, коју чине и дистрибутери – сервисери, осим моторним возилима и резервним деловима потребним за одржавање и сервисирање тих возила. Наведено ограничење, усмерено на забрану даље продаје резервних делова независним препродавцима, који не пружају услуге сервисирања моторних возила већ резервне делове набављају искључиво ради даље продаје и нису део овлашћене дистрибутивно-сервисне мреже, односно нису чланови постојећег система селективне дистрибуције, може се оправдати намером произвођача моторних возила да у свом систему селективне дистрибуције дистрибуира оригиналне резервне делове само за потребе поправке и одржавања својих возила унутар мреже овлашћених сервисера. Истовремено, ово не представља препреку да произвођач делова дистрибуцију својих производа врши кроз друге дистрибуционе канале.

Уколико би главни дистрибутер из предметног захтева, оригиналне резервне делове набављао од произвођача резервних делова који истим деловима снабдева и произвођача моторних возила, произвођач моторних возила не би могао ограничити нити спречити дистрибутера да те резервне делове препродаје купцима који нису чланови система селективне дистрибуције.

Ограничење права дистрибутера да продаје робу купцу ради ре-експорта

Комисији за заштиту конкуренције поднет је захтев за давање мишљења у погледу могућности да се уговором о дистрибуцији искључи право домаћег дистрибутера да прода предметну робу домаћем купцу ради ре-експорта из Србије, при чему у захтеву није прецизирано о којој се врсти споразума о дистрибуцији ради нити који се производ дистрибуира.

Чланом 5. став 1. тачка 2) Уредбе о споразумима између учесника на тржишту који послују на различитом нивоу производње или дистрибуције који се изузимају од забране ("Службени гласник РС", број 11/2010) прописано је да се не изузимају од забране вертикални споразуми ако непосредно или посредно, самостално или заједно са другим чиниоцима под контролом уговорних страна садрже ограничења која имају за циљ ограничавање територије на којој купац може продавати производе који су предмет споразума или ограничавање продаје уговорних производа одређеној групи крајњих купаца. Изузетно од ове одредбе (видети члан 5. став 2. тачка 1) Уредбе), вертикални споразуми могу садржати одредбе које имају за циљ ограничавање активне продаје купцу на територији или групи купаца коју је продавац задржао за себе, односно на територији или групи купаца које је продавац ексклузивно доделио другом купцу, под условом да се тиме не ограничава даља продаја од стране купчевих купаца. Из претходног следи да се изузеће не односи на ограничења: пасивне продаје дистрибутера, активне продаје на територији или групи купаца који нису „резервисани“ за произвођача нити су ексклузивно додељени другом купцу – дистрибутеру, нити на било каква ограничавања купчевих купаца у даљој продаји.

У смислу претходно изнетог, под појмом „купац“ у споразумима о дистрибуцији, сматра се дистрибутер, а под појмом „купчеви купци“, сви учесници на тржишту који купују производ од дистрибутера.

Одреба споразума о дистрибуцији којом би се дистрибутеру наметнуло ограничење да производ продаје само оним својим купцима који неће ре-екпортовати производ из Србије, не би била изузета од забране према Уредби. Ово из разлога: што би се оваквим ограничавањем формирала „група купаца“ у односу на коју се дистрибутеру забрањује и активна и пасивна продаја, при чему та група купаца није „резервисана“ за произвођача или

ексклузивно додељена другом купцу – дистрибутеру, а истовремено се, *de facto*, ограничава и „купчев купац“ у даљој продаји производа.

Уколико би постојали оправдани разлози, на страни произвођача, да се ипак у споразум о дистрибуцији унесу одређена ограничења са циљем спречавања ре-експорта дистрибуираног производа из Србије, потписници споразума би морали затражити појединачно изузеће од забране таквог споразума.

7.3.2. Тумачење одредби о злоупотреби доминантног положаја

Мишљење у области комуналних делатности

Комисији је упућен захтев за давање мишљења о томе да ли је дошло до повреде конкуренције, односно злоупотребе доминантног положаја у Одлуци о висини накнаде за остваривање права на прикључење на јавну канализацију коју је донео Управни одбор ЈП „Дирекција за изградњу и урбанизам Општине Темерин“, а на коју је Скупштина општине Темерин дала сагласност, те је она и ступила на снагу.

На основу детаљне анализе достављене документације и пратећих података и информација, Комисија је издала мишљење којим се констатује да укупна накнада за остваривање права на прикључење на јавну канализацију у Одлуци о висини накнаде за остваривање права на прикључење на јавну канализацију нити је одређена, нити је приказана на прихватљив начин. Имајући у виду да је ЈП „Дирекција за изградњу и урбанизам Општине Темерин“ поверен посао уговарања међусобних права и обавеза у погледу остваривања права на прикључење на јавну канализацију, те да му је омогућен законски монопол у вршењу наведене делатности, начин одређивања цена мора бити јасан, транспарентан, заснован на трошковном принципу и реалним критеријумима и по појединачном прикључку, те у потпуности унапред познат потенцијалном кориснику.

Супротно изнетом, а како је у Одлуци утврђено, један од елемената који чини укупну структуру накнаде - накнада за остваривање права на прикључење на јавну канализацију, одређује се на тај начин што се од износа укупне накнаде одузимају вредности бодова преостала два елемента - цена израде техничког решења прикључка на јавну канализацију и цена за изградњу стандардног прикључка на јавну канализацију, тако да ова чињеница наводи на закључак да је прво одређена вредност укупне накнаде, а да је тек накнадно одређена вредност за елемент који чини структуру укупне накнаде. Стога се и не може закључити коју врсту услуге представља накнада за остваривање права на прикључење на јавну канализацију, а која је саставни део укупне накнаде, а самим тим ни да ли је она реално одређена.

Комисија је оценила да методологија за утврђивање укупне накнаде за прикључење на јавну канализацију примењена у Одлуци није прихватљива из наведених разлога, при томе не улазећи у процену висине укупне накнаде. Сваки елемент који чини саставни део укупне накнаде за остваривање права на прикључење на јавну канализацију мора бити унапред познат и одређен, односно одредив у складу са јасно дефинисаним критеријумима.

Комисија је обавестила подносиоца захтева да је неопходно да Скупштина општине Темерин поново размотри своју одлуку и Решење којим је дала сагласност на Одлуку о висини накнаде за остваривање права на прикључење на јавну канализацију донету од стране ЈП „Дирекција за изградњу и урбанизам Општине Темерин“.

7.3.3. Тумачење одредби о концентрацијама

У току 2011. године Комисија је примила изразито велики број захтева за издавањем мишљења (више од 30), а која су се најчешће односила на утврђивање постојања обавезе пријаве концентрације у вези конкретне пословне активности, коју подносиоци захтева за издавањем таквог мишљења намеравају спровести. У складу са праксом рада Комисије изграђеном у претходним годинама, Комисија није издавала мишљења на хипотетичке случајеве, односно мишљења на оне поднеске у којима није било могуће утврдити идентитет учесника у конкретној пословној трансакцији која се намерава реализовати. Највећи број мишљења за чијим је издавањем поднет захтев према Комисији, односи се на примену и тумачење одредби члана 61. Закона (висина годишњих приходних прагова друштава која се сматрају учесницима концентрације), на спровођење статусних промена, односно реализовање дефинисаних пословних трансакција између друштава која се сходно одредбама Закона сматрају повезаним, односно једним учесником на тржишту (матично друштво и друштво које оно контролише), итд. Подносиоци захтева за издавање мишљења према Комисији били су сами учесници на тржишту, њихови правни консултанци и адвокатске канцеларије, брокерско - дилерска друштва, као и поједини државни органи. Из групе мишљења која је Комисија издала на захтев заинтересованих страна, а тичу се тумачења значења и примене појединих одредби Закона које се односе на контролу концентрација издвајамо следећа:

Да ли трансакција између повезаних учесника на тржишту представља концентрацију?

Ако се пословна трансакција намерава спровести између матичног и његовог 100% зависног друштва (оба страна правна лица) од којих је прво (матично друштво) истовремено једини акционар и домаћег правног лица које већ (на основу одобрења Комисије) има успостављену контролу над имовином – функционалним средствима која су део имовине једног домаћег правног лица, са намером да такву тренутну позицију у структури власништва домаћег правног лица трансформише преносом предметног дела акцијског капитала на своје потпуно зависно (контролисано) страном правно лице, оваква трансакција не представља концентрацију учесника на тржишту. У конкретном случају реч је о томе да је страном правно лице – друштво Lafarge BFC Investments France, матично друштво домаћег друштва Lafarge Беоцинска Фабрика цемента д.о.о. – које је тренутни контролор над имовином – функционалним средствима која су део укупне имовине домаћег правног лица, али је истовремено и контролно друштво страног правног лица на које ће бити пренета претходно одобрена и извршена куповина функционалне имовине Предузећа за водне путеве Иван Милутиновић ПИМ у реструктурирању. Ова друштва су повезани учесници на тржишту у смислу члана 5. Закона, с обзиром да исто матично друштво контролише друга два учесника на тржишту, над којима по основу искуључивог власништва над њиховим капиталом, врши одличујући утицај на вођење послова сваког од тих друштава, односно контролише их. Све трансакције између повезаних учесника на тржишту не представљају концентрацију у смислу члана 17. Закона, па у таквим случајевима не постоји ни законска обавеза пријављивања таквих трансакција Комисији, односно за њихово спровођење није потребно одобрење Комисије.

Да ли реализацију намераваног краткорочног и необновљивог закупа пољопривредног земљишта представља концентрацију?

Закупац предметног земљишног поседа, овом трансакцијом стиче могућност само једнократног, односно необновљивог и временски ограниченог стицања права његовог коришћења, након истека ког периода се краткорочна експлоатациона права предметног земљишта од стране „Дијамант-Аграра“ као закупца губе и поново преносе на закуподавца. Осим тога, код квалификовања ове трансакције цењена је и чињеница дакупац предметно земљиште узима у

закуп први пут, као и то да учесници у овој пословној трансакцији након истека периода закупа, неће обнављати уговор о закупу. Ефекти закупа циљног пољопривредног земљишта које је доставио подносилац захтева, су такви и толики, да неће утицати на измену тржишне позиције „Дијамант-Аграра“ у односу на позицију какву је ово друштво имало пре спровођења трансакције. Како је реч о закупу земљишта ниже категорије квалитета, (5. 6. 7. класа), на коме ће купац посејати меркантилни сунцокрет, Комисија је реалним оценила његова очекивања да на привремено закупљеном пољопривредном земљишту, оствари знатно ниже приносе (око 2 тоне по хектару) од приноса које „Дијамант-Аграр“ – овде купац, у производњи ове пољопривредне културе тренутно постиже (око 3 тоне по хектару) њеним узгојем на квалитетнијем земљишту.

Комисија је располагала и податком који је илустративан са становишта процене утицаја овакве једнократне и временски краткорочне трансакције, на интензитет промене удела потенцијалног закупца земљишта у области производње сунцокрета. Конкретно, удео „Дијамант-Аграра“ у укупној количини производње сунцокрета са тренутних 0,4%, након евентуалне реализације предметног закупа, био би промењен у величинама које се исказују у промилима, односно повећан на око 0,7% до 0,8%.

Из наведеног произилази да реализација краткорочног и необновљивог закупа пољопривредног земљишта на начин и под условима који чине главна обележја ове трансакције не представља концентрацију учесника на тржишту.

**Мишљење по захтеву Агенције за приватизацију Републике Србије
за давање мишљења у вези са применом прописа у области заштите конкуренције на
поступак продаје у току спровођења стечајних поступака**

Проблеми на које Агенција за приватизацију указује у свом допису, проистичу из међусобне неусклађености једног броја прописа релевантних за поступак продаје стечајних дужника, или њихове имовине. У погледу питања везаних за будући начин поступања приликом спровођења продаја у стечајним поступцима, Комисија је указала и на следеће.

У случају спровођења стечајног поступка банкротством, купац стечајног дужника као правног лица, или његове целокупне имовине, или имовинске целине (стицалац контроле), има обавезу подношења пријаве концентрације у року утврђеном чл. 63. Закона о заштити конкуренције, уколико је испуњен укупан годишњи приход учесника у концентрацији дефинисан чланом 61. став 1. тачка 2) Закона.

Имовинска целина која је често предмет продаје у поступку стечаја (када се продају објекти стечајног дужника са опремом), није дефинисана ниједним од прописа који су релевантни за реализацију продаје у поступку стечаја. Због овакве правне празнине изграђена је пракса понашања према којој од врсте, односно структуре имовине и њених својстава, а пре свега у погледу техничко – технолошких и производних карактеристика такве имовине и њених пословних и комерцијалних намена, зависи да ли купопродајом такве имовинске целине и стицањем контроле над њом, настаје концентрација у смислу Закона. Ако конкретна имовина чини посебну техничко – технолошку целину, способну да производи конкретни нови производ, или пружа унапред познату услугу и тако ствара нову тржишну вредност и уколико је конкретна имовинска целина потенцијално одвојив део укупне имовине стечајног дужника – који ће самостално генерисати приход, онда куповина, односно стицање контроле над таквом имовинском целином стечајног дужника представља концентрацију у смислу Закона. Критеријум за утврђивање постојања обавезе пријаве концентрације, када је реч о продаји имовинске целине стечајног дужника, није количина такве имовине, већ друга својства исте, а

пре свега она која „гарантују“ да ће имовинска целина коју контролише нови власник моћи да самостално тржишно опстане у производно – пословном смислу, као и да остварује сопствени приход.

Једна од карактеристика спровођење продаје у стечајном поступку јесте и то да се купопродајни уговор, у пракси, закључује у року од 8 дана од окончања продаје. Тај рок је у изразитој колизији са законским роком од 30 дана, колико он износи за издавање решења Комисије по поднетој пријави концентрације у скраћеном поступку. Због тога Комисија сматра да би у огласу о продаји у стечајном поступку, требало утврдити (без обзира да ли је предмет продаје имовинска целина стечајног дужника, његова целокупна имовина, или стечајни дужник као правно лице) да ће услови и рокови закључења купопродајног уговора, бити прилагођени законским роковима за одлучивање Комисије за заштиту конкуренције по поднетој пријави концентрације.

7.4. Мишљење по члану 157. Закона о стечају

Одредбама Закона о стечају („Службени гласник РС“, број 104/2009), прописана је обавеза прибављања мишљења Комисије за заштиту конкуренције и то:

- у поступку продаје целокупне имовине или имовинске целине стечајног дужника (члан 132. став 10.),
- у поступку продаје стечајног дужника као правног лица (члан 135. став 3.) и
- у поступку спровођења мера предвиђених Планом реорганизације стечајног дужника (члан 157. став 3.).

Продаја стечајног дужника или његове имовине и спровођење мера предвиђених Планом реорганизације, не могу се вршити супротно одредбама закона којим се уређује заштита конкуренције. Полазећи од наведеног законског овлашћења, Комисија је приликом давања мишљења на поднете планове у стечајним поступцима, првенствено оцењивала да ли предложеним радњама и мерама долази до промене контроле над стечајним дужником, која значи концентрацију у смислу одредаба Закона о заштити конкуренције. У том смислу, уколико продајом имовине, или имовинске целине стечајног дужника, или спровођењем мера реорганизације, као што је конверзија потраживања поверилаца у капитал друштва, може доћи до промене контроле над стечајним дужником, Комисија мишљењем упозорава на обавезу оцене испуњености услова за пријаву концентрације.

У 2011. години Комисија је одлучила по укупно 162 захтева за давање мишљења у стечајним поступцима од којих су сви, осим једног, били захтеви за давање мишљења на предложени План реорганизације стечајних дужника, а само један се односио на Продају стечајног дужника као правног лица. Од укупног броја захтева, Комисија је у овом периоду издала 123 мишљења, док је по 39 захтева поступак за издавање мишљења у току.

У погледу стечајног поступка реорганизацијом, за разлику од банкротства, стечајни статус привредног субјекта одражава ситуацију када такав дужник има угрожену ликвидност, али имовина друштва није угрожена и друштво има унутрашње резерве за превазилажење проблема кроз реорганизацију, а припремљени план такве активности (план реорганизације) доставља се Комисији на мишљење. Комисија констатује да сви достављени и са њене стране разматрани и оцењени планови реорганизације, садрже изразито широк асортиман мера. Компаративном анализом свих достављених реорганизационих планова, утврђено је да се најзаступљеније планиране мере крећу од организационих промена, смањења броја запослених, појачаних

економских активности у одређеном сегменту пословања, па до отуђења дела имовине, покретне или непокретне, или претварања (конверзије) потраживања које повериоци имају према стечајном дужнику, у капитал стечајног дужника кроз емисију нових акција. То може утицати и на значајно повећање вредности капитала стечајног дужника и промену власничке структуре друштва при чему треба утврдити да ли је она таквог садржаја и интензитета, који значе да је наступила промена контроле над стечајним дужником, односно да је настала концентрација из члана 17. Закона. Уколико је мером, или једном од мера из плана реорганизације предвиђено отуђење дела имовине стечајног дужника, Комисија утврђује да то може бити концентрација под условима из закона, у ком случају обавезу пријаве концентрације има купац, а не стечајни дужник.

У том смислу, Комисија је као релативно честу и посебно интересантну меру утврдила ону којом настаје спровођење статусне промене и промене правне форме друштва, из друштва са ограниченом одговорношћу у затворено акционарско друштво, тако што ће различни повериоци постати чланови акционарског друштва у процентуалном износу сразмерном износу потраживања према дужнику. У овом случају, може настати концентрација учесника на тржишту у смислу Закона, с обзиром да долази до промене контроле над стечајним дужником у смислу члана 5. став 2. Закона. Обавеза подношења пријаве концентрације процењује се према члану 61. Закона, у зависности од оствареног укупног годишњег прихода учесника у концентрацији. Ко су учесници у концентрацији, односно стицалац контроле који има обавезу пријаве концентрације, зависи од успостављене контроле и начина на који се, или на који ће се, иста остваривати.

Само у неколико случајева Комисија је у односу на карактер мера предложених планом реорганизације и њихове последице констатовала постојање реалне промене власничких и управљачких односа над конкретним друштвом – стечајним дужником. Евентуална обавеза подношења пријаве концентрације процењивана је у сваком појединачном конкретном случају у односу на приход друштава која се сматрају учесницима одређене пословне трансакције.

У току 2011. године Комисија је издала мишљења на унапред припремљене Планове реорганизације следећих стечајних дужника:

- Атако д.о.о. из Београда
- Спектар д.о.о. из Горњег Ступца
- Трајал Корпорација а.д. из Крушевца
- Панон Црвенка а.д. из Суботице – Келебија
- Деметра д.о.о. из Књажевца
- Фиделинка некретнине д.о.о. из Суботице
- Белим а.д. из Београда
- Компанија Фиделинка а.д. из Суботице
- Власинка а.д. из Власотинца
- 4 JOBS d.o.o. из Чачка
- Дралони форте д.о.о. из Пожаревца
- Аероаква инжењеринг д.о.о. из Београда
- Дунав промет а.д. из Голупца
- Фиделинка – фабрика теста д.о.о. из Суботице
- ITF Corporation d.o.o. из Краљева
- Декор д.о.о. из Крушевца
- Златибор вода д.о.о. из Суботице
- Јанком д.о.о. из Гуче
- ММ Мали Милош д.о.о. из Крагујевца
- Масурица а.д. из Сурдулице

- Фиделинка млинарство д.о.о. из Суботице
- Економика Југословенски центар за издавање стручних публикација а.д. из Београда
- Живача а.д. из Београда
- Radaković Co d.o.o. из Вршца
- ПМВ Трноша д.о.о. из Корените – Лозница
- Голија импекс плус д.о.о. из Врбаса
- Јединство а.д. из Црвенке
- Градитељ а.д. из Кикинде
- Хемовет д.о.о. из Новог Сада
- Фиделинка - скроб д.о.о. из Суботице
- Штампарија Димитрије Туцовић а.д. из Ужица
- 33 Воћар – Драгачево
- Стевановић инвест д.о.о. из Крушевца
- Euroluxpetrol – ELP d.o.o. из Београда
- Угоопрема д.о.о. из Новог Сада
- Simex group d.o.o. из Суботице
- Јединство а.д. из Белог блата
- ФК Хајдук из Куле
- Фабрика вијака Градац а.д. Зрењанин
- Мачкатица а.д. из Сурдулице
- Вишњица а.д. из Београда
- Млиносервис а.д. из Новог Сада
- ALPEN – OM d.o.o. из Крагујевца
- Пољопромет а.д. из Краљева
- Металска индустрија д.о.о. из Грљана
- Раком д.о.о. из Ниша
- Младост а.д. из Суботице
- Origami hemija d.o.o. из Београда
- Гратекс о.д. из Чачка
- Напредак а.д. из Велике Плана
- Pan – alko promet d.o.o. из Суботице
- Voćar соор а.д. из Београда
- Звезда филм а.д. из Новог Сада
- Стаклопан а.д. из Београда
- ФЕИН а.д. Стари Јасен из Краљева
- Ирва – инвестиције д.о.о. из Београда
- Агросеме инвест а.д. из Сремске Митровице
- Копаоник бета из Сомбора
- ЗИП а.д. из Зрењанина
- Салаш Грајин д.о.о. из Суботице
- Инса – Оил д.о.о. из Новог Сада
- Дон а.д. из Београда
- Пољопром – Земљорадничка задруга из Бора
- Војводинашпед а.д. из Новог Сада
- Полимљетранс а.д. из Пријепоља
- Бродоградилеж – Бродотехника д.о.о. из Београда
- Напредак а.д. из Пожеге
- Градитељ холдинг а.д. из Београда
- Винопродукт – Чока д.о.о. из Суботице
- Аграр Trade d.o.o. из Ивањице
- Горки лист д.о.о. из Београда
- 33 Молин из Нове Црње
- MIT – Product d.o.o. из Раброва

- Wow Winery d.o.o. са Палића
- Дорћол инжењеринг д.о.о. из Београда
- Централ а.д. из Београда – Земун
- ДП Хвар из Новог Сада
- Капител д.о.о. из Ужица
- Брест Нешовић о.д. из Ивањице
- Филип Вишњић а.д. из Београда
- Витана д.о.о. из Пепељевца – Куршумлија
- Nicco Agrar d.o.o. из Банатског Брестовца
- Кланица Полет д.о.о из Бора
- Херм а.д. из Београда
- Србокока д.о.о. из Јагодине
- Mil – Prom d.o.o. из Великог Шиљеовца – Крушевац
- Ненто д.о.о. из Новог Сада
- Dandy – Pro d.o.o. из Куцур
- Београнд 80 д.о.о. из Рашке
- Јабука а.д. из Београда
- ПИК Бечеј а.д. из Бечеја
- Сервис-Промет д.о.о. из Беле Цркве
- ПС Станком а.д. из Београда
- Мининг-инжењеринг д.о.о. из Чачка
- Медитеран 92 д.о.о. из Гуче
- Естетика интерпројект д.о.о. из Београда
- Предузеће за путеве Врање а.д. из Врања
- Предузеће за путеве Ниш а.д. из Ниша
- Предузеће за путеве Крагујевац а.д. из Крагујевца
- Грозд д.о.о. из Ивањице
- Трајал корпорација а.д. из Крушевца
- Гуми еко д.о.о. из Руме
- IVA Co д.о.о. из Алексинца
- Habit Pharm а.д. из Ивањице
- WMW д.о.о. из Зрењанина
- New Deal д.о.о. из Крагујевца
- European group д.о.о. из Београда
- ЕОЛ д.о.о. из Ивањице
- Дуга д.о.о. из Петловаче
- Хип Азотара д. о.о. из Панчева
- Футура плус из Београда
- Каменолом а.д. Ваљево
- Леонардо КД из Чачка
- Нови Дани а.д. из Чачка
- Рудо а.д. из Ниша
- Папирпак д.о.о. из Чачка
- Папирница Дива д.о.о. из Чачка
- Соор Trans д.о.о. из Београда
- Malson д.о.о. из Суботице
- Ливница А&Т из Београда
- Тргобанат а.д. из Беле Цркве
- ИПП Грмеч Крајишник а.д. из Крајишника
- Делта Легал д.о.о. из Београда
- БМС Градња д.о.о. из Батајнице

8. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ

Члан 47. став 1. Закона о заштити конкуренције омогућава Комисији да у случајевима када кретање цена или друге околности указују на могућност ограничавања, нарушавања или спречавања конкуренције, анализира стање конкуренције у одређеној грани привреде или одређене категорије споразума у различитим гранама привреде (секторске анализе).

Анализа тржишта на којима постоје регулаторне и/или фактичке баријере које ограничавају, спречавају или онемогућавају развој тржишне конкуренције, од изузетног је значаја како самој Комисији у доношењу одлука, тако и другим надлежним органима који предлажу законске и подзаконске акте којима се ближе уређују поједине делатности. Комисија је у обавези да објави извештај о спроведеним секторским анализама на погодан начин, и може позвати учеснике на тржишту да дају своје коментаре у погледу извештаја (члан 47. став 4. Закона).

У складу са својим законским овлашћењима, а у циљу идентификовања евентуалних повреда конкуренције или других околности које имају негативан утицај на конкуренцију, Комисија је у 2011. години окончала секторску анализу тржишта увоза, прераде, велепродаје и малопродаје нафте и нафтних деривата, започету у 2010. години, док је Анализа стања конкуренције у сектору производње и прераде млека и млечних производа у току.

АНАЛИЗА ТРЖИШТА УВОЗА, ПЕРАДЕ, ВЕЛЕПРОДАЈЕ И МАЛОПРОДАЈЕ НАФТЕ И ДЕРИВАТА НАФТЕ

На основу чл. 47. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09) и Одлуке Савета, Комисија је спровела анализу стања конкуренције на тржишту увоза, прераде, велепродаје и малопродаје нафте и нафтних деривата у Републици Србији у периоду 2008.-2010. година. Анализа је почивала на подацима које су доставили највећи учесници на тржишту малопродаје (и велепродаје) нафтних деривата: НИС – Нафтна индустрија Србије, „Лукоил-Беопетрол“, „ОМВ Србија“, „Интермол“ и „Еко Serbia“, као и на подацима који су прикупљени од релевантних државних институција – Министарства инфраструктуре и енергетике, Агенције за енергетику, Републичког завода за статистику, Привредне коморе Србије и Министарства финансија – Управе царина.

Спроведена секторска анализа је показала да је у посматраном периоду регулатива у овој области задржала у саму срж тржишне конкуренције, нарочито ценовне, и директно утицала на стварање и одржавање административних и техничких баријера за улазак на тржиште и пословање учесника на тржишту. Стога је и један од основних закључака анализе да је неопходно регулативу свести на ниво поштовања прописаних техничких, еколошких, безбедносних и сличних стандарда, као и обезбеђења одрживости у снабдевању. Чињеница да је у посматраном периоду ценовна конкуренција највише била изражена код ТНГ-а, јединог деривата са потпуно слободним режимом увоза и формирања цена, јасно указује да само слободна конкуренција на тржишту доприноси остварењу економског напретка и добробити друштва, а нарочито потрошача.

Проблеми са којима се Комисија сусрела током прикупљања података и оцене њихове упоредивости довели су до закључка да континуираност праћења посматраног сектора захтева свеобухватну и ажурирану базу података, која у овом тренутку као таква не постоји. Праћење и контролу токова нафте и нафтних деривата додатно отежава и чињеница да су присутне и појаве карактеристичне за тзв. сиву економију, што између осталог негативно утиче на приход државе.

Резултати анализе нису показали постојање аката или радњи учесника на тржишту које представљају рестриктивне споразуме. Иако су малопродајне цене на тржишту у посматраном периоду биле релативно уједначене, није утврђено постојање изричитих или прећутних договора, усаглашене праксе у смислу Закона и сл, већ је констатовано да је та уједначеност резултат транспарентности цена и прилагођавања условима на тржишту. Ипак, Комисија је указала да усаглашена пракса, као вид рестриктивног споразума, може бити успостављена и постигнута непосредним или посредним контактом између учесника на тржишту, чији је циљ или последица утицај на тржишно понашање односно на кретање на тржишту или откривање намераваних будућих пословних потеза својим конкурентима.

Након спровођења секторске анализе за наведени период, Комисија је донела Одлуку да настави анализу у сегменту трговине на велико и трговине на мало нафтних деривата, на годишњем нивоу, и то за сваку претходну годину у будуће.

Комплетан извештај о секторској анализи, са закључцима и усвојеним препорукама, објављен је на интернет страници Комисије (www.kzk.gov.rs) у делу „Секторске анализе“.

АНАЛИЗА СТАЊА КОНКУРЕНЦИЈЕ У СЕКТОРУ МЛЕКАРСТВА

Одлука о спровођењу анализе стања конкуренције у сектору млекарства, која би обухватила прераду, трговину на велико и трговину на мало млеком и млечним производима, донета је у новембру 2010. године због евидентних проблема у овој грани привреде, који су се огледали пре свега у несташици одређених производа на тржишту малопродаје током летњих месеци 2009. године. У првој фази анализе је обухваћен производно-прерађивачки циклус, односно откуп сировог млека и структура прераде у млеко и млечне производе. Анализа обухвата период од шест месеци (јун-децембар) кроз упоредни преглед података за 2009. и 2010. годину. За потребе анализе затражени су подаци од десетак највећих индустријских прерађивача млека на домаћем тржишту, као и од произвођача који су значајни учесници на регионалним тржишним сегментима производње млека и млечних производа.

Тражени подаци се односе се укупну количину и структуру (увоз или са домаћег тржишта) сировог млека коју је млекара откупила и допремила у фабрику у циљу даље прераде изражену у литрима, просечну цену по јединици мере за сваку класу откупљеног млека, месечне залихе сировог млека, производни асортиман млекаре по групама производа, као и количину сировог млека која је искоришћена за њихову производњу, податак о максималним прерађивачким капацитетима којима млекара располаже, податке о евентуалним променама производног асортимана током посматраног периода, количински изражене залихе готових производа, начин дистрибуције готових производа (сопственом дистрибутивном мрежом или помоћу других дистрибутера).

Одређени број учесника на тржишту Комисији је доставио непотпуне и непрецизне податке, што се првенствено огледа у битном одступању укупно откупљених количина сировог млека са једне, и количине утрошеног сировог млека у производњи млечних производа са друге стране. Ове разлике су резултат непотпуних и непрецизних података о залихама сировог млека на почетку и на крају сваког месеца, као и података о продатим или позајмљеним количинама сировог млека другим млекарима, односно купљених и позајмљених количина од других млекара. Највећи недостатак достављених података проистиче из чињенице да један број млекара није доставио податке о произведеним количинама за сваку групу производа, израженим у адекватним јединицама мере, као ни податке о количини утрошеног сировог млека у литрима неопходног за њихову производњу.

Услед претходно наведених разлога, Комисија је од одређеног броја учесника на тржишту захтевала додатно прецизирање ових података, у циљу њихове даље анализе, тако да је прикупљање података још увек у току.

Прикупљени подаци ће омогућити сагледавање узрока осцилација у количинама прерађеног млека у посматраном периоду, али и разлога евентуалних структурних промена производног асортимана. Комисија ће након анализе прибављених података утврдити чињенично стање у овој грани привреде, на основу чега ће донети одлуку о даљем поступању.

9. САРАДЊА СА РЕГУЛАТОРНИМ ТЕЛИМА И ОРГАНИМА ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ У СРБИЈИ

Комисија константно предузиме активности како би осигурала сталан дијалог и обезбедила систем размене информација са надлежним телима у Републици Србији, чији рад може утицати на развој конкуренције на тржишту и примењивост Закона о заштити конкуренције. Поред већ потписаних протокола о сарадњи са Агенцијом за енергетику и Народном банком Србије, у 2011. години потписан је Протокол о сарадњи са Републичком агенцијом за електронске комуникације (РАТЕЛ). Однос са овим регулаторним телима у Србији значајно је унапређен у протеклој години на плану непосредне сарадње за потребе управних поступака пред Комисијом. Позитивне стране ове сарадње огледају се у могућности да се користе њихове анализе тржишта и друге анализе, сазнања, добију нови извори информација и нове иницијативе, размене информације и томе слично. Са представницим РАТЕЛ-а и Агенције за енергетику одржано је више састанака, у циљу налажења оптималног решења за кретања и проблеме на тржишту у овим секторима, као и за заузимање става по биотним питањима.

Сарадња са Управом за јавне набавке одвијала се кроз учешће Комисије у конципирању Стратегије јавних набавки у Србији, а начелно је усаглашен став о потреби едукације службеника који се баве јавним набавкама из области права и политике заштите конкуренције. Потенцијално, сарадња тела за заштиту конкуренције и тела за јавне набавке, у великој мери може да допринесе откривању и процесуирању тзв. „намештених“ понуда.

РАТЕЛ, Агенција за енергетику и Управа за јавне набавке, дали су значајан допринос у процесу *Peer review* (о коме ће бити више речи у глави 11.3.) и за израду коначног документа, у коме је позитивно оцењена сарадња Комисије и ових тела.

Остварен је значајан ниво сарадње за потребе одређених поступака вођених пред Комисијом, са на државним органима, као што су Пореска управа и Управа царина. Имајући у виду да се ради о органима који располажу подацима који могу бити од значаја за одлучивање Комисије, у наредним годинама би требало успоставити још ближу сарадњу, као и са полозојом, како би их у напред упознали са значајем за рад Комисије, њиховом обавезом да достављају тражене податке, као и евентуално договорили канале комуникације.

9.1. Учешће представника Комисије у раду Комисије за државну помоћ

Представник Комисије за заштиту конкуренције обавља функцију заменика председника Комисија за контролу државне помоћи у складу са Законом о контролу државне помоћи. Представник Комисије за заштиту конкуренције је, у својству заменика председника Комисије, присуствовао свим седницама Комисије у току 2011. године и активно учествовао у њиховом раду, као и у осталим наведеним активностима Комисије.

У 2011. години, одржано је 13 седница, по правилу једном месечно. Донето је 77 решења којима се дозвољава додела државне помоћи, 78 закључака о покретању поступка накнадне контроле, 4 решења и 1 закључак у којима се констатује да се поднета пријава не односи на државну помоћ. Осим тога издато је 39 мишљења у вези примене појединих одредаба Закона о контроли државне помоћи и обавезе подношења пријаве државне помоћи у складу са овим законом.

10. СРЕДСТВА ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА

Од пресудног је значаја корпус активности усмерен ка средствима јавног информисања, ако се има у виду њихов утицај на формирање јавног мњења (*multiplication effect*). Подизањем интересовања за заштиту конкуренције, истовремено се постиже и разумевање и подршка јавности, која даље може да изврши притисак на менаџмент водећих компаније и носиоце политичких одлука. Поред интернет презентације Комисије, која остаје најзначајнији и свеобухватан извор података и начин упознавања јавности са радом Комисије, значајно је навести основне податке о раду инфо службе.

Сва саопштења, као и све одлуке, решења и значајне информације о раду редовно се објављују на сајту Комисије који се налази на Интернет адресама www.kzk.gov.rs и www.kzk.org.rs

Средином 2011. године, Интернет сајт Комисије за заштиту конкуренције је модернизован у складу са препорукама Владе, а за то су утрошена скромна средства из сопствених извора, након спроведеног јавног конкурса.

У складу са начелом да на сва питања новинари морају добити одговоре благовремено и у потпуности, може се констатовати да у вези са информисањем јавности није било ни једног приговора у протеклој години.

Инфо служба Комисије за заштиту конкуренције одговорила је током 2011. године на неколико стотина питања која су поставили новинари свих српских дневних и недељних новина, агенција, радио и ТВ станица, као и на неколико десетина питања новинара из страних земаља.

Осим одговора на директна новинарска питања Комисија за заштиту конкуренције објављује и саопштења, којима се објашњавају најзначајнији сегменти рада Комисије.

11. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Током 2011. године Комисија за заштиту конкуренције је направила велики квалитативни искорак када је у питању међународна сарадња. Наиме, представници Комисије су учествовали као говорници и предавачи на великом броју међународних скупова, наши запослени су као стажисти боравили у другим телима за заштиту конкуренције, дали смо активан допринос приложеним текстовима и анализама у оквиру рада међународне мреже за конкуренцију, док је најзапаженија активност била представљање *Peer review* Извештаја пред делегатима *UNCTAD*-а (Конференција Уједињених Нација за трговину и развој), у Женеви.

Сарадња са међународним институцијама и телима за заштиту конкуренције других земаља, доводи до значајне користи: подизање нивоа знања, стандардизовање поступака приликом вођења случајева, директна корист од ефикасније примене закона, као и индиректна корист од стварања истих услова за све учеснике на тржишту.

У том смислу, Комисија је активно укључена у сарадњу са међународним организацијама и иностраним телима за заштиту конкуренције, кроз пројекте, програме обуке и едукације, као и директним контактима на састанцима, конференцијама и семинарима којима присуствују представници Комисије.

11.1. Односи са Европском Унијом

Обавезни односи по Споразуму о Стабилизацији и Придруживању (ССП)

Комисија за заштиту конкуренције је током 2011. године ускладила своје активности са препорукама из Извештаја Европске Комисије о напретку (*Progress Report*). Наиме, основни елементи захтевани у Извештају су битно унапређени, а односили су се на усавршавање и усклађивање процедура приликом доношења решења, као и на јачање административних капацитета Комисија за рад на економским анализама.

- Комисија за заштиту конкуренције у свом раду поступа у складу са члановима ССП-а који се директно односе на политику конкуренције. На основу одредби члана 73. ССП Србија мора преузимати стандарде примене „*Antitrust*“ правила, једнаке онима која важе у ЕУ. На основу одредби члана 72. ССП-а, потребно је прилагођавати домаће законодавство, а на основу одредби члана 74. (јавна предузећа) и члана 75. (јавне набавке), потребно је помно пратити и упозоравати надлежне институције о потенцијалним повредама права конкуренције и улазним баријерама. Свака од ових обавеза има пуну примену у оквиру рада Комисије
- Сходно одредбама ССП, Комисија има успостављену комуникацију са Делегацијом Европске Уније у Београду и *DG Competition* у Бриселу
- Комисија је обавезна да периодично обезбеђује и доставља информације о нормативном напретку, институционалним капацитетима и имплементацији, горе наведеним институцијама ЕУ, што смо редовно чинили током 2011. године
- Комисија предлаже *DG Competition „Enforcement Record“*, према ЕУ стандардима
- Комисија припрема све потребне информације и документацију за *Progress Report* (Извештај ЕУ о напретку Србије), као и за подбор за унутрашње тржиште (обавезни састанци по ССП); у овом задњем случају, редовно је обезбеђивано активно присуство на састанцима подбора

- Током 2011. припремљени су одговори на Упитник (за подручје конкуренције) о анализи усклађености домицилног законодавства са актима *Acquisa* (од уредби, преко директива, до упутстава и интерпретативних аката). Овај задатак урађен је у сарадњи са Канцеларијом за европске интеграције и Министарством пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде. У складу са наведеним, обезбеђено је присуство и активно учешће у раду подгрупа за приступање ЕУ
- Запослени у Комисији су детаљно упознати са процесним уредбама ЕУ (поготову *EC Regulation 1/2003 i 773/2004*, због имплементације у случају колизије, као и *EC Regulation 139/2004* због усаглашене праксе са ЕУ на подручју концентрација).
- Комисија обавља ad hoc комуникацију са Делегацијом ЕУ и *DG Competition*, која није обухваћена по ССП - нпр. образложења у вези одређених отворених питања (нпр. концентрације, у које су укључени учесници из ЕУ и сл.), а посебно отворена питања у вези институционалних капацитета и имплементације, као и процена секторских правила.

Учешће у процесу превођења правних тековина ЕУ на српски језик - Стручна редактура превода европског законодавства

Република Србија је дужна да током Процеса стабилизације и придруживања изврши превод правних тековина ЕУ на српски језик и да у моменту ступања у чланство ЕУ има припремљен целокупан корпус правних тековина ЕУ на српском језику, који ће бити објављен у Службеном листу ЕУ. Процесом превођења правних аката ЕУ координира Канцеларија за европске интеграције која, у сарадњи са релевантним државним институцијама и другим телима, припрема листе приоритета и након спроведене јавне набавке ангажује преводиоце. Све институције су дужне да именују координаторе и стручне редакторе који ће пратити процес превођења и бити ангажовани на стручној редактури превода. Комисија за заштиту конкуренције укључена је у цео процес, одређени су координатор, заменик координатора и два стручна редактора.

Канцеларији је достављена листа приоритета за 2011. годину и у досадашњем периоду је на стручну редактуру достављено неколико прописа ЕУ. Стручни редактори Комисије су констатовали да одређени прописи који су достављени Комисији нису више на снази, односно да је дошло до њихових измена о чему је обавештена Канцеларија за европске интеграције.

Комисија је, сагласно упутствима која су добијена и у дефинисаним терминима, извршила номиновање аката за превођење. Сагласно добијеним инструкцијама, номиновани су само акти типа „уредбе“, док смернице и друге акте још нисмо могли номиновати. Осим аката које је номиновала Комисија, постоје акти из наше области рада који су били претходно номиновани, од стране Канцеларије или неког другог тела са овлашћењима за номиновање.

Према евиденцији којом располаже Комисија, у области заштите конкуренције номиновано је укупно 45 аката од којих су 11 прописи у којима се регулишу принципи и питања од „општег значаја за политику заштите конкуренције, 7 прописа којима се регулишу питања везана за контролу концентрација, а 27 номинованих прописа регулишу питања везана за тзв. класични „anti trust“ (рестриктивни споразуми, укључујући картеле, и злоупотреба доминантног положаја).

11.2. Пројекти

IPA 2011

Током прве половине 2011. године припремљен је такозвани „*Terms of Reference*“ за отпочињање тендерске процедуре пројекта за финансирање из програма *IPA 2011*, "*Capacity Building and IT Assistance to the Commission for the Protection of Competition*". Ради се о пројекту чија ће реализација трајати 30 месеци и који подразумева јачање капацитета Комисије, као и практично усавршавање, не само у оквиру Комисије, већ и за представнике судија Управног суда, привредне заједнице и регулаторних тела. Такође, пројектом смо предвидели и увођење електронске базе података о свим документима и предметима вођеним у Комисији, као и набавку и обуку за рад са форензичким софтвером који би био коришћен током истражних радњи.

Предлог пројекта је прихваћен од стране Делегације ЕУ и Европске Комисије, тако да је након усвајања критеријума започела тендерска процедура.

Пројекат је подељен у две фазе

- набавку и инсталирање форензичког софтвера (са пратећом обуком и сертификацијом за рад), и
- избор експерата који ће спроводити обуку и подизање капацитета у Комисији и другим институцијама које су означене као битне у спровођењу антимонополске политике (Управни суд, регулаторна тела, Привредна комора, итд.).

Уз ангажовање страних консултаната („*Danish Management*“) припремљен је пакет тендерских докумената за пројекат набавке форензичког софтвера. Тендер је расписан крајем године и крајњи рок за понуде је 1. фебруар 2012., након чега се очекује реализација.

Тендер за део пројекта који се односи на "*Capacity Building*" је такође расписан у току 2011. године и одлука о додељивању уговора се очекује до марта 2012. године.

Вредност целокупног пројекта је око 3 милиона евра.

Током 2011. године, Комисија је предузела кораке на одржавању континуитета у области едукације и подизања нивоа практичних знања запослених. Остварена је билатерална сарадња са немачком Владом, на основу које је Комисији додељен пројекат усавршавања капацитета, који је креиран као прелазно решење до почетка реализације средстава из предприступног програма *IPA 2011*.

Овај прелазни пројекат је спроведен током 2011. године у организацији немачке државне фондације *IRZ* и обухватио је ангажовање страних стручњака из области заштите конкуренције на специфичним областима антимонополске политике за које је Комисија изразила интересовање.

11.3. Односи са другим међународним организацијама

UNCTAD (Конференција Уједињених Нација за трговину и развој)

На редовном годишњем заседању Конференције Уједињених нација за трговину и развој (*UNCTAD*), у Женеви, представљен је *Peer review*: Извештај о анализи политике конкуренције у Србији. Овај Извештај представља резултат заједничког рада наших представника са стручњацима из *UNCTAD*-а и великог броја националних тела за заштиту конкуренције из целог света.

Комисија за заштиту конкуренције је још током 2010. године преко Сталне мисије Републике Србије при Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама у Женеви, обавестила *UNCTAD* да је заинтересована за тзв. *Peer review* анализу политике конкуренције. *Peer review* представља једини мултилатерални вид прегледа система конкуренције у оквиру система Уједињених нација. Спроводи га експерти из развијених земаља и земаља у развоју који имају практично искуство у примени политике конкуренције, при чему се комбинује размена искустава са препорукама за могућа унапређења у политици конкуренције.

Након серије консултација са директором Одељења за конкуренцију УН, Х. Квакајом, упућена је молба Генералном секретару у коме се позива *UNCTAD* да пружи техничку помоћ Србији у овој области. Након обавештења о намери да се организује *Peer review* током 2011. године и низа сусрета, Швајцарска влада је изразила заинтересованост да финансира спровођење *Peer review* и активности које проистичу из њега, а које могу да трају до 3 (три) године. *UNCTAD* је започео са припремним активностима и техничком мисијом у Београду у последњем кварталу 2010. године. Техничке активности су трајале све до јуна 2011. године. На молбу Одељења за конкуренцију *UNCTAD*-а, предузети су кораци на организацији великог броја састанака који су били одржани у оквиру техничке мисије, где су представници Комисије све време били организатори и активни учесници.

Коначан циљ је био представљање *Peer review* Извештаја и Комисије за заштиту конкуренције, током редовног заседања Међувладине групе експерата за право и политику конкуренције (19 – 21. јул 2011. Уједињене Нације, Женева).

Током целокупне припреме Извештаја и наступа пред делегатима, као и у току припреме пројекта техничке помоћи који је произашао из препорука Извештаја, Комисија је остварила блиску сарадњу са телима за заштиту конкуренције из Швајцарске, САД, Шведске, Италије, Руске Федерације, Аустрије, Немачке, Јапана, Јерменије и других.

Веома значајна чињеница је и да је Европска Комисија све време била укључена у анализу документа *Peer review*, док је њихов представник био и панелиста на завршном скупу и представљању документа.

Један од битних резултата је и тај што је на крају конференције одржан састанак са донаторима и договорен начин сарадње у наредне три године. У складу са овим закључком и у сарадњи са колегама из *UNCTAD*-а, израђен је пројекат техничке помоћи Комисији.

Комплетан текст, као и скраћена верзија *Peer review* Извештаја могу се погледати на следећим адресама:

http://www.unctad.org/en/docs/ditccclp2011d2overview_en.pdf

http://www.unctad.org/en/docs/ditccp2011d2_en.pdf

Извештај са конференције *UNCTAD*-а, на којој је представљен *Peer review* документ, може се погледати у следећем документу на страници:

<http://www.kzk.org.rs/kzk/wp-content/uploads/2011/07/Izvod-iz-Izvestaja-UNCTAD-a.pdf>

International Competition Network (ICN) – Међународна мрежа конкуренције

ICN је међународна организација глобалног карактера, која се искључиво бави питањима заштите конкуренције. Примарне чланице организације су национална тела за заштиту конкуренције. Укупан број чланица је 115, а Србија (Комисија за заштиту конкуренције) је чланица од 2005. године.

Комисија за заштиту конкуренције је члан *ICN (International Competition Network)*, међународне мреже за заштиту конкуренције којој достављамо извештаје за потребе анализе прегледа рада тела за конкуренцију и упоређивања различитих приступа решавања проблема, а у циљу конвергентности у раду.

Србија је у периоду од 2005. године до данас, учествовала у готово свим радионицама и годишњим састанцима *ICN*. За потребе *ICN*-а достављени су одговори на упитник у вези са одредбама закона које регулишу картеле, начином вођења истрага, обрадом пријава, програмом имунитета и ублажавања казне, овлашћењима Комисије, итд.

ICN је за свој пројекат о раду различитих тела за заштиту конкуренције, током 2011. затражио да се доставе одговори на упитник о пријави концентрација и процедурама, што је и учињено. Прикупљени одговори ће представљати основ за извештај Радне групе *ICN* о будућим препорука за рад које ће бити истакнуте на website *ICN-a*.

Регионални центар за конкуренцију Организације за економску сарадњу и развој (Regional Competition Center OECD) – Будимпешта

Иако није чланица *OECD*, Србија има значајно присуство на радионицама организованим у оквиру регионалног центра за конкуренцију – *RCC*, које се одржавају у Будимпешти. *RCC* је основан 2005. године од стране *OECD*-а и мађарског тела за заштиту конкуренције.

Представници стручне службе Комисије су током претходних година присуствовали поменутиим скуповима (у току 2011. године је одржано укупно 5 семинара) и дали допринос кроз писане материјале о случајевима из праксе Комисије, на основу којих су добијена мишљења и препоруке експерата из других тела за заштиту конкуренције.

Анализа, обрада и припрема предлога у складу са свим што се активно догађа у *RCC* Будимпешта и *OECD* захтева сталан увид у анализе и препоруке ових тела и њихову евентуалну имплементацију у Србији – што Комисија редовно ради.

Комисија је такође активна у пројектима *OECD-a* чији секретаријат прикупља податке, анализира и пружа стручну помоћ и у том циљу организује семинаре и радионице за земље региона.

Global Competition Review

Организација сличних карактеристика као и *ICN*, са битном разликом да су чланице и учесници семинара, радионица и практичних презентација и запослени у адвокатури, привреди и другим органима. Првенствено оријентисана на организацију семинара у вези са одређеним индустријама које карактерише значајна концентрисаност тржишта и код којих се повреде често јављају.

Такође, *Global Competition Review* издаје веома угледан часопис из области заштите конкуренције, као и годишњак о најбољој пракси из свих земаља света. Комисија је припремила и доставила одговоре за "*The 2011 Handbook of Competition Enforcement Agencies*", информатор о телима за заштиту конкуренције који се ажурира сваке године.

11.4. Билатерални односи са земљама у окружењу

Тржиште Србије и земаља региона имају велике сличности, што је условило присуство истих тржишних учесника на сваком од њих. Због наведеног је и сарадња на „прекограничној“ основи земаља чланица од изузетне важности на плану сузбијања пре свега разне врсте забрањених тзв. картелних споразума, који су најчешће регионалног карактера. Картелни споразуми се у доба глобалне економије и тржишта јављају као широко распрострањени, па тако и развијене земље света имају усаглашен систем билатералних споразума о заједничкој борби против картела.

Слична мрежа регионалног карактера је веома потребна на нивоу нашег региона. Комисија планира да започне билатералне разговоре са институцијама за заштиту конкуренције са подручја бивше СФРЈ (осим Словеније), у вези формирања регионалне мреже. Наведени план ангажовања Комисије на плану закључивања билатералних споразума и њиховој истинској реализацији је неопходан, с обзиром да су странке у поступцима забрањених споразума, злоупотреба, концентрација у великом броју случајева иста привредна друштва или пак зависна друштва истих оснивача (матичних друштва).

Стажирање

Током 2011. године, Комисија је започела са посебним програмом обуке запослених путем стажирања у другим телима за заштиту конкуренције. Овај квалитативни искорак, када је у питању међународна сарадња, остварен је након наступа представника Комисије у оквиру Конференције Уједињених нација за трговину и развој (*UNCTAD*) и позитивних оцена нашег напретка.

Кроз билатералну сарадњу са представницима немачког тела за заштиту конкуренције – *Bundeskartellamt*, обезбеђено је стажирање наших запослених у тој институцији. Први термин је реализован у току новембра 2011. године, када је обављена двонедељна обука.

Сарадња са швајцарском Комисијом за заштиту конкуренције (*COMCO*), омогућила нам је обављање стажа у трајању од три месеца за једног запосленог и реализација је у току.

У току су преговори са аустријским телом за заштиту конкуренције, као и са америчком комисијом (*Federal Trade Commission*), у вези могућности стажирања наших запослених у овим реномираним институцијама.

Протоколи о сарадњи

Током 2011. године остварени су блиски контакти и сарадња са телима за заштиту конкуренције Руске Федерације и Републике Казахстана (Федерална Антимонополска Служба Руске Федерације и Агенција за заштиту конкуренције – Антимонополска Агенција Републике Казахстан), што је резултирало израдом и усвајањем предлога Споразума о сарадњи, чије се потписивање очекује у току 2012. године.

11.5. Међународне конференције и семинари

- Комисија сваке године у априлу организује „Дан конкуренције“. Ово је прилика за представљање резултата рада у претходној години и могућност стицања нових знања кроз стручна предавања. У 2011. години одржана је тим поводом међународна конференција, уз учешће представника Европске Комисије, UNCTAD-а, Делегације ЕУ, тела за заштиту конкуренције из више од 20 држава, као и највиших представника државних органа Србије
- Свака председавајућа чланица ЕУ организује у току свог мандата „European Competition Day“ – присуство на овим конференцијама је неписана обавеза за чланице и кандидате, тако да су представници Комисије учествовали на поменутом скупу
- Настављена је сарадња *Fordham University New York (Fordham Competition Law Institute)*, САД, тако да су представници Комисије активно учествовали на семинарима у њиховој организацији - *Fordham University summer schoole* и *Antitrust Conference*
- Током 2011. године је настављена успешна сарадња са амбасадом Јапана и јапанском Комисијом за фер трговину (*Japan Fair Trade Commission*).

12. РЕЗИМЕ

Комплексност сфере права конкуренција проистиче из дубоке и свеприсутне двојности између - природне и легитимне тежње привредних субјеката за економским растом и тржишном моћи, и консеквентно томе надјачавањем, па и елиминисањем конкурената, са једне стране, и максимизацијом профита (превасходно на штету потрошача), са друге стране и - нужности да се свим учесницима обезбеде фер услови тржишне утакмице и сачува конкурентни пословни амбијент, што спада у делокруг државе и примарно Комисије за заштиту конкуренције. Учесници правних послова које испитује Комисија за заштиту конкуренције јесу, дакле, превасходно економски најјачи и друштвено најутицајнији пословни субјекти; јасно је, стога, да посао Комисије за заштиту конкуренције није ни лак ни популаран. Али, она га ради са пуном професионалном савешћу, детерминисана искључиво позитивним легислативним амбијентом и мандатом који јој је од стране Народне Скупштине РС поверен - да, у оквирима своје пуне законске надлежности, штити слободну конкуренцију у границама наше земље.

Активности Комисије у извештајној 2011. години, сажето изнето, карактерише следеће:

- Унапређен рад на процесуирању и санкционисању утврђених повреда конкуренције, што је резултирало већим бројем поступака поводом рестриктивних споразума и злоупотреба доминантног положаја По први пут у Србији, новчано су кажњени учесници на тржишту који су учинили повреду конкуренције, изрицањем мера заштите конкуренције. (Остале новине детаљно су приказане у делу извештаја под називом „Кључне новине у примени Закона“).
- Започето уједначавање праксе односно поступања на исти начин у истим или сличним ситуацијама, с тим што треба напоменути да Комисију очекују већи напори управо у овом сегменту. Посвећена је већа пажња процесним питањима, уз изричито поштовање права странака у поступку, тако да је значајно повећан број потврђених одлука Комисије.
- Појачан рад на издавању мишљења о усаглашености других закона и подзаконских аката са правилима заштите конкуренције.
- Појачане активности усмерене ка јачању свести о заштити конкуренције (*competition advocacy*), првенствено кроз издавање смерница, упутстава и мишљења, али и кроз остварену транспарентност у раду објављивањем на интернет страни Комисије и кроз саопштења за јавност. Очекује се усвајање Акционог плана активности Комисије усмерених ка јачању свести о заштити конкуренције за 2012. годину.
- Континуиран рад у циљу стриктног поштовања и испуњења препорука Европске Комисије, нарочито оних садржаних у *Progress Report*, што ЕК препознаје и подржава напоре Комисије првенствено кроз јачу техничку сарадњу и помоћ.
- Унапређена међународна сарадња, која се огледа првенствено у успостављеној блиској сарадњи са Конференцијом Уједињених нација за трговину и развој (*UNCTAD*), али и у интензивнијој билатералној сарадњи.
- Континуирано јачање административног капацитета, нарочито у погледу рада на економским анализама, како кроз пријем нових економиста, тако и кроз унапређену обуку на међународним семинарима и радионицама, и кроз стажирање запослених у телима за заштиту конкуренције са дугогодишњим искуством и угледом.

- Кроз сарадњу са ЕУ, обезбеђен је континуитет процеса даље изградње капацитета Комисије. Одобрени су пројекти који ће бити финансирани из предприступног програма *IPA 2011*, у укупној вредности око 3 милиона евра.

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ КОМИСИЈЕ У 2011. ГОДИНИ

ВРСТА ПРЕДМЕТА	Окончани	У току
I. ПРЕДМЕТИ У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ		
Рестриктивни споразуми	7	1
Изузеће споразума од забране	8	6
Злоупотреба доминантног положаја	1	3
Одређивање мере заштите конкуренције	5	2
Концентрације учесника на тржишту	94	12
УКУПНО	115	24
II. МИШЉЕЊА		
Мишљења о примени Закона о заштити конкуренције	48	1
Мишљења на прописе од утицаја на конкуренцију на тржишту	6	-
Мишљења по члану 157. Закона о стечају	123	39
УКУПНО	177	40
III. ОБАВЕШТЕЊА ПО ИНИЦИЈАТИВАМА И ПРЕДСТАВКАМА ПО КОЈИМА НИСУ ПОКРЕНУТИ ПОСТУПЦИ		
УКУПНО	15	7
IV. СЕКТОРСКЕ АНАЛИЗЕ		
УКУПНО	1	2